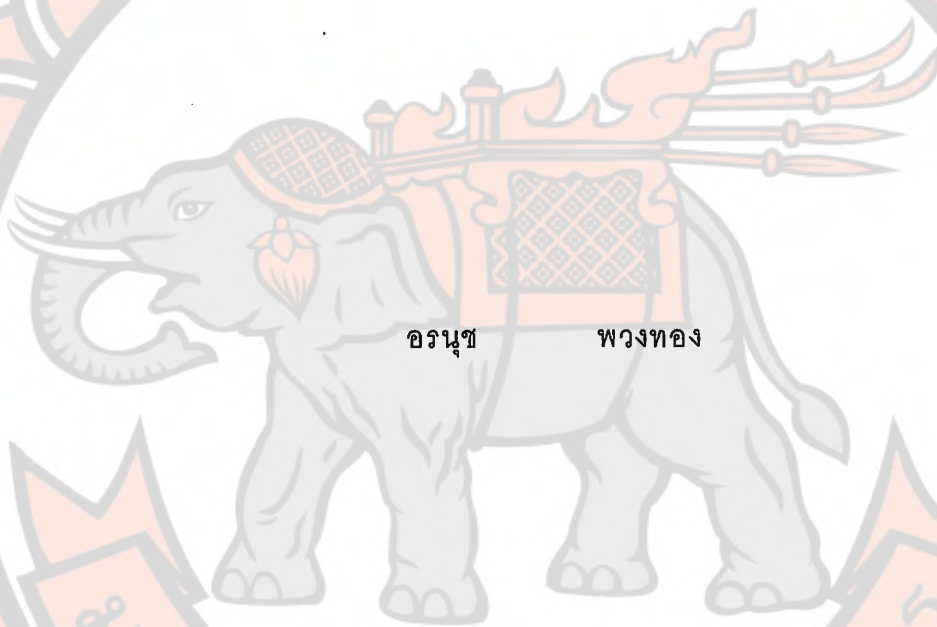

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

อรนุช

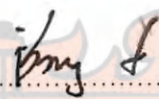
พวงทอง

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา (แขนงวิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา)

กรกฎาคม 2560

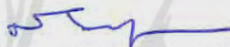
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา แขนงวิชาวิจัย และพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

(ดร.ชำนาญ ปาณวงษ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินภา กิจเกื้อกุล)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

กรกฎาคม 2560

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร. ชำนาญ ปาณาวงษ์ ที่ปรึกษาและคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รศ. ดร.ปกรณัม ประจันบาน ดร. วิเชียร ธำรงโสทธิสกุล อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร นางสาวสุมาลี ศิริวัลย์ นางสุขศรี แจ็กมา และนางบุณทริกกา บุญเกษม ครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนตะพานหิน ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษา ค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร บุคลากรและนักเรียนประจำระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง ในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

อรนุช พวงทอง

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ผู้ศึกษาค้นคว้า	อรนุช พวงทอง
ที่ปรึกษา	ดร. ชำนาญ ปาณาวงษ์
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล การศึกษา,มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2560
คำสำคัญ	หนังสืออ่านเพิ่มเติม,มารยาทไทย

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/10 ของโรงเรียนตะพานหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 49 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลากห้องเรียน แบบแผนการวิจัยคือ แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน (The One-Group Pretest-Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อีกก่อนและหลังการใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้น

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ในสังคมไทยนอกจากจะมีภาษาไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทยแล้ว ยังมีมารยาทไทยซึ่งแสดงออกถึงความเป็นชาติไทยได้ไม่แพ้กัน และมีส่วนสำคัญมากในการใช้แสดงออกในชีวิตประจำวัน ซึ่งในปัจจุบันนี้สังคมไทยเรารับวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามามากด้วยกระแสโลกในยุคโลกาภิวัตน์ การสื่อสารไร้พรมแดนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและช่องทางอื่นๆ ทำให้เรารับวัฒนธรรมของชาวต่างชาติมาใช้โดยไม่รู้ตัว ซึ่งอาจทำให้เราหลงลืมวัฒนธรรมของชาติเราเอง ด้วยเหตุนี้การเรียนรู้มารยาทไทยจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะนอกจากจะทำให้เรามีบุคลิกภาพที่ดีแล้ว ยังถือเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติไทยเราไว้อีกด้วย

มารยาทไทยเป็นวัฒนธรรมแขนงหนึ่งที่มีส่วนส่งเสริมให้คนไทยเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก และเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่คนไทยทุกคนจะต้องช่วยกันรักษามรดกทางวัฒนธรรมส่วนนี้ไว้ให้ลูกหลานของชาวไทยต่อไป การปล่อยให้วัฒนธรรมต่างชาติ มามีอิทธิพลเหนือตัวเราและเหนือวัฒนธรรมของเราไม่ว่าจะมีเจตนาหรือไม่ นับเป็นอันตรายมากในเรื่องถูกกลืนวัฒนธรรมที่ดั่งงามของไทยเราไป อีกประการหนึ่ง เรื่องมารยาทไทยเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ถูกละเลยโดยเหตุว่าเมื่อไม่มีการปฏิบัติก็ไม่มีใครบังคับ ไม่มีการลงโทษ เมื่อเวลาผ่านไป มารยาทไทยบางอย่างจึงถูกลืมและกลืนไปกับกาลเวลา ขาดการสืบทอด โดยมีช่องว่างระหว่างรอยต่อของวัฒนธรรมเพราะเยาวชนไม่เคยเห็นมารยาทไทย บางอย่างมาก่อน จึงคิดว่าเป็นสิ่งที่ล้าสมัย เป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่าย ไม่น่าสนใจ ผู้ใดประพฤติปฏิบัติก็จะแปลกไปจากหมู่คณะทำให้การมองเห็นในเรื่องมารยาทไทย ผิดไปจากความถูกต้องมากยิ่งขึ้น (สมจินตนา ภักดีศรีวงศ์, 2538, หน้า 24-25) อีกทั้ง (ลาวัณย์ วิทยาวุฑฒิกุล, 2533, หน้า 4) กล่าวไว้ว่า สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอย่างมากมายในทุกด้าน ก่อให้เกิดความสับสน ขัดแย้งในการดำรงชีวิต อีกทั้งยังไม่สามารถปฏิเสธหรือยับยั้งการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ ส่งผลให้เยาวชน ซึ่งเป็นความหวังของประเทศชาติ ตกอยู่ในภาวะที่สับสนและเกิดความขัดแย้งในค่านิยม ของวัฒนธรรม ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยเฉพาะด้านมารยาทไทย ซึ่งเป็นค่านิยม ที่ควรมีการพัฒนาส่งเสริม ชี้นำให้เยาวชนไทยนำมาประพฤติ ปฏิบัติ

ปัจจุบันได้มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอย่างรวดเร็ว ตามกระแสของเทคโนโลยีหรือยุคโลกาภิวัตน์ ยุคการอ่านหนังสือจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ หรือที่เรียกกันว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

(e-book) กำลังได้รับความนิยม อย่างมากในต่างประเทศ เนื่องจากการแพร่หลายของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ขนาดเล็กที่สามารถพกพาไปได้สะดวก ถึงแม้ปัจจุบันนี้เชื่อว่าสื่อสมัยใหม่จะรุกแดนเข้ามาในอาณาจักรของหนังสือ แต่อย่างไรก็ตามสื่อเทคโนโลยี ดังกล่าวก็มีข้อจำกัดหลายประการสำหรับผู้ที่อยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน หนังสือจึงยังคงเป็นสื่อที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการแสวงหาความรู้ เพราะหนังสือเป็นเครื่องมือที่สะดวกที่สุด สามารถหาอ่านได้ ทั่วไป ราคาถูกกว่าสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ (รินฤทัย สัจจพันธุ์, 2544, หน้า 21) เนื่องจากหนังสือได้เปรียบกว่าทั้งเรื่อง ราคาถูกกว่า พกพาสะดวกกว่าไปกับเราได้ทุกที่ อ่านได้นานกว่าโดยไม่มีเวลาจำกัด อ่านซ้ำแล้วซ้ำเล่าได้เสมอ ใช้เวลากับรายละเอียด อ่านได้ตามความพอใจและคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของหนังสือ นั่นคือ ให้อะไรที่เรียกว่า "สุนทรีย์" แห่งการอ่าน ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญที่สื่อสมัยใหม่ไม่อาจทำได้ (สาโรจน์ เกษมสุขโชติกุล, 2552, หน้า 15) นอกจากนี้การอ่านหนังสือยังเป็นการพัฒนาตนเอง และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากในการพัฒนาคนและพัฒนาสังคม การอ่านหนังสือของคนไทยเป็นกิจกรรมที่ไม่แพร่หลายแม้ในหมู่ผู้รู้หนังสือแล้ว โดยเฉพาะการอ่านหนังสือที่ดีและมีสาระยิ่งมีน้อยขึ้นไปอีก สาเหตุมีอยู่หลายประการ นับตั้งแต่การขาดแคลนหนังสือที่ดีและตรงกับความต้องการของผู้อ่าน การขาดแคลนแหล่งหนังสือที่จะยืมอ่านได้ไปจนถึงการดึงความสนใจและการแย่งเวลาของสื่ออื่นๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง ฯลฯ รวมทั้งขาดการชักจูง การกระตุ้น และมีนิสัยรักการอ่านทั้งในและนอกโรงเรียน เมื่อเทียบกับความเพลิดเพลินและการได้ฟังได้รู้เห็นเรื่องต่างๆ จากโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงแล้ว การอ่านหนังสือเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องใช้ความพยายามมากกว่า และต้องมีทักษะในการอ่าน ถ้าจะให้การอ่านหนังสือเกิดเป็นนิสัยจำเป็นต้องการปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจการอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเรียนรู้วิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนได้รู้จักการศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล เป็นหนังสือที่เด็กสามารถอ่านได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร มีเนื้อหา เรื่องสนุกสนาน มีภาพประกอบสวยงาม ได้รับความสนใจของเด็ก มีความชัดเจน เหมาะสม น่าสนใจ กระตุ้นให้มีความอยากอ่าน อ่านเข้าใจง่าย ใช้ภาษาดี ควรเน้นเรื่องสำคัญที่มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ช่วยให้นักเรียนได้ค้นคว้า ศึกษารายละเอียดในเนื้อหาของเรื่องที่นักเรียนสนใจได้ รายละเอียดกว้างขวางขึ้น เป็นการฝึกทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ เป็นการพัฒนาความคิดรวบ

ยอด เกี่ยวกับด้านสังคม ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน เป็นการขยายความรู้เพิ่มเติม สร้างเสริมประสบการณ์ ขยายประสบการณ์เฉพาะเรื่องได้กว้างขวางลึกซึ้ง ช่วยให้นักเรียนได้ปรับปรุงแก้ไขนิสัยให้รู้จักแสวงหาหนังสืออ่านเพิ่มเติม จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อีกทั้งหนังสืออ่านเพิ่มเติมยังช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ช่วยให้เด็กพัฒนาการอ่านหนังสือของตนเองได้

โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เป็นโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนที่อยู่ในเขตบริการมีนักเรียนจากหลายที่มาเรียนร่วมกัน มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปัญหาด้านพฤติกรรมด้านมารยาทที่ไม่พึงประสงค์ มักจะเกิดขึ้นภายในโรงเรียนเสมอ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นเยาวชนที่กำลังก้าวเข้าสู่การเป็นวัยรุ่น มีความสามารถในการรับข้อมูลข่าวสาร จากแหล่งต่าง ๆ ได้ง่ายและรวดเร็วโดยขาดความยั้งคิดในการเลือกรับและเลือกปฏิบัติ ในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม และเหมาะสมต่อตนเองตลอดจนสังคมรอบข้าง พบว่ามีปัญหาด้านพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับมารยาทไทยมากมาย อาทิ ไม่ยำเกรง พ่อ แม่ ครูอาจารย์ตลอดจนผู้ใหญ่ที่ควรเคารพ แม้ในการกราบไหว้ หรือปฏิบัติตนตามมารยาทที่พึงปฏิบัติก็ไม่มั่นใจ ในที่สุดก็คิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น จนเลยไปถึงคิดว่าเป็นเรื่องไร้สาระ ไม่ทันเวลา หากครูผู้สอนปล่อยละเลย ไม่สนใจ ปัญหาเหล่านี้ อาจส่งผลให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีความหยาบกระด้างทั้งกายและวาจา ซึ่งจะมีผลเสีย ถึงจิตใจด้วย ในปัจจุบันการหลั่งไหลของวัฒนธรรมของต่างชาติที่เข้ามาจะมีอิทธิพลด้านวัฒนธรรมของเยาวชนไทยก็ยิ่งทวีความรุนแรงของปัญหาด้านมารยาทไทยให้มากยิ่งขึ้นด้วยเช่นกัน ผู้ศึกษาในฐานะครูผู้สอนสังคมศึกษาได้ตระหนักถึงปัญหานี้จึงสนใจ ที่จะศึกษา พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อพัฒนามารยาทไทย ของนักเรียน และเพื่อเป็นพื้นฐานในการที่ผู้เรียนจะได้นำความรู้ ไปใช้และปฏิบัติในการอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน เกิดความรักและหวงแหนวัฒนธรรมไทย ค่านิยมที่ดี สืบทอดให้คงอยู่ตลอดไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตในแต่ละขั้นออกเป็น 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะพานหิน

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลด้านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 คน
2. แหล่งข้อมูลในการหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การสร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งประกอบไปด้วย 5 เรื่อง ดังนี้

1. เรื่อง การแสดงความเคารพ (การไหว้และการกราบ)
2. เรื่อง มารยาทการสนทนา
3. เรื่อง มารยาทการแต่งกาย
4. เรื่อง การมีสัมมาคารวะ
5. เรื่อง มารยาทในที่สาธารณะ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ความเหมาะสมของ หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร 10 ห้องเรียน จำนวน 427 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/10 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 1 ห้องเรียน จำนวน 49 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling) โดยการจับฉลากห้องเรียน 1 ห้อง จากทั้งหมด 10 ห้อง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การจัดการเรียนการสอน รายวิชาเพิ่มเติมวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 1 เรื่อง รักความเป็นไทย ซึ่งประกอบไปด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 5 แผน

1. เรื่อง การแสดงความเคารพ (การไหว้และการกราบ)
2. เรื่อง มารยาทการสนทนา
3. เรื่อง มารยาทการแต่งกาย
4. เรื่อง การมีสัมมาคารวะ
5. เรื่อง มารยาทในที่สาธารณะ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/10 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 1 ห้องเรียน จำนวน 49 คน ที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สมมุติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

มารยาทไทย หมายถึง วัฒนธรรมที่งดงามในการแสดงออกของคนไทยที่อยู่ในกรอบที่สังคมยอมรับ เป็นวัฒนธรรมที่งดงามที่มีการประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่โบราณ เป็นเอกลักษณ์ของไทยที่สำคัญและทรงคุณค่าเป็นมรดกอันล้ำค่าของไทย ซึ่งสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เป็นกิริยา วาจาที่สุภาพเรียบร้อย เป็นระเบียบแบบแผนเหมาะสมตามกาลเทศะ อีกทั้งช่วยให้เกิดการเสริมบุคลิกภาพที่ดีของบุคคลในการประพฤติปฏิบัติในสังคมและทำให้เกิดความสงบสุขในการอยู่ร่วมกัน มารยาทไทยในที่นี้ ได้แก่ การแสดงความเคารพ การสนทนา การแต่งกาย การมีสัมมาคารวะและมารยาทในที่สาธารณะ ซึ่งเป็นเนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง มารยาทไทย ที่สร้างขึ้นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีเนื้อหาส่วนหนึ่งอิงหลักสูตร มุ่งให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียนนอกเหนือจากหนังสือที่กระทรวงกำหนดไว้ สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ซึ่งนักเรียนสามารถเลือกอ่านได้ตามวัย ตามความสนใจ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ครูผู้สอนได้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. นักเรียนเห็นคุณค่าและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณีศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

3. เป้าหมายทางสังคมของผู้ศึกษาในหน่วยงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชีว ๒๑ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ๒๕๖๑

มัธยมศึกษาปีที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

ผลการวิจัย พบว่า

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.40 /81.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

Title	The Development of the Additional Coursebooks Series Entitled “Thai Etiquettes”, of the Department of Social Studies, Religion and Culture for Mattayomsuksa 2 Students
Authors	Oranuch Phuangthong
Advisor	Dr. Chamnan Panawong
Academic Paper	Independent Studies M.Ed. in Educational Research and Evaluation, Naresuan University, 2017
Keywords	the Additional Coursebooks, Thai Etiquettes

Abstract

This current study aims to 1) develop the additional courses series entitled “Thai Etiquettes” of the department of social studies, religion and culture which were created for Mattayomsuksa 2 students to examine the efficacy criterion of 80/80, 2) compare the pre-test score to the post-test score after using the additional coursebooks series entitled “Thai Etiquettes” and 3) investigate the students' attitudes towards the use of the additional coursebooks series entitled “Thai Etiquettes” of the department of social studies, religion and culture. The participants (N = 49) were the Mattayomsuksa 2/10 students of Taphanhin School, the Secondary Educational Service Area Office 41 conducted in the semester 1 of the academic year 2017. The participants were selected by using the random sampling method, asking the participants for drawing lots. This current study was the experimental study, employing one-group-pretest-post-test method. The research instruments were 1) the additional coursebooks series entitled “Thai Etiquettes” of the department of social studies, religion and culture, 2) lesson plans of the use of the additional coursebooks series entitled “Thai Etiquettes” of the department of social studies, religion and culture, 3) pre-test and post-test of the use of the additional coursebooks series entitled “Thai Etiquettes” of the department of social studies, religion and culture and 4) the satisfactory survey of the students towards the use of the additional coursebooks series entitled “Thai Etiquettes” of the department of social studies, religion and culture. The data analysis in this study used percentage (%), the standard of deviation (S.D.), and dependent *t*-test.

The results revealed

1. The efficacy of the additional coursebooks series entitled “Thai Etiquettes” of the department of social studies, religion and culture was 86.40 /81.00 which was above 80/80 set criterion.

2. The students' achievement score in post-test is higher than in pre-test with the statistical significance of 0.05.

3. The students' satisfaction toward the use of the additional coursebooks series entitled “Thai Etiquettes” of the department of social studies, religion and culture lessons was in the good criteria.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของงานวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	9
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	11
การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมวิชาหน้าที่พลเมือง.....	13
ความหมายของมารยาทไทย.....	14
ความมุ่งหมายของการมีมารยาทไทย.....	15
องค์ประกอบของมารยาทไทย.....	16
คุณค่าของการมีมารยาทต่อผู้ประพฤติปฏิบัติ และต่อสังคม.....	17
ประเภทของมารยาทไทย.....	17
ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	35
ลักษณะและประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	35
จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	36
บทบาทหน้าที่และประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	37
การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	38
การประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	42
ความหมายของความพึงพอใจ.....	44
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ.....	45
การวัดความพึงพอใจ.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	50
ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังศึกษาจาก หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	51
ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อ หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	61
ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2.....	66
ตอนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	66
5 บทสรุป.....	69
สรุปผลการวิจัย.....	73
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	76
บรรณานุกรม.....	
ภาคผนวก.....	

๒๕๕

๒๕๕

(๒๕) ๒๕๕๕

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมขององค์ประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2..... 62
- 2 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนจำนวน 3 คน..... 64
- 3 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนจำนวน 30 คน..... 65
- 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนอ่านและหลังอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2..... 66
- 5 แสดงความพึงพอใจต่อเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2..... 66

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอ ตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมวิชาหน้าที่พลเมือง
2. มารยาทไทย
 - ความหมายของมารยาทไทย
 - ความมุ่งหมายของการมีมารยาทไทย
 - มารยาทไทยในสังคมไทย
3. หนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - ลักษณะและประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - บทบาทหน้าที่และประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - การประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
4. ความพึงพอใจ
 - ความหมายของความพึงพอใจ
 - ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - การวัดความพึงพอใจ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ ค่านิยม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานของความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมแสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยี

ด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้าน การเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ความสำคัญ ลักษณะเฉพาะของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 132) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

คุณภาพผู้เรียนของผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

การจัดการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งหวังให้ผู้เรียนเมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของโลกอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น
2. เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ มีค่านิยมที่พึงประสงค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีศักยภาพเพื่อการศึกษาต่อในชั้นสูงตามความประสงค์ได้
3. มีความรู้เรื่องภูมิปัญญาไทย ความภูมิใจในความเป็นไทย ประวัติศาสตร์ของชาติไทย ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. มีนิสัยที่ดีในการบริโภค เลือกและตัดสินใจบริโภคได้อย่างเหมาะสม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทยและสิ่งแวดล้อม มีความรักท้องถิ่นและประเทศชาติ มุ่งหาประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม

5. มีความรู้ความสามารถในการจัดการการเรียนรู้ของตนเอง ชี้นำตนเองและสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในสังคมได้ตลอดชีวิต

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ (Standard) คือ สิ่งที่คาดหวังว่าผู้เรียนต้องรู้และสามารถนำความรู้
นั้นไปทำอะไรได้ที่ว่ารู้ หมายถึง รู้ในเนื้อหาวิชา ทักษะกระบวนการในวิชานั้นๆ โดยดึงเอาความรู้ ที่
มีนั้นมาคิด มาวางแผน แล้วลงมือปฏิบัติจริง พิจารณาผลการปฏิบัติปรับปรุงพัฒนาจนได้ผลผลิต
ผลงาน หรือปฏิบัติงานบรรลุเป็นผลสำเร็จ มีคุณภาพตามเป้าหมาย หรือระดับคุณภาพตามเกณฑ์
ที่กำหนดไว้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มี 5 สาระ คือ ศาสนา ศิลปกรรม
จริยธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์
ภูมิศาสตร์ ในช่วงชั้นที่ 4 แต่ละสาระมีมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธ
ศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม
เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษา
พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยม ที่ดี
งาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลก
อย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และ
ธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค
การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเข้าใจหลักการของ
เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทาง
เศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทาง
ประวัติศาสตร์สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้าน

ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและดำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้

3.1 การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมืองตามจุดเน้นทั้ง 5 นั้น มีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้เยาวชน มีลักษณะที่ดีของคนไทย เห็นคุณค่าและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทยเห็นคุณค่าและแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่น ในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินชีวิต ตามวิถีประชาธิปไตย มีส่วนร่วม ทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สามารถอยู่ ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลายและจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งสอดคล้องกับค่านิยม หลัก 12 ประการ

3.2 รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง มีผลการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายเน้นให้ผู้เรียน ตระหนักและเห็นคุณค่าในเรื่อง ที่เรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นการต่อยอดการเรียนรู้จากรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.3 การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง สามารถจัดทำได้ 2 ลักษณะ คือ

3.3.1 การจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้นแต่ละจุดเน้น โดยบูรณาการจุดเน้นที่ 5 ความมีวินัยในตนเอง ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ของจุดเน้นที่ 1 - 4 ที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 5 จุดเน้น โดยต้องวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ในแต่ละจุดเน้นว่า เกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงหรือมีประเด็นร่วมกันในเนื้อหาต่าง ๆ และตั้งเป็น Theme (หัวเรื่อง)

3.4 การจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้อาจจัดให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ สถานการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับจุดเน้น ทั้ง 5 จุดเน้น

จุดเน้นและขอบข่าย รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

จุดเน้นที่ 1 ความเป็นไทย

1. ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูกตเวที เชื้อเพื่อเผ่าแม่ เสียสละ)
2. ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีไทย (การแต่งกาย ภาษา ภูมิปัญญา

ประเพณี)

จุดเน้นที่ 2 รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบัน

พระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ 3 ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข

1. การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดเน้นที่ 4 ความปรองดอง สมานฉันท์

1. การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย
2. การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี

จุดเน้นที่ 5 ความมีวินัยในตนเอง

ซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผลที่เกิด

จากการกระทำของตนเอง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมารยาทไทย

ความหมายของมารยาทไทย

พจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525, หน้า 647) ได้ให้ความหมายของคำว่า มารยาท หรือ มรรยาท ไว้ คือ กิริยา วาจา ที่ถือว่าเรียบร้อย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2550, หน้า 1) ได้กล่าวถึงความหมายของ มารยาทไทย ไว้คือ กิริยา วาจา ที่สุภาพเรียบร้อยที่บุคคลพึงปฏิบัติในสังคมไทยโดยมีระเบียบ แบบแผน อันเหมาะสม ตามกาลเทศะ ครอบคลุมถึง กิริยา วาจา ต่าง ๆ เช่น การแสดงความเคารพ การส่งและรับสิ่งของ การยืน การเดิน การนอน การแสดงกิริยาอาการ การรับประทานอาหาร การให้และรับสิ่งของ การทักทาย การสนทนา การใช้คำพูด การฟัง การใช้เครื่องมือสื่อสาร รวมทั้งการประพฤติ ปฏิบัติ ในพิธีการต่าง ๆ

สมจินตนา ภักดีศรีวงศ์ (2538, หน้า 27) ได้สรุปความหมายของมารยาทไทย คือ กิริยา วาจา ที่คนไทยเห็นว่าเรียบร้อยถูกลักษณะนิสัยของคนไทยที่เป็นคนอ่อนโยน มีความสงบเสถียร ทั้งกาย วาจา เป็นการควบคุม กาย วาจาให้อยู่ในกรอบที่สังคมยอมรับ และต้องการแสดงให้เห็นว่า ผู้นั้นมีลักษณะนิสัยที่ดี มีความเป็นมาหรือได้รับการศึกษาในด้านนี้มาหรือไม่

กฤษกร เพชรนอก (2550, หน้า 8) ให้ความหมาย มารยาทไทย ว่า หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสม ตามระเบียบแบบแผนของความเป็นไทยที่ได้สืบทอดกันมาจากอดีตสู่ปัจจุบัน เป็นการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยที่งดงามและสุภาพอ่อนโยน

กวี วรกวิน, บุษบา คุณาศิริรินทร์ และวรพิทย์ มีมาก (2553, หน้า 38) ให้ความหมายของ มารยาทไทย หมายถึงกิริยา วาจา ที่สุภาพเรียบร้อยที่บุคคลพึงปฏิบัติในสังคมโดยมีระเบียบ แบบแผนอันเหมาะสมตามกาลเทศะ เป็นเอกลักษณ์ของคนไทย เป็นวัฒนธรรมที่ประพฤติปฏิบัติ สืบทอดกันมา การปฏิบัติตามมารยาทไทยส่งผลให้สังคมเกิดความสงบสุขและมีความเป็นระเบียบ

จากการให้ความหมายของคำว่ามารยาทไทยของผู้ทั้งหลายที่อ้างถึง ผู้ศึกษาจึงสรุปความหมาย ของคำว่ามารยาทไทย ได้ว่า หมายถึง วัฒนธรรมที่งดงามในการแสดงออกของคนไทยที่อยู่ในกรอบที่สังคมยอมรับ เป็นวัฒนธรรมที่งดงามที่มีการประพฤติปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณ เป็นเอกลักษณ์ของไทยที่สำคัญและทรงคุณค่าเป็นมรดกอันล้ำค่าของไทย ซึ่งสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เป็นกิริยา วาจาที่สุภาพเรียบร้อย เป็นระเบียบแบบแผนเหมาะสมตามกาลเทศะ อีกทั้งยังช่วยให้เกิดการสร้างเสริมบุคลิกภาพที่ดีของบุคคลในการประพฤติปฏิบัติในสังคมและทำให้เกิดความสงบสุขในการอยู่ร่วมกัน คนไทยทุกคนจึงควรช่วยกันฟื้นฟู อนุรักษ์ และจรรโลง มารยาทไทยให้คงอยู่สืบไปไม่ให้วัฒนธรรมของชาติอื่นเข้ามาครอบงำได้ง่าย ๆ

ความมุ่งหมายของการมีมารยาทไทย

ผู้รู้ได้สรุปถึงความมุ่งหมายในการมีมารยาทไทยในมุมมองที่แตกต่างกันไปแต่ ทุกความเห็นก็มีคุณค่า สอดคล้องในทำนองเดียวกันถึงการเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ดั่งงาม ดังนี้

อนุสรณ์ วงศ์วรรณ (2550, หน้าคำนิยาม) ได้สรุปไว้เป็นคำนิยามถึงความมุ่งหมายในการมีมารยาทไทยว่าเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นอย่างหนึ่งของคนไทย โดยเฉพาะการไหว้ เด็กและเยาวชนไทยควรจะได้ประพฤติ ปฏิบัติ ในแบบอย่างที่ดี

ปริศนา พงษ์ทัตศิริกุล (2550, หน้า 25) ได้สรุปถึงความมุ่งหมายในการมีมารยาทไทย ไว้ว่า เป็นวัฒนธรรมที่ถือปฏิบัติสืบเนื่องมาแต่โบราณกาลโดยผ่านการคัดกรองให้เหมาะสมตามยุคสมัยตามลำดับ ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาติที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งควบคู่กับสังคมไทย เป็นแนวปฏิบัติให้ทุกคนนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและเผยแพร่เพื่อร่วมกันอนุรักษ์ ส่งเสริมและ สืบทอดมารยาทไทยให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ของชาติสืบต่อไป

สมจินตนา ภัคดีศรีวงศ์ (2538, หน้า 29-39) ได้เขียนถึงความมุ่งหมายของการมีมารยาทไว้ดังนี้ เป็นคุณธรรมอันดีงามตามหลักพุทธศาสนาที่ทุกคนควรยึดถือเป็นหลักประพฤติ ปฏิบัติ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ มารยาทเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เป็นมรดกทางวัฒนธรรมเป็นแบบแผนความคิด ความรู้และผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้น บรรพบุรุษไทยได้คำนึงถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และการอยู่รอดของคนในชาติ จึงได้พยายามดัดแปลง ปรับปรุง ศึกษา เรื่องมารยาทไทยขึ้นจากลักษณะนิสัยของชาวไทยแต่เดิมจากพุทธศาสนา สถาปนามิตรสหาย สภาวัฒนธรรมของชาวไทยและต่างชาติ ตลอดจนสิ่งอื่นๆ ค่อย ๆ กำหนดระเบียบปฏิบัติจนเป็นรูปแบบและแนวปฏิบัติให้เยาวชนในรุ่นหลังๆ ได้สืบทอด ต่อกันมาจนส่งผลให้ชาวไทยเป็นผู้ที่ได้ชื่อว่ามีมารยาทดี มีขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามมาช้านาน มิใช่ชาติที่ล่าหลังหรือป่าเถื่อนตามที่ชาติตะวันตกเข้าใจมาแต่เดิม ชาวไทยทั้งหลายที่เป็นเจ้าของควรจะภาคภูมิใจในมรดกส่วนนี้ที่บรรพบุรุษได้ใช้ระยะเวลาอันยาวนาน ปรับปรุง แก้ไข จนงดงาม ยากที่จะหาที่ติได้ เป็นสิ่งที่สมควรที่จะอนุรักษ์และธำรงรักษาไว้สืบต่อไป

จากความคิดเห็นของผู้รู้ที่กล่าวอ้างมาทั้งหมดผู้ศึกษาพอที่จะสรุปได้ว่า ความมุ่งหมายของการมีมารยาทไทย คือมนุษย์เกิดขึ้นมาในสังคมและได้อาศัยสังคมร่วมกันจึงจำเป็นที่จะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กันมีการจัดระเบียบสังคมเพื่อควบคุมความประพฤติของสมาชิกให้อยู่ร่วมกันโดยสันติ ในเรื่องของมารยาทก็เช่นกันถ้าทุกสังคมเข้าใจถึงการมีมารยาทของตนเองและของสังคมอื่นการขัดแย้งก็ไม่ปรากฏ มีความเข้าใจซึ่งกันและกันและแม้ว่าในสังคมเดียวกันสิ่งใดที่ล้ำสมัย ถ้าจำเป็นก็ต้องเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสังคมก็สมควรทำ แต่ทว่าสิ่งใดดีอยู่แล้วควรรักษาไว้เพื่อเป็นมรดกแก่ลูกหลาน ก็ควรธำรงรักษาให้คงอยู่สืบต่อไป

องค์ประกอบของมารยาทไทย

ผู้มีมารยาทดีต้องประกอบไปด้วยการแสดงออกในทุกด้านที่ดูงดงาม อ่อนช้อยและแสดงออกได้ถูกต้องตามกาลเทศะและสถานที่

สมทรง ปุณฺณฤทธิ (2539 , หน้า 11) กล่าวถึงองค์ประกอบของมารยาทไทย ดังต่อไปนี้

1. มีกิริยา วาจา สุภาพ เรียบร้อยอ่อนโยนต่อชนทุกชั้น
2. ตกแต่งร่างกายด้วยเสื้อผ้า ตลอดจนใบหน้าและทรงผมให้ดูกระเปียบสมส่วน แต่พองาม สุภาพเหมาะสมทุกโอกาส สะอาดและประหยัดอีกด้วย
3. มีอิริยาบถอยู่ในท่าธรรมดา ไม่ฝืน งามแต่สุภาพ ไม่แข็งกระด้าง ไม่ดีเสมอ ไม่ตื่นกลัว ไม่หวัหระเปิดเผยเสียงดังหรือหลุกหลิกและไม่เก้อเจินหรือกระดากอาย
4. การแสดงมารยาทไม่จำเป็นต้องเข้าเกินควร และต้องไม่ลุลจนจนขาดความเรียบร้อยงดงาม

คุณค่าของการมีมารยาทต่อผู้ประพฤติปฏิบัติ และต่อสังคม

ผะอบ โปษะกฤษณะ (2530 , หน้า 2) กล่าวถึงคุณค่าของมารยาทว่า คนไทยได้รับการยกย่องจากต่างชาติมาช้านานว่า เป็นผู้ที่มีมารยาทอ่อนโยน นุ่มนวล น่ารัก บางคนในสมัยนี้ คิดว่ามารยาทไทยนั้นล้าสมัย แต่ถ้าคิดให้ดีแล้วจะเห็นว่า ผู้ที่มีมารยาทที่ดีนั้นก็คือ ผู้ที่ปรับปรุงตนให้เหมาะกับเวลาและสถานที่ หรือกาลเทศะเป็นสำคัญ ฉะนั้น ผู้ที่มีมารยาทก็คือผู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ ประโยชน์ของผู้ที่มีมารยาทมีอยู่ 2 ประการ ดังนี้

1. เพื่อประโยชน์ของผู้ปฏิบัติ คือ
 - 1.1. เป็นการเสริมบุคลิกลักษณะของตนเองให้เป็นผู้มีเสน่ห์ เป็นที่ชื่นชมนิยมหรือนับถือแก่ผู้ได้พบเห็นได้ติดต่อด้วย
 - 1.2. ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติมีสุขภาพดี เพราะท่วงท่าที่เป็นมารยาทอันดีงามนั้น ทำให้ร่างกายมีความสมดุลไม่เป็นสาเหตุของโรคภัยในภายหลัง
2. เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม สังคมมีความสงบสุข ทำให้ผู้ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน ได้รับความเดือดร้อน หรือ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทบกระทั่งกันขึ้น

ประเภทของมารยาทไทย

กิริยามารยาทเป็นเอกลักษณ์ส่วนหนึ่ง เป็นเรื่องของการปฏิบัติตนต่อบุคคลของคนในชาติไทย ผู้ที่มีมารยาทนั้นต้องประพฤติดีทั้งทางกาย วาจา ใจ คือ ทำดี พูดดี คิดดี ดังปรากฏในหนังสือมารยาทไทยต่างๆแยกได้ ดังนี้

1. มารยาททางกาย

มารยาททางกาย คือ การทำดี เป็นการแสดงอาการที่กระทำทางกายว่าสมควรทำในสิ่งที่ไม่ควรทำหรือไม่ ด้วยการระมัดระวังการกระทำต้องไม่เดือดร้อนทั้งต่อตนเองและส่วนรวม โดยแบ่งประเภทของมารยาทดังนี้

มารยาทในอิริยาบถต่างๆ ได้แก่ การยืน การเดิน การนั่ง ฯลฯ มีดังนี้

1.1 มารยาทการยืน การยืนเป็นอิริยาบถที่ใช้กระดูกสันยาวของขาและหัวเข่า ทุกส่วนช่วยยกกระดูกเชิงกราน กระดูกสันหลังพร้อมด้วยศีรษะขึ้นให้ตรงเพื่อให้หน้าหนักลงมาอยู่ที่ปลายเท้าทั้งสองข้างในเวลาตั้งตัวให้ตรง มารยาทในการยืนของไทยมีหลายลักษณะดังนี้

1.1.1 การยืนตามลำพัง ควรยืนในลักษณะสุภาพ สง่างาม ไม่เกร็ง มีความสบายขาทั้งสองข้างชิดกัน ตัวตรง แขนปล่อยแนบลำตัวอาจยื่นเอียงข้างพองาม แต่ต้องให้ความมั่นใจ มีความสง่างามแก่ผู้ที่พบเห็น ในการยืนไม่ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 1) ไม่ยืนขาถ่าง แกว่งแขน เอามือล้วงกระเป๋ากางเกงหรือกระโปรง เกาโน่นแกะนี่
- 2) ไม่ยืนโดยยืนขาข้างใดข้างหนึ่งออกไปข้างหน้าให้กีดขวางทางผู้อื่นที่จะเดินผ่านไปมา

- 3) ไม่ยืนชุมนุมในที่มืดหรือลับตาคนเกินไป
- 4) ไม่ยืนหันรีหันขวางทำท่าลอกแลก

1.1.2 การยืนร่วมกับผู้อื่น ต้องระมัดระวังพอดควร และควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 1) ไม่ยืนจับกลุ่มกันจนเป็นที่กีดขวางทางเดินของผู้อื่น
- 2) ไม่ยืนบังหน้าผู้อื่นเมื่อผู้อื่นอยู่ข้างหลังต้องการดูสิ่งอยู่ข้างหน้า

ด้วยกัน

- 3) ผู้น้อยควรยืนหลังผู้ใหญ่หรือผู้ที่อาวุโสกว่า
- 4) ในกรณีที่จะต้องยืนค้ำศีรษะผู้อื่นด้วยความจำเป็น ควรกล่าวคำขอ

โทษก่อน

- 5) ถ้ายืนเฉพาะหน้าผู้ใหญ่ ควรอยู่ในลักษณะสำรวม สุภาพ ถ้าไม่

จำเป็นไม่ควรยืนตรงหน้าผู้ใหญ่ ควรยืนเฉียงไปทางซ้ายหรือขวาของผู้ใหญ่เล็กน้อย ยืนตรง ขาชิดกัน และมือทั้งสองข้างควรจะประสานกันไว้ข้างหน้า

1.2 มารยาทการเดิน การเดิน คือ อยู่ในท่ายืนก้าวขาตรงออกทีละข้างสลับกันงอเข่าแล้ววางเท้าให้ตรงประดุจดั่งเดินบนกระดานแผ่นเดียว การเดินโดยทั่วไป เป็นอิริยาบถที่ทำให้ร่างกายเคลื่อนไหวไปจากเดิมได้ เมื่อเราอยู่ในสังคมก็ควรมีมารยาทในการเดินเพื่อความเรียบร้อยงดงามแก่ผู้พบเห็นดังนี้

1.2.1 การเดินตามลำพัง ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

1) ควรเดินอย่างสุภาพ หลังตรง ช่วงก้าวไม่ยาวหรือสั้นจนเกินไป แกว่งมือในลักษณะปกติ มือซ้ายแกว่งไปพร้อมกับก้าวเท้าขวา มือขวาแกว่งไปพร้อมกับก้าวเท้าซ้ายในท่าที่สบายๆ จังหวะการเดินสม่ำเสมอ

2) ไม่ควรเดินสายตัวหรือโยกศีรษะหรือกอดคอ ล้วงกระเป๋าเอามือไขว้หลังในขณะที่เดิน พยายามทิ้งน้ำหนักตัวลงไปที่ปลายเท้าและฝ่าเท้าไม่ใช่ที่สันเท้า ซึ่งการเดินแบบนี้จะลดเสียงดังในการเดินได้มากโดยเฉพาะผู้หญิงต้องระมัดระวังเรื่องสะโพก ไม่ควรยกย้ายจนดูน่าเกลียด

3) ไม่เดินใจลอย เพราะอาจเกิดอุบัติเหตุได้

4) ไม่ควรเดินให้เป็นที่กีดขวางทางเดินของผู้อื่น หรือกีดขวางทางจราจรของคนและยวดยานพาหนะ

1.2.2 การเดินร่วมกับผู้อื่นและเดินกับผู้ใหญ่หรือผ่านผู้ใหญ่ ควรปฏิบัติดังนี้

1) ควรเดินให้ทันผู้อื่นโดยอย่าเดินเร็ว หรือช้ากว่าผู้อื่น ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน และต้องระมัดระวังในการเดินชนผู้อยู่ข้างหน้าหรือเหยียบเท้าผู้ที่อยู่ด้านหลัง

2) เมื่อเดินร่วมกับผู้อื่นในขณะที่ผ่านที่สกปรก เจาะและจะ ควรระวังสิ่งสกปรก เช่น โคลนหรือดินทรายไปถูกคนที่อยู่ติดๆ กัน ซึ่งอาจแก้ไขได้โดยการเดินช้าๆ ไม่กระแทกเท้าลงบนพื้น

3) เมื่อจำเป็นต้องเดินร่วมกับผู้ใหญให้เดินตามไปทางด้านซ้ายเฉียงไปด้านหลังระยะห่างพอควร มีโอกาสประสานกันอยู่ในอาคารสำรวม งดการพูดคุย

4) ไม่ควรเดินเกาะกลุ่มกันไปจนกีดขวางการจราจร

5) ถ้าเดินผ่านผู้ใหญ่หรือผู้ที่นั่งพื้นหรือนั่งเก้าอี้ ควรก้มตัวลงเล็กน้อยเดินให้เรียบร้อย ไม่กราบเข้าไปใกล้จนเป็นที่น่ารังเกียจ ถ้าผู้ใหญ่ที่นั่งเป็นผู้อาวุโสมากเวลาจะผ่านไป ควรลงคลานจะงามกว่าเมื่อพ้นไปแล้วจึงค่อยลุกขึ้นเดินต่อไป

1.2.3 การเดินเข้าสู่ที่ชุมนุม ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 1) ควรเดินเข้าไปด้วยกิริยาสุภาพ ระวังระวังเรื่องเสียงในอันที่จะก่อความรำคาญหรือเบนความสนใจในการประชุมให้มาก
- 2) เมื่อเดินผ่านผู้ที่นั่งให้ค้อมตัวลงตามอาวุโส และไม่ควรให้เสื้อผ้าหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายหรือสิ่งที่ถือไปกระทบผู้อื่น
- 3) ในกรณีที่ประชุมนั้นนั่งกับพื้นหรือนั่งเก้าอี้ เมื่อเดินผ่านควรเดินค้อมตัว เพราะคนไทยถือกันมากในการยืนการเดินค้ำหัวผู้ใหญ่

1.3 มารยาทการนั่ง การนั่ง เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเจริญของชนชาตินั้นๆ ถือเป็นมารยาทอีกแบบหนึ่ง ก็ต้องมีระเบียบแบบแผนในการนั่งให้ถูกหลักการปฏิบัติของสังคมตามกาลเทศะที่แต่ละคนประสบอยู่ ไม่ว่าจะการนั่งนั้นจะเป็นการนั่งกับพื้นหรือนั่งบนเก้าอี้ ก็ตาม โดยเฉพาะในสมัยที่ยังไม่มีเก้าอี้ใช้สังคมไทยมีแบบฉบับการนั่งกับพื้นเป็นเวลานานจนเป็นที่นิยมของชาติอื่นๆ ในโลก มารยาทในการนั่งมีดังต่อไปนี้

1.4 มารยาทการแสดงความเคารพ ได้แก่ กิริยาอาการที่ยกย่องเชิดชูซึ่งบุคคลหรือสิ่งที่ควรยกย่องเชิดชู อันเป็นอาการตรงกันข้ามกับความดูหมิ่นเหยียดหยาม ได้แก่ การไหว้ การกราบ การบนบอบอ่อนน้อม การต้อนรับ การสำรวมกิริยาให้สงบและความเชื่อเพื่อเอาใจใส่ ซึ่งเป็นอาการที่แสดงให้เห็น น้ำใจว่า ตั้งใจยกย่อง เชิดชูให้สมแก่ฐานะ ความเคารพนี้เป็นคุณสมบัติของหมู่ชนที่เจริญ

การแสดงเคารพนับเป็นแสดงถึงความกตัญญูตเวที มีสัมมาคารวธรรมของบุคคลนั้น เป็นผู้ดงามด้วยกิริยามารยาทเป็นที่รักของผู้ใหญ่ และสิ่งนี้เองเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงสายสัมพันธ์ให้ คนไทยที่มียึดเหนี่ยวระหว่างบุคคลที่อยู่ชั้นเดียวหรือต่างชั้นในวัยเดียวกันหรือต่างวัยได้เป็นอย่างดี ยังผลให้บุคคลนั้นบรรลุความเจริญก้าวหน้าแห่งชีวิต มีดังต่อไปนี้

วิชัย สุธีรขานนท์ (2538) ได้กล่าวถึงการแสดงความเคารพตามวัฒนธรรมไทยที่ใช้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันนี้มี 4 วิธี ดังนี้

1.4.1 การลุกขึ้นยืนรับ ควรกระทำในโอกาสดังต่อไปนี้

- 1) ขณะที่ครูอาจารย์เข้าชั้นเรียน นักเรียนต้องลุกขึ้นยืนรับแสดงความเคารพก่อนที่ครูจะสอนเมื่อหมดเวลาแล้ว ครูจะออกจากห้องเรียน นักเรียนต้องยืนตรงแสดงความเคารพอีกครั้งหนึ่งซึ่งเป็นการแสดงความนอบน้อมระหว่างครูกับศิษย์นับว่าเป็นสื่อสัมพันธ์ที่ดี ที่จะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี

- 2) ขณะที่ผู้ใหญ่ที่เป็นประธานในพิธีเข้ามาในที่ประชุม ผู้ที่อยู่ในที่ประชุม

นั้นทั้งหมดต้องยืนตรงเป็นการแสดงความเคารพของที่ประชุม

3) ขณะที่เรานั่งอยู่ในที่ใดที่หนึ่ง ผู้ใหญ่เดินผ่านมาในระยะใกล้ เราต้องลุกขึ้นยืนแสดงความเคารพ เมื่อท่านผ่านไปแล้ว เราจึงนั่งลงตามปกติ หรือขณะที่เราเดินสวนกับผู้ใหญ่ เราต้องยืนตรงให้ท่านผ่านไปก่อน เราจึงเดินต่อไป ถ้าเรากำลังรีบร้อนก็เดินก้มหลังเล็กน้อยผ่านท่านไป

4) ขณะได้ยินเสียงเพลงสรรเสริญพระบารมีหรืออยู่ในบริเวณที่กำลังมีการร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี หรือได้ยินเสียงดนตรีทำเพลงมหาฤกษ์มหาชัย หรือเสียงแตรเดี่ยวแสดงความเคารพ หรือเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติให้ยืนตรง พอสิ้นเสียงดังกล่าวมานั้นต้องโค้งคำนับ

5) เมื่อเห็นการเชิญธงชาติขึ้นสู่เสาหรือเชิญธงชาติลง ทุกคนที่อยู่ในที่นั้นต้องยืนตรงแสดงความเคารพ

6) เมื่อประธานพิธีลุกจากที่นั่งไปจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมทั้งหมดต้องยืนตรง

1.4.2 การโค้งคำนับ เป็นการแสดงความเคารพที่นอบน้อมยิ่งกว่าการยืนรับ และใช้แสดงความเคารพตั้งแต่คนที่เสมอกันขึ้นไปถึงผู้ที่มีควรแสดงความเคารพอย่างสูง ซึ่งปฏิบัติได้ในโอกาสดังต่อไปนี้

1) สำหรับคนเสมอกันขณะที่พบกันต่างก็โค้งคำนับให้แก่กันและกัน พร้อมกับกล่าวคำว่า “สวัสดี” นับว่าเป็นการทักทายปราศรัยแบบหนึ่ง

2) ขณะรับของหรือส่งของให้ผู้ใหญ่ เมื่อยืนอยู่ในระยะใกล้พอสมควรแล้ว ควรโค้งคำนับก่อนแล้วจึงรับของหรือส่งของ พอรับของหรือส่งของแล้วให้โค้งคำนับอีกครั้งหนึ่งแล้วจึงกลับได้

3) ขณะที่ผู้ใหญ่หรือครูอาจารย์เดินผ่านในระยะใกล้พอสมควร นักเรียนชายควรยืนตรงและคำนับ นักเรียนหญิงควรยืนตรงและไหว้ หรือถ้าไหว้ทั้งชายและหญิงก็เป็นการดีเพราะ การไหว้เป็นวัฒนธรรมไทยมาแต่โบราณ

4) ในการรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ขณะที่พระองค์เสด็จผ่านหน้าผู้เฝ้าฯรับเสด็จ สำหรับชายให้ถวายคำนับ ส่วนหญิงให้แสดงความเคารพที่เรียกว่า “ถอนสายบัว” คือ การถวายนับตามแบบของหญิงนั่นเอง

5) ในการเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เมื่อพระบาทสมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัวหรือสมเด็จพระบรมราชินีนาถเสด็จออกหรือทันทีที่เห็นพระองค์ สุภาพบุรุษแสดงความเคารพโดยการถวายคำนับ สุภาพสตรีแสดงความเคารพโดยการถอนสายบัว

1.5 มารยาทการแต่งกาย การแต่งกายเป็นเรื่องแสดงถึงชนบทรรมนิยม ประเพณี และวัฒนธรรม และยังสื่อแสดงอุปนิสัยใจคอ จิตใจ รสนิยม ตลอดจนการศึกษาและฐานะของแต่ละบุคคลได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้ที่จะเข้าสู่สังคมใดๆก็ตาม จำต้องระมัดระวังเรื่องการแต่งกายเป็นขั้นแรก (สุทธิ ภิบาลแทน, 2539 , หน้า 1 - 2)

1.5.1 หลักสำคัญเกี่ยวกับการแต่งกาย มีอยู่ 3 ประการ คือ

1) ความสะอาด เป็นเรื่องที่ต้องเอาใจใส่ก่อนเป็นพิเศษเริ่มต้นด้วยเครื่องแต่งกาย อันได้แก่ เสื้อผ้า ถุงเท้า รองเท้า เครื่องประดับ กระเป๋าถือ เหล่านี้ต้องสะอาดหมดจด เครื่องสำอาง ถ้าจะใช้ก็ต้องให้มีสีสันทันที่พอเหมาะพอควร และส่วนของร่างกายนั้นต้องให้สะอาดหมดจดทุกส่วน ตั้งแต่ผม ปาก ฟัน หน้าตา มือ แขน ลำตัว ขา และเท้า ตลอดจนเล็บมือ เล็บเท้า

2) ความสุภาพเรียบร้อย คือ เครื่องแต่งกายนั้นต้องอยู่ในลักษณะสุภาพเรียบร้อย ไม่รุ่มร่ามหรือรัดตัวจนเกินไป ไม่ใช่สีสันทันที่ฉูดฉาด ไม่เป็นเสื้อที่มีรูปแบบสมัยแตกต่างกับของที่ผู้อื่นควรจะแต่งเข้าไปร่วมในสังคมนั้น ๆ

3) ความถูกต้องกาลเทศะ การแต่งกายให้ถูกต้องกาลเทศะเป็นเรื่องสำคัญมาก ผู้มีมารยาทดีย่อมต้องเอาใจใส่เรื่องนี้เป็นพิเศษการแต่งกายให้ถูกต้อง หมายถึง การเลือกแต่งกายให้ถูกต้องเหมาะสมกับเวลา ยุคและสมัยนิยม การแต่งกายให้ถูกต้อง หมายถึง การเลือกแต่งกายให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานที่ที่จะไปนั้น

1.5.2 ข้อปฏิบัติในการแต่งกายเพื่อไปในงานต่าง ๆ มีดังนี้

1) จะต้องรู้ให้แน่นอนก่อนว่า งานที่จะไปนั้นเป็นงานอะไร เช่น งานมงคลสมรส งานทำบุญวันเกิด งานเลี้ยงต่างๆ งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ หรืองานศพ เป็นต้น

2) จะต้องประเมินให้ทราบว่าจะไปนั้นมีความสำคัญมากน้อยเพียงไหน เช่น ถ้างานเลี้ยงเป็นงานเลี้ยงระหว่างเพื่อนฝูง งานเลี้ยงต้อนรับแขกเมือง เป็นต้น

3) พึงรู้ว่าจะไปงานนั้นๆ เขานิยมการแต่งกายแบบไหน ต้องแต่งกายให้ถูกต้องตามลักษณะของงานนั้น เช่น ถ้าได้รับเชิญให้ไปงานมงคลสมรสหรืองานที่เป็นมงคล เช่น งานทำบุญวันเกิด งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ควรแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายที่มงดุสวยงาม สดชื่น แม้จะอยู่ในระยะที่ตนเองไว้ทุกข์ ก็สมควรแต่งกายด้วยชุดไว้ทุกข์ไปในงานมงคล

4) พึงแต่งกายให้ถูกต้องกับเวลาของงาน เช่น เมื่อได้รับเชิญให้ไปงานราตรี ก็ต้องแต่งกายชุดราตรี หรือไปในงานรัฐพิธีที่กำหนดเครื่องแต่งกายไว้ในหมายกำหนดการ ก็

ต้องแต่งกายตามหมายกำหนดนั้นๆ

- 5) พึงแต่งกายให้ถูกต้องเหมาะสมกับวัย ผู้มีอายุสูงจะแต่งกายเหมือนคนอายุอยู่ในวัยหนุ่มสาวไม่ควร หรือผู้มีอายุน้อย จะแต่งกายเหมือนผู้มีอายุสูง ก็ไม่ควร
- 6) พึงแต่งกายให้ถูกต้องลักษณะของฐานะหรือหน้าที่ อย่าแต่งกายให้มอมดูแล้วเกินไป หรือไม่สมกับลักษณะหน้าที่ของตนที่ต้องกระทำอยู่ในงานนั้น
- 7) พึงเลือกเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกลมกลืนกันกับผิวพรรณ รูปทรง และเครื่องประดับอื่นๆ
- 8) พึงแต่งกายให้เหมาะสมกับยุคและสมัยนิยม ไม่พึงแต่งกายนำสมัยเกินไปหรือ ล้าสมัยเกินไป
- 9) พึงแต่งกายให้สมเกียรติกับงานที่ได้รับเชิญนั้น ข้ออันควรปฏิบัติดังกล่าวนี้ เป็นมารยาทอันดีงามอย่างหนึ่งที่ทุกท่านพึงใส่ใจเรียนรู้และนำไปใช้ให้เหมาะสม นอกจากเป็นการให้เกียรติแก่งานนั้นแล้ว ยังเป็นสง่าราศีแก่ตนเองอีกด้วย

1.6 มารยาทการรับประทานอาหาร มีดังนี้

- 1.6.1 เวลารับประทานอาหารต้องรับประทานอาหารโดยระมัดระวัง ไม่ทำให้เลอะเทอะ มุมมาม ควรหุบปากเวลาเคี้ยวอาหารเพื่อระวังมิให้มีเสียงดัง
- 1.6.2 ไม่ใช้มือของตนเองแตะต้องหรือหยิบอาหารที่ผู้อื่นจะบริโภค หรืออาหารที่เป็นของกลาง
- 1.6.3 ในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่นต้องรอให้ผู้มีอาวุโกว่านั่งก่อนจึงนั่ง และผู้มีอาวุโสเริ่มรับประทานอาหารก่อนจึงรับประทาน
- 1.6.4 ถ้านั่งเก้าอี้ควรนั่งตัวตรง ไม่ทำวศอกบนโต๊ะอาหารถ้านั่งกับพื้นควรนั่งพับเพียบเรียบร้อยและตั้งตัวตรงไม่ทำวแซน
- 1.6.5 การใช้ผ้าเช็ดมือ เมื่อเข้านั่งโต๊ะอาหารก่อนจะรับประทานอาหารควรหยิบผ้าเช็ดมือปูที่ตัก ก่อนดื่มควรใช้ผ้าเช็ดมือ เช็ดปากก่อนทุกครั้งเพื่อกันมิให้แก้วเป็นคราบ ดื่มเสร็จแล้วเช็ดอีกครั้ง วิธีเช็ดคือซับพลิกผ้าเช็ดมือทางด้านในซับที่ริมฝีปากไม่ยกขึ้นทั้งผืน เมื่อเช็ดแล้วควบรอยริมฝีปากจะอยู่ทางด้านในไม่เป็นที่น่ารังเกียจ ไม่ต้องใช้ผ้าเช็ดมือ เช็ดช้อน ส้อม จาน ชาม ใช้เสร็จแล้วไม่ต้องพับควรวางไว้บนโต๊ะซ้ายมือของตน ระหว่างรับประทานอาหารถ้ามีความจำเป็นต้องลุกไปจากโต๊ะควรวางผ้าเช็ดมือไว้ที่เก้าอี้กล่าวคำขอโทษเสียก่อนจะลุกไป
- 1.6.6 ถือช้อนด้วยมือขวาและส้อมด้วยมือซ้ายในเวลารับประทานอาหารแบบไทย ถูรับประทานอาหารแบบฝรั่งที่ต้องใช้มีดกับส้อม ถือมีดด้วยมือขวา ถือส้อมด้วยมือซ้าย

1.6.7 การชดน้ำซุบหรือน้ำแกง ไม่ตักเต็มช้อนเพราะจะหกง่าย ไม่ยกถ้วยขึ้นชด ถ้าจะรับประทานให้หมดจะต้องตะแคงถ้วยแล้วใช้ช้อนตัก การตักซุบนั้นย่อมชดจากข้างช้อน และชดอย่างเจียบอย่าให้มีเสียงดัง วิธีตักจะใช้จากริมนอกเข้าไปหาด้านในหรือจากข้างในออกมาข้างนอกก็ได้

1.6.8 การใช้มีด มีไว้สำหรับตัดอาหาร จะนำไปจิ้มอาหารเข้าปากไม่ได้ไม่ว่าในกรณีใดๆ ผู้ใดใช้มีดส่งอาหารเข้าปาก ผู้นั้นเสียมารยาทอย่างมาก

1.6.9 ในการรับประทานน้ำชาหรือกาแฟ ช้อนกาแฟหรือช้อนชามิได้สำหรับใช้คนเท่านั้น เมื่อคนเสร็จแล้วต้องวางไว้ในจานรองถ้วยอย่าคาช้อนไว้ในถ้วย และอย่าชดจากช้อนเป็นอันขาด

1.6.10 การตีมควรตีมช้าๆ ระวังไม่ตีมให้มีเสียง ควรมีการเว้นระยะบ้าง ไม่ควรตีมรวดเดียวหมด ไม่ตีมขณะที่ยังมีอาหารอยู่ในปาก และไม่ทิ้งรอยลิปสติกที่ทาปากไว้ที่ถ้วย

1.6.11 ในการตักอาหาร ไม่ควรเลือกตักอาหารที่ชอบอย่างใดอย่างหนึ่งมากเกินไปหรือตักจนล้นจาน

1.6.12 ไม่อมอาหารจนกระพุ้งแก้มพองโป่งออกมา ก่อนกลืนอาหาร ควรเคี้ยวให้ละเอียด

1.6.13 ในการรับประทานอาหารควรรับประทานพอประมาณ และเอื้อเฟื้อเพื่อนร่วมโต๊ะอาหาร โดยเลื่อนจานอาหารหรือตักอาหารให้กับผู้ที่อยู่ใกล้

1.6.14 ไม่ควรใช้มือของตนเองแตะต้องหรือหยิบอาหารที่ผู้อื่นบริโภค หรืออาหารที่เป็นของกลาง

1.6.15 ผู้มีมารยาทไม่ดูค่มือแทนการล้างมือ เมื่อมือเปื้อนอาหาร

1.6.16 ผู้มีมารยาทไม่พูดถึงสิ่งที่น่าเกลียดหรือน่าหวาดเสียวให้เป็นที่รังเกียจ

ขณะ
รับประทานอาหาร

1.6.17 ไม่ควรกล่าวคำติเตียนต่อหน้าผู้อื่นในขณะที่รับประทานอาหาร

1.6.18 ห้ามทิ้งเศษอาหารลงในท่อหรือซุกหมวกวางตามกระถางไม้และในที่ทั่วไป ให้นำไปทิ้งในภาชนะที่จัดไว้

2. มารยาททางวาจา

วาจาที่ไพเราะอ่อนหวาน ย่อมเป็นคุณสมบัติสำคัญในการพูดเพื่อยึดเหนี่ยวใจของผู้ฟังให้เกิดความนิยมรักใคร่และเชื่อถือ และแสดงออกถึงความคิดที่สะท้อนมาจากจิตใจ ทำให้เห็น

ถึงคุณลักษณะผู้พูด การอบรมขัดเกลาจิตใจของบุคคลนั้น ดังผู้มีมารยาทจะต้องระมัดระวังในการใช้วาจา แบ่งเป็น

2.1 มารยาทการพูด การพูดแบ่งเป็นการพูดทางการหรือกึ่งทางการ อาจพูดอยู่ในบุคคล 2 บุคคล หรือกลุ่มๆ การพูดผู้พูดอาจพูดคนเดียว โดยมีผู้ฟังกลุ่มใหญ่ฟังอยู่ ซึ่งกฎระเบียบต่างๆในการพูดขึ้นอยู่กับกาลเทศะเท่านั้น และต้องรวมกับมารยาทการแต่งกาย การใช้ถ้อยคำ ท่าทีประกอบการพูด น้ำเสียงฯลฯ

การพูดเป็นเสมือนดาบสองคม พูดให้ดีหรือไม่ดีก็ได้ การพูดดีต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นอย่างมาก เพราะไม่ใช่เป็นการสนทนากับบุคคลอื่นซึ่งเป็นเรื่องปกติ แต่การพูดนั้นมีผู้ฟังเป็นจำนวนมากและผู้ฟังมีระดับสติปัญญาที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้พูดควรระมัดระวังในการพูดดังนี้

- 2.1.1 พูดให้ชัดถ้อยชัดคำ ไม่พูดคำหยาบคาย
- 2.1.2 ไม่พูดวกไปเวียนมาจนผู้ฟังไม่เข้าใจ
- 2.1.3 ไม่พูดนอกเรื่องที่กำหนด
- 2.1.4 ควรคำนึงถึงเวลาที่เขากำหนดให้พูด ไม่พูดเกินเวลา
- 2.1.5 ไม่ควรพูดคำที่รุนแรงเกินไป และควรขอโทษในการล่วงเกินซึ่งกันและกัน
- 2.1.6 ไม่สอดสอสนวจาหรือแย่งชิงพูด
- 2.1.7 ควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามปัญหาต่างๆได้เท่าที่เวลาอำนวยให้
- 2.1.8 ไม่พูดด้วยเสียงอันดังเหลือเกิน
- 2.1.9 ไม่ใช้เสียงตวาด หรือพูดจากระโชกกระชาก
- 2.1.10 ไม่ใช้วาจาอันหักหาญดั่งด้น
- 2.1.11 ไม่ชอกแซกโต้ตามธุระส่วนตัวหรือการในบ้านของเขาที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ
- 2.1.12 ควรระมัดระวังในการใช้ถ้อยคำ ไม่ใช่ถ้อยคำพรั่าเพื่อ
- 2.1.13 พูดสิ่งโดยยอมให้เป็นที่เชื่อถือได้
- 2.1.14 ไม่กล่าวถึงสิ่งควรปิดบังท่ามกลางประชุมชน
- 2.1.15 ไม่เยาะเย้ยถากถางผู้กระทำผิดพลาด

2.2 มารยาทการสนทนา การพูดกับผู้อื่นหรือการสนทนากันในสังคมนั้น มีความสำคัญมาก การสนทนาเป็นการพูดกับผู้อื่น แตกต่างไปจากการพูดคนเดียว กล่าวคือ การสนทนาย่อมมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน มีการพูดจาระหว่างบุคคลซึ่งอาจมากกว่าสอง

คน ดังนั้น มารยาทในการสนทนาที่ปฏิบัติดังนี้

- 2.2.1 ควรใช้คำพูดที่สุภาพอ่อนน้อม
- 2.2.2 ในการพูดถึงบุคคลอื่นๆ ไม่ควรเหยียดหยามเอาความบกพร่องเสียหายของบุคคลนั้นๆ ขึ้นมา วิพากษ์วิจารณ์ โดยการดูถูกดูแคลน หรือเยาะเย้ยเสียดสีผู้นั้น
- 2.2.3 ไม่พูดไร้สาระ หรือพูดพล่อยจับใจความไม่ได้
- 2.2.4 ไม่พูดสอดแทรกขณะที่มีการสนทนาเป็นกลุ่มนั้น
- 2.2.5 ไม่พูดเสียงดังในสถานที่ต้องการความเงียบสงบ
- 2.2.6 ไม่กล่าวถึงสิ่งใดใคร่กึ่งรังเกียจในท่ามกลางประชุมชน
- 2.2.7 ไม่พูดเปรียบเปรยเคาะแคะสตรีกลางประชุม
- 2.2.8 ไม่กล่าวถึงสิ่งควรปิดบังท่ามกลางประชุมชน
- 2.2.9 ไม่ขอแยกผู้หนึ่งมาจากผู้ใด เพื่อจะพาไปพูดจาความลับกัน
- 2.2.10 ไม่กล่าวถึงความชั่วร้าย อันเป็นความลับเฉพาะบุคคลในที่แจ้ง
- 2.2.11 ไม่เก็บเอาความลับของผู้หนึ่งมาเที่ยวพูดแก่ผู้อื่น
- 2.2.12 ไม่พูดสลับปลับกลับกลอกตลบตะแลง
- 2.2.13 ไม่รับวาจาคลองๆ โดยมีได้เห็นว่าการจะเป็นได้หรือไม่ หมายถึงต้องใคร่ครวญให้แน่แก่ใจก่อนจึงรับคำหรือจึงปฏิเสธ มิใช่ทำแต่สักว่าทำพูดโพล่งโดยมิได้คำนึงให้แน่ชัดว่าจะทำได้หรือไม่
- 2.2.14 เมื่อตนทำพลาดพลั้งสิ่งใด แก่บุคคลผู้ใด ควรออกวาจาขอโทษเสมอ
- 2.2.15 เมื่อผู้ใดได้แสดงคุณต่อตนอย่างไร ควรออกวาจาขอบคุณเขาเสมอ
- 2.2.16 ไม่กล่าวสรรเสริญรูปร่างบุคคลแก่ตัวเขาเอง
- 2.2.17 ไม่ทักถึงการร้ายโดยพลุ่งโพล่ง ให้เขาตกใจ
- 2.2.18 ไม่ทักถึงสิ่งอันน่าอายน่ากระดากโดยเปิดเผย
- 2.2.19 ไม่เอาสิ่งที่น่าจะอายจะกระดากมาเล่าให้แขกฟัง
- 2.2.20 ไม่กล่าวถึงการอับมงคลในเวลามงคล
- 2.2.21 ไม่ใช้วาจาอันข่มขี้
- 2.2.22 ไม่สนทนาแต่เรื่องตนถ่ายเดียว จนคนอื่นไม่มีช่องจะสนทนาเรื่องอื่นได้
- 2.2.23 ไม่นำธุระตนเข้ากล่าวแทรกในเวลาธุระอื่นของเขาหลวม
- 2.2.24 ไม่กล่าววาจาติเตียนของที่เขาเหยียดหยามให้ว่าไม่ดีหรือไม่พอ
- 2.2.25 ไม่ใช้วาจาอันโอ้อวดตนและลบหลู่ผู้อื่น

2.2.26 ไม่เอาการในบ้านของผู้ใดมาแสดงในที่แจ้ง

2.2.27 ไม่ใช้คำสบถติดปาก

2.2.28 ไม่ใช้ถ้อยคำมูสา

2.2.29 ไม่นินทาว่าร้ายกันและกัน

2.2.30 ไม่พูดส่อเสียดยุยงให้เขาแตกร้างกัน

2.2.31 ไม่เป็นผู้สอพลอประจบประแจง

2.2.32 ไม่แข่งชกให้ร้ายผู้ใด

3. มารยาททางใจ

การกระทำต่างๆ ที่แสดงออกทั้งทางกาย วาจา ล้วนสะท้อนออกมาจากจิตใจทั้งสิ้น ถ้าจิตใจดี ความคิดดี ก็แสดงออกให้เห็นทางกิริยา วาจาที่ดี ถูกต้องงดงาม เหมาะสมกับกาลเทศะ จนเป็นที่นิยมเลื่อมใสเคารพนับถือแก่ผู้ที่คบค้าสมาคมด้วย

พัว อนุรักษราชชนมเชียร (2530 : 50) กล่าวว่า ผู้ที่มีมารยาททางใจ คือ ผู้ที่ได้มีการปรับปรุงจิตใจให้ฝึกฝนในศีลธรรม และยอมทราบบว่าอะไรถูกอะไรผิด อะไรควรประพฤติและอะไรไม่ควรประพฤติ ดังนั้น ศีลธรรมจึงเป็นเครื่องมือปรับปรุงพฤติกรรมให้ผู้ที่ได้ปฏิบัติแสดงออกมาในทางที่ดี ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ กับบุคคลและในที่สาธารณะต่างๆ และยังช่วยประคับประคองใจคนให้เที่ยงตรงต่อจุดหมายคือความดีงามตามสมควรแก่เหตุ และสามารถพิสูจน์ให้รู้แจ้งเห็นจริงได้ด้วยตนเอง

ฉะนั้น บุคคลพึงระวังสำรวมความคิดจิตใจที่มักจะแสดงออกให้เห็นทางกิริยาและวาจาให้ถูกต้องแลงดงามเหมาะกับกาลเทศะและแก่บุคคลเวลาอยู่ในสมาคมหรือในที่สาธารณะ ดังนี้

1. ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านกำเริบหยิ่งยโส
2. ไม่บันดาลโทสะให้เสียกิริยา ต้องรู้จักอดทน และควบคุมอารมณ์ให้ได้
3. พึงรักษาความสะอาดทางใจ ในความคิดเห็นแต่ในทางที่ดีที่ชอบและที่ควร
4. ต้องมีสัมมาคารวะ เคารพยำเกรงบิดามารดาและอาจารย์
5. ต้องนับถือนอบน้อมต่อผู้ใหญ่ อันหมายถึงผู้ที่มีความเจริญกว่าเรา คือ

5.1. เจริญโดยชาติ หมายถึง เกิดในสกุลที่ประชาชนยกย่องนับถือว่าสูงศักดิ์ เช่น ตระกูลกษัตริย์ เป็นต้น

5.2. เจริญโดยวัย หมายถึง เกิดก่อนเรามีอายุมากกว่า แม้มีศักดิ์ต่ำกว่าก็ต้องเคารพท่าน

5.3. เจริญโดยคุณ หมายถึง บุคคลผู้มีความดีสูง เป็นภิกษุสามเณรหรือบุคคลอื่น

เช่น ครูอาจารย์ ท่านเหล่านี้ชื่อว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ

6. ควรมีความอ่อนหวานต่อผู้น้อย นั้นหมายถึง ต้องมีเมตตากรุณาเป็นหลักใจเห็นผู้น้อยกว่าตนไม่ว่าสถานใดสถานหนึ่งแล้ว ต้องแสดงเมตตากรุณาและอ่อนหวานต่อผู้น้อยจึงทำให้ผู้น้อยเคารพรักด้วยน้ำใสใจจริง

7. รู้จักเกรงใจผู้อื่น

8. รู้จักฝึกใจให้รู้จักเลือกแต่สิ่งที่ดีที่งาม

9. มีอัธยาศัยอันกว้างขวางเข้าไหนเข้าได้ โดยการสังเกตและรอบรู้เกี่ยวกับบุคคล

รอบๆตัวเราเป็นเช่นไร

10. มีอัธยาศัยเป็นนักกีฬา รู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักผิด รู้จักถูก รู้จักยกโทษให้ ผู้อื่นมองคนแต่ในทางที่ดีที่ชอบ

11. มีความเข้าใจไหวพริบรู้เท่าถึงการณ์

12. มีใจองอาจกล้าหาญ อดทน ไม่ย่อท้อต่อภัยอันตรายใดๆที่มาขวางกั้น

13. เป็นผู้รักษาความสัตย์ในเวลาคือตรงต่อเวลา ไม่เป็นผู้เกียจคร้าน สามารถทำงานต่างๆ ด้วยตนเองได้

14. ไม่เพลิดเพลिनจนละเลยให้การงานเสีย

15. เป็นผู้รักษาความเป็นระเบียบแบบแผนข้อบังคับ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีที่ได้ตั้งไว้

16. เป็นผู้อยู่ในบังคับบัญชา เมื่ออยู่ในหน้าที่

17. มีมานะในการงาน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

18. เป็นผู้ทำอะไรทำจริง ต้องทำสิ่งนั้นให้เสร็จ

19. ไม่เป็นผู้ตั้งต้นที่ผิด

20. ในการทำงานต้องคอยหมั่นตรวจตราพิจารณาให้รอบคอบเพื่อความเจริญก้าวหน้าในการงาน

21. ไม่มีใจอันโหดเหี้ยมเกรี้ยวกราดแก่ผู้น้อย ต้องแสดงความมีน้ำใจ

22. ร่วมสุขร่วมทุกข์ให้ปรากฏ แสดงความเมตตาปราณีให้ปรากฏ

23. ควรยกย่องก็ยกย่องตามควรแก่กาลเทศะ

24. มีใจโอบอ้อมอารีแก่คนอื่น มีโอกาสก็ช่วยเหลือ แสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและแบ่งปันซึ่งกันและกัน

25. เมื่อเห็นผู้ใดตกทุกข์ได้ยากหรือได้รับอันตรายใดๆ ก็เข้าช่วยเหลือตามโอกาส และ

ตามกำลังความสามารถเท่าที่จะทำได้

26. ไม่เป็นผู้ร่ำเติมคนเสียที
27. ไม่เป็นผู้อาฆาตจองเวร
28. ไม่มีใจมักได้ เทียบขอของเขาร่ำไร
29. ไม่ตั้งใจปรารถนาของรักเพื่อน ไม่ว่าจะสิ่งใดก็ตาม
30. ไม่พึงหยาบขี้มาของทองเงินซึ่งกันและกัน
31. ไม่หวังแต่จะพึงอาศัยผู้อื่น
32. ควรรู้คุณผู้อื่นที่ได้ทำแล้วแก่ตน
33. ไม่มีใจริษยา เมื่อเห็นใครได้ดี ก็ควรพลอยยินดีกับเขา
34. ไม่เป็นคนต่อหน้าอย่างหนึ่งลับหลังอย่างหนึ่ง
35. เป็นผู้รักษาความไว้วางใจของผู้อื่น
36. ไม่แสวงหาประโยชน์ในทางผิดธรรม
37. เป็นผู้ตั้งอยู่ในความเที่ยงตรง คือ ความยุติธรรมโดยปราศจากอคติ 4 ประการ

ได้แก่ ความลำเอียงเพราะรัก เพราะโกรธ เพราะกลัว และเพราะหลง

38. ไม่ปองร้ายผู้อื่น
39. ไม่คิดทำลายผู้อื่นเพื่อประโยชน์ของตน
40. รู้จักเหนียวรั้งใจตนเอง
41. เป็นผู้มีความละเอียดแก่บาป

4. มารยาทในที่สาธารณะ

ข้อพึงปฏิบัติเมื่ออยู่ในที่สาธารณะซึ่งมีผู้คนจำนวนมาก มีทั้งคนรู้จักและไม่รู้จัก มีทั้ง คนมีการศึกษาสูงและไม่มีการศึกษา ดังนั้นการปฏิบัติตนที่แสดงให้เห็นถึงมารยาทที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาจากครอบครัวเป็นอย่างดี จึงควรระมัดระวังกิริยาไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนหรือรำคาญ หากทุกคนปฏิบัติตามกฎระเบียบและมารยาทที่ติงามแล้วย่อมจะทำให้การอยู่ร่วมกันในหมู่มชนมีความสุข

4.1 การเข้าคิว

ปัจจุบันประชากรในประเทศไทยมีจำนวนมากขึ้น จำเป็นต้องทำกิจกรรมร่วมกันในที่สาธารณะ เช่น ขึ้นรถประจำทาง ขับรถ ดุมหรสพ ซื้ออาหารรับประทาน เป็นต้น ซึ่งต้องจัดระเบียบเพื่อหลีกเลี่ยงการแย่งชิง ทะเลาะวิวาท เพราะความเห็นแก่ตัวของบุคคล ดังนั้นผู้ที่มีมารยาททางสังคม จึงควรรู้จักการเข้าคิวในที่สาธารณะดังนี้

4.1.1 การขึ้นรถโดยสารประจำทางและรถโดยสารสาธารณะ

4.1.2 การซื้อของ ชื้อบัตร และการรับของแจก

4.1.3 การทำธุรกรรมทางการเงิน

4.1.4 การชำระค่าบริการต่าง ๆ

4.1.5 การพบแพทย์

4.1.6 การใช้ห้องน้ำสาธารณะ

การเข้าคิวจะทำให้มีระเบียบ มีวินัย รู้จักเรียงลำดับก่อนหลัง ผู้มาทีหลังต้องอดทนรอได้ ไม่เห็นแก่ตัว แย่งชิง ผลักดันจนเกิดอุบัติเหตุและเกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สิน การเข้าคิวไม่ใช่การเสียเวลา แต่จะช่วยประหยัดเวลาให้รวดเร็วขึ้น ทั้งสามารถแสดงน้ำใจ เสียสละคิว เพื่อให้ความสะดวกแก่สตรีมีครรภ์ เด็ก หรือผู้ชราตามสมควรแก่โอกาส เพื่อความมีน้ำใจและมีมารยาทในสังคมอีกด้วย

4.2 การใช้ถนนและบาทวิถี

ปัจจุบันมีการสัญจรไปมาด้วยยานพาหนะมากมายจึงมักจะมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นอยู่เสมอ ๆ ดังนั้นผู้ใช้ถนนต้องระวัง และควรปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายจราจร หรือมารยาทในการสัญจรเพื่อมิให้เกิดอุบัติเหตุ ข้อที่ควรปฏิบัติเมื่ออยู่บนท้องถนนมีดังนี้

4.2.1 ผู้เดินเท้า

- 1) ไม่เดินเรียงหน้ากระดาน บนถนนหรือบาทวิถี
- 2) ไม่หยุดทักทายกันเป็นเวลานาน พุดโทรศัพท์หรือฟังเพลงเพราะจะกีดขวางทางผู้อื่น
- 3) ถ้าชายกับหญิง เดินไปด้วยกัน ให้หญิงเดินชิดริมทางเท้าด้านใน เด็กเดินกับผู้ใหญ่ให้เด็กเดินชิดด้านในเช่นกัน
- 4) การเดินบนบาทวิถี หรือริมถนนที่ไม่มีบาทวิถีควรเดินด้านขวาเพื่อจะให้เห็นรถที่สวนมา

5) ควรข้ามถนน ตามสัญญาณไฟ และรีบเดินไปพร้อม ๆ กับผู้อื่น

6) ต้องข้ามถนนบนทางม้าลาย สะพานลอย หรือบริเวณที่กำหนดให้

4.2.2 ผู้ขับขี่

1) ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร

2) รถช้าต้องขยับชิดซ้าย เพื่อเปิดโอกาสให้รถเร็วขับทางขวาได้สะดวก

3) รถที่เลี้ยวออกจากซอยจะต้องระวังรถทางตรงจากถนนใหญ่

4) การเปลี่ยนเส้นทางเดินรถต้องให้สัญญาณไฟแต่เนิ่น ๆ

5) สีแยกที่ไม่มีสัญญาณไฟอัตโนมัติ เมื่อขับทางหลัก อย่าเปิดสัญญาณไฟฉุกเฉิน เพราะรถที่มองเห็นไฟด้านเดียวจะคิดว่าเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา ไม่คิดว่าจะขับตรง ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

6) ไม่ขับแข่ง และปาดชั้นหน้า เพราะจะทำให้ผู้ขับรถคันอื่น ต้องเพิ่มความระมัดระวังมากยิ่งขึ้น

7) ผู้ที่ไม่เลี้ยวซ้าย ไม่ควรขับเข้าช่องทางที่มีป้าย “เลี้ยวซ้ายผ่านตลอด”

8) ต้องจอดตรงช่องที่กำหนดไว้ อย่าคร่อมเส้น จะทำให้ผู้อื่นจอดยาก

9) ไม่ควรเห็นแก่ตัว ขับรถเบียดเข้าไปในช่องทางที่รถคันอื่นขับตามกันมา เพื่อรอเลี้ยว หรือขึ้นสะพาน

10) ไม่ควรจอดรถซ้อนคัน เพราะจะทำให้เกิดขวางทางจราจร ถ้าจำเป็นต้องจอด ควรปลดเกียร์ว่าง

11) ควรระมัดระวังผู้ข้ามทางม้าลาย อย่าขับเร็ว

12) ต้องชะลอรถเมื่อมีน้ำท่วมขัง เพื่อไม่ให้น้ำกระเซ็นสาดผู้เดินถนน

13) ห้ามใช้แอลกอฮอล์บริเวณโรงพยาบาลและโรงเรียน และควรใช้แอลกอฮอล์ที่จำเป็นเท่านั้น

14) ไม่ควรใช้ไฟแรงสูง เพราะแสงสว่างเกินควร ทำให้ผู้ขับรถสวนมาองไม่เห็นทางอาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

4.3 การใช้รถโดยสารประจำทางและรถโดยสารสาธารณะ

รถโดยสารประจำทางและรถโดยสารสาธารณะได้แก่ รถเมล์ เป็นยานพาหนะที่ประชาชนทุกเพศ วัย จำเป็นต้องใช้ร่วมกัน จึงควรมีมารยาทในการใช้บริการ ดังนี้

1) เตรียมค่าโดยสาร บัตรโดยสารให้พร้อม

2) เข้าคิวตามลำดับ ก่อนหลัง ตามสถานที่ที่กำหนด เช่น ป้ายรถประจำทางสถานีขนส่ง

สัญลักษณ์แสดงการขึ้น ลงรถโดยสาร รถไฟฟ้า

3) เมื่อรถจอดสนิทให้ผู้โดยสารลงหรือออกจากรถก่อน แล้วจึงรีบก้าวขึ้นรถตามลำดับ

4) เดิน และนั่ง ชิดใน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้มาทีหลัง

5) ควร นั่ง หรือ ยืน ในกิริยาที่สุภาพ

6) ไม่ควรปรับระดับ เอนนอนของพนักเก้าอี้จนทำให้ผู้นั่งข้างหลังไม่สะดวก

7) หากที่นั่งเฉพาะพระภิกษุไม่ว่างควรลุกให้ที่นั่งแก่พระภิกษุ

8) ไม่พูดคุยเสียงดัง หากจำเป็นต้องใช้โทรศัพท์ ควรพูดเบา ๆ และพูดเท่าที่จำเป็น

9) ไม่รับประทานอาหาร ไม่สูบบุหรี่ หรือดื่มสุรา

- 10) หากมีเด็ก คนชรา คนพิการ หรือหญิงมีครรภ์ ควรลุกให้นั่ง
- 11) กล่าวคำขอบคุณ เมื่อมีผู้ลุกให้นั่ง หรือช่วยถือสัมภาระ
- 12) เตรียมตัวแต่เนิ่น ๆ เมื่อจะลงจากรถโดยสาร
- 13) ควรทิ้งตัวรถในที่ทิ้งขยะที่จัดไว้ให้หรือนำกลับไปทิ้งที่บ้าน

4.4 การใช้ลิฟต์และบันไดเลื่อน

การใช้ลิฟต์

ก่อนใช้ควรทำความเข้าใจการใช้ลิฟต์ของแต่ละสถานที่ เพราะจะไม่เหมือนกัน บางสถานที่ไม่หยุดชั้นลง ชั้น 2 หรือบางสถานที่หยุดรับ ส่ง แยกชั้นระหว่าง เลขคู่ และเลขคี่ ต้องปฏิบัติตามคำเตือนที่ประกาศไว้หน้าลิฟต์

มารยาทการใช้ลิฟต์ มีดังนี้

- 1) เข้าแถวเรียงตามลำดับก่อนหลัง
- 2) หลีกทางให้ผู้อยู่ด้านในออกก่อน
- 3) เมื่อก้าวเข้าไปในลิฟต์ให้กดเลขชั้นที่ต้องการ โดยไม่ข้ามไหล่ผู้อื่น แล้วเดินชิดใน
- 4) หากมีผู้กดเลขชั้นให้ควรกล่าวคำขอบคุณ
- 5) ไม่ควรคุย หรือพูดโทรศัพท์
- 6) ไม่ล้วงแคะแกะเกา จัดแต่งเสื้อผ้า หรือส่องกระจก ทาแป้ง ทาปาก
- 7) เมื่อยังไม่ถึงที่หมายไม่ควรยืนกีดขวางทางเข้าออก
- 8) หากมีผู้ใช้ลิฟต์น้อย สุภาพบุรุษควรให้สุภาพสตรีเข้าหรือออกก่อนเสมอเข้าแถวคอย

ลิฟต์ ยืนในลิฟต์

การใช้บันไดเลื่อน

ตามห้างสรรพสินค้า สถานีรถไฟฯ โรงพยาบาล สนามบินมักนิยมใช้บันไดเลื่อนเพราะสามารถรับจำนวนผู้ใช้บริการได้เป็นจำนวนมาก ผู้ใช้บันไดเลื่อนจึงควรปฏิบัติ ดังนี้

- 1) จัดสัมภาระ หรือสิ่งของลงในถาดให้เรียบร้อย เพื่อจับราวบันไดได้ถนัด
- 2) เข้าแถวเรียงตามลำดับก่อนหลัง
- 3) ก้าวขึ้นหรือลง บันไดเลื่อนแล้วยืนชิดซ้าย เพื่อเปิดทางด้านขวามือ
- 4) ไม่พูดคุย ขณะยืนบนบันไดเลื่อน
- 5) เมื่อถึงขั้นสูงสุด หรือสุดท้ายต้องรีบก้าวเท้าออกจากบันไดเลื่อน เพื่อไม่ให้กีดขวางคนอื่น และป้องกันอุบัติเหตุ

4.5 การใช้โทรศัพท์มือถือ

โทรศัพท์มือถือ เป็นอุปกรณ์สื่อสารที่สำคัญ ที่ให้ความสะดวกทั้งของนักธุรกิจและส่วนบุคคล เพราะพกพาไปได้ทุกแห่ง ทุกที่ ทั่วโลก ดังนั้นผู้ใช้ต้องตระหนักและศึกษามารยาทการใช้ และการสนทนา เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการสื่อสารได้ตรงกันและป้องกันมิให้เกิดความรำคาญแก่ผู้อื่น

มารยาทการใช้โทรศัพท์ มีดังนี้

คำนึงถึงสถานที่และช่วงเวลาที่กำลังใช้โทรศัพท์ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความรำคาญหรือเป็นอันตรายแก่ตนเองและผู้อื่น

- 1) เมื่ออยู่ในห้องเรียนหรือ ที่ประชุม โรงภาพยนตร์ ฯลฯ ควรปิดโทรศัพท์มือถือหรือตั้งระบบสั่นแทนการเปิดเสียง
- 2) ขณะขับรถไม่ควรใช้โทรศัพท์มือถือเพราะจะเสียสมาธิ ซึ่งเคยมีการวิจัยว่าการใช้โทรศัพท์มือถือขณะขับรถเสี่ยงอันตรายยิ่งกว่าเมาแล้วขับ
- 3) อยู่ระหว่างการติดต่อธุรกิจการงาน เช่น เสนอขายสินค้าหรือสอบสัมภาษณ์ ควรปิดโทรศัพท์มือถือเพื่อมิให้เสียโอกาสที่ดีไป
- 4) ควรใช้น้ำเสียงสุภาพ ระดับเสียงไม่ดัง หรือค่อยเกินไป และไม่ออกท่าทางจนเกินเหตุ ไม่พูดนินทาเสียงดัง หรือพูดคุยเรื่องส่วนตัวที่ผู้อื่นไม่อยากจะรับรู้ ไม่ควรให้หมายเลขโทรศัพท์ของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต ไม่ควรโทรเข้ามือถือของผู้ใดที่ไม่ใช่เพื่อนหรือคนที่รู้จัก และมีมารยาทในการใช้โทรศัพท์

4.6 การใช้โทรศัพท์สาธารณะ

โทรศัพท์สาธารณะเป็นอุปกรณ์สื่อสารที่สำคัญ ไม่น้อยไปกว่าโทรศัพท์มือถือที่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ในเวลาที่โทรศัพท์มือถือมีปัญหา ติดตั้งตามสถานที่ต่าง ๆ ให้ผู้ใช้บริการได้ใช้อย่างสะดวก ที่สำคัญ คือ ค่าบริการประหยัด ดังนั้นจึงยังคงมีความสำคัญ และเป็นที่ยินยอมของประชาชนทั่วไป

มารยาทการใช้โทรศัพท์สาธารณะ

- 1) เตรียมข้อมูลที่จะพูดให้พร้อม ได้แก่ หมายเลขโทรศัพท์ เรื่องที่จะพูดหรือบัตรโทรศัพท์
- 2) เข้าคิวเรียงตามลำดับก่อนหลัง
- 3) ผู้รอใช้ควรมีความอดทนไม่แสดงกิริยาอาการและวาทะที่ไม่สุภาพ
- 4) ผู้ใช้โทรศัพท์ควรใช้วาทะสุภาพ ไม่ควรพูดโทรศัพท์นาน พูดเรื่องที่จำเป็นเท่านั้น
- 5) วางหูโทรศัพท์เบา ๆ เมื่อจบการสนทนา

6) เมื่อต่อโทรศัพท์ หากคู่สายไม่ว่าง ควรวางหูโทรศัพท์ เพื่อเปิดโอกาสให้แก่ผู้ใช้บริการรายต่อไป

4.7 การใช้ห้องน้ำ

ห้องน้ำสาธารณะตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงแรม ห้างสรรพสินค้า ปั๊มน้ำมัน ร้านอาหาร อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่เกิดปัญหาและมีความจำเป็น ดังนั้น ผู้ใช้จึงต้องมีมารยาทในการใช้ห้องน้ำดังนี้

- 1) เข้าคิวเรียงตามลำดับก่อนหลัง
- 2) ปัสสาวะหรือถ่ายอุจจาระ ต้องระวังเรื่องเสียงหรือกลิ่น โดยการเปิดน้ำและราดน้ำกลบเสียงและกลิ่น
- 3) สวมซั๊กโครก เมื่อทำกิจธุระเสร็จให้ปิดฝาแล้วจึงกดน้ำและควรเช็ดที่นั่งให้เรียบร้อย
- 4) เศษขยะที่ใช้แล้ว ควรทิ้งในที่ที่จัดไว้ให้
- 5) ก่อนออกจากห้องน้ำสำรวจดูความสะอาดเรียบร้อย เพื่อให้ผู้อื่น พร้อมใช้ได้ทันที

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

จินตนา ไบกาชูยี (2542, หน้า 6) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า คือหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

สุภรณ์ สภาพงศ์ (2529, หน้า 66-69) หนังสืออ่านเพิ่มเติมคือ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล การสร้างนิสัยรักการอ่าน ซึ่งจะเป็นทางหนึ่งที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเยาวชนให้เป็นไปในทางที่ดีงาม โดยอาศัยหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ต้องใช้เวลา วิธีการและความเอาใจใส่จากทุกฝ่าย

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2536, หน้า 3) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า หมายถึงหนังสือที่จัดทำขึ้น โดยนำเนื้อหาส่วนหนึ่งของหลักสูตรมาเขียนขยายความเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียนโดยปกติจะเสนอเรื่องน่ารู้เพียงเรื่องเดียว

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีเนื้อหาส่วนหนึ่งอิงหลักสูตร มุ่งให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียนนอกเหนือจากหนังสือที่

กระทรวงกำหนดไว้ สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ซึ่งนักเรียนสามารถเลือกอ่านได้ตามวัย ตามความสนใจ

ลักษณะและประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดประเภทของหนังสือที่ใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยจำแนกประเภทตามลักษณะของหนังสือดังนี้

1. หนังสือเรียน คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ใช้สำหรับการเรียน มีสาระตรงตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรอย่างถูกต้อง อาจมีลักษณะเป็นเล่ม เป็นแผ่น หรือเป็นชุดก็ได้ หนังสือเรียนอาจมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น แบบเรียน แบบสอนอ่าน หนังสืออ่าน หนังสือประกอบการเรียน

2. หนังสือเสริมประสบการณ์ คือ หนังสือที่กระทรวงอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียน แต่มิให้เป็นหนังสือเรียน หนังสือประเภทนี้โรงเรียนควรจัดหาไว้บริการครูและนักเรียนในโรงเรียน โดยคำนึงถึงประโยชน์ในแง่ของการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ความซาบซึ้งในคุณค่าทางภาษา การเสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน การเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวางขึ้น สำหรับหนังสือเสริมประสบการณ์ กระทรวงศึกษาธิการจำแนกประเภทดังนี้

2.1 หนังสืออ่านนอกเวลา คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตร นอกจากหนังสือเรียนสำหรับให้นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน โดยถือว่ากิจกรรมการเรียนเกี่ยวกับหนังสือนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

2.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่าหนังสืออ่านประกอบ

2.3 หนังสืออุเทศ คือ หนังสือสำหรับใช้ค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับการเรียน การเรียบเรียงหนังสือประเภทนี้เป็นเชิงวิชาการ

2.4 หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เป็นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านให้มากยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดีนวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ให้เกิดความรู้มีคติ และมีสารประโยชน์

2.5 แบบฝึกหัด คือ สื่อการเรียนสำหรับผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียน แบบฝึกหัดที่ใช้ในโรงเรียนได้นั้น กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด

จินตนา ไบกาซูยี (2534, หน้า 24) แบ่งประเภทหนังสือสำหรับเด็กออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. หนังสือเรียน ซึ่งใช้เรียนในโรงเรียน มุ่งให้ความรู้ตามหลักสูตรเป็นหลักใหญ่
2. หนังสืออ่านทั่วไป ที่มีเนื้อหาหนังสือเรียน ซึ่งมุ่งหมายให้ความรู้หรือความเพลิดเพลินอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินควบคู่กันไป แบ่งออกได้หลายลักษณะ เช่น หนังสือภาพ หนังสือภาพประกอบเรื่อง นิทาน นิยาย สารคดีประเภทต่าง ๆ
3. นิตยสาร วารสารและการ์ตูน ซึ่งเป็นหนังสือที่มุ่งหมายให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินและสาระความรู้ควบคู่กันไป โดยมีเนื้อหาเป็นเรื่องสั้น ๆ อาจจบในตัวเอง ในฉบับเดียวกัน หรือต่อเป็นตอนๆ ในแต่ละฉบับก็ได้

หนังสืออ่านเพิ่มเติม มีลักษณะทั่ว ๆ ไปเหมือนกับแบบเรียนที่กระทรวงกำหนดไว้ หากมีลักษณะพิเศษบางประการที่แปลกออกไป เช่น ภาพประกอบ ขนาดรูปเล่ม ขนาดตัวอักษร รวมทั้งวัตถุประสงค์หลักของหนังสืออ่านเพิ่มเติมคือเป็นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่านให้มากยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง ที่กรมวิชาการส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน จัดทำเพิ่มเติมโดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรและท้องถิ่นของตนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางออกไป และมีโอกาสได้อ่านหนังสือที่มีสาระนอกเหนือจากการอ่านหนังสือแบบเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้

ณรงค์ ทองปาน (2526, หน้า 72-73) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
2. เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รับความสุขใจ และอ่านหนังสือได้แตกฉาน
3. เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ความสนใจและพอใจของผู้อ่าน
4. ให้ความรู้และปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามของสังคมให้แก่เด็กตามวัย เพื่อจะได้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

จุดมุ่งหมายหลักในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน ส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ให้เด็กได้รับความรู้ ความสนุกสนานนอกเหนือจากตำราหรือแบบเรียนในห้องเรียนมากยิ่งขึ้น

บทบาทหน้าที่และประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1. ส่งเสริมความรู้
2. ส่งเสริมสติปัญญา
3. ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม
4. ส่งเสริมความเข้าใจ
5. ส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ หนังสือ พุทธชะวัน (2521, หน้า 58-59) ให้ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. เรียนทุกวิชา ไม่ว่าจะวิชาอะไร ไม่อาจสนองความต้องการ ในด้านความเข้าใจ ความหมายของเรื่องราวบางเรื่องได้กว้างขวางพอ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ย่อมช่วยขยาย ประสบการณ์ได้มากกว่า ทั้งยังมีภาพประกอบ ช่วยให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น
2. เฉพาะแบบเรียนภาษาไทย ไม่สามารถจะซ้ำคำ มีประโยคตัวอย่าง ตลอดจน เรื่องราว ได้เพียงพอ หนังสืออ่านเพิ่มเติมย่อมช่วยย้าในการซ้ำคำ ลักษณะประโยค การใช้คำและ ความหมายของคำ อรรถรสของคำศัพท์ต่าง ๆ ได้ดี
3. หนังสืออ่านเพิ่มเติม มักจัดทำเพื่อความมุ่งหมายเฉพาะส่วน ย่อมที่จะช่วยเน้นขยาย และเป็นเรื่องราว ช่วยให้เพลิดเพลิน สร้างนิสัยรักการอ่านได้มากกว่าแบบเรียน
4. หนังสืออ่านเพิ่มเติม ย่อมสามารถสนองความต้องการ การฝึกทักษะ ซึ่งเด็กจะใช้เวลา อ่านอย่างมีอิสระทั้งในห้องเรียน ห้องสมุด เป็นการส่งเสริมลักษณะนิสัยรักการค้นคว้า และ พัฒนาการอ่านได้มากกว่า
5. หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เป็นเรื่องราว ย่อมช่วยชดเชยความรู้สึก ความบกพร่องทางด้าน จิตใจของเด็กผู้อ่านเป็นรายกรณี เช่น เด็กที่ขาดความอบอุ่นจากทางบ้านได้รับการทารุณเข้มงวด กวดขัน ก็สามารถจะหาส่วนชดเชยทดแทนได้จากเรื่องราวที่อ่านด้วยความอบอุ่น ความมั่นคงทาง จิตใจ ความเมตตากรุณาและเสริมสร้างคุณธรรมได้เป็นอย่างดี และดีกว่าแบบเรียนทั่วไป ซึ่งไม่สามารถเขียนทำนองหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้

จารุณี ยอดกัณหา (2540, หน้า 26) ให้ความสำคัญและประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นจะเป็นการเพิ่มเติมความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ใน หนังสือแบบเรียนไม่มี ทั้งยังเป็นการช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน และเป็นการเสริมความรู้ ที่เรียนให้กว้างขวางเป็นการช่วยนักเรียนที่เรียนอ่อนให้ได้ความรู้เพิ่มและทำให้เด็กที่เก่งมีความรู้ มากขึ้น เป็นการพัฒนาการอ่านตามความสามารถของเด็กแต่ละคน และยังเป็นการชดเชย ความรู้สึกต่าง ๆ ในส่วนที่เด็กขาดได้ด้วย พร้อมทั้งยังเป็นการให้อิสระแก่ผู้อ่านในการที่จะเลือก

หนังสือให้อ่านตามความสามารถและความเหมาะสมกับวัยของตนเองซึ่งจะเป็นการเพิ่มคุณค่าแก่ตัวนักเรียนเองด้วยให้มีความคิดคำนึงมากขึ้น มีจินตนาการมากขึ้นอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติของคน นก สัตว์และต้นไม้ สนใจเรื่องเกี่ยวกับชีวิตและสิ่งแวดล้อมหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ในหนังสือแบบเรียนไม่มีช่วยให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน พัฒนาทักษะการอ่านได้ดียิ่งขึ้น มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสติปัญญาได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกด้วย

การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2536, หน้า 40) แนะนำเทคนิควิธีการเขียนเรื่องสำหรับเด็กไว้ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง ต้องสะดุดตา ได้รับความสนใจ มีความหมายสอดคล้องกับเรื่อง
2. ตัวละคร ต้องให้สมจริงสมจัง สมวัยของเด็ก
3. ฉาก ควรเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง มีการบรรยายฉากบ้างเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ
4. เนื้อเรื่อง ควรมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ถูกต้องตามเนื้อหาสาระ ให้ความรู้ ให้ความเพลิดเพลิน ต้องกะทัดรัดไม่เยิ่นเย้อ ดำเนินเรื่องไปตามลำดับขั้นตอนของเหตุการณ์
5. ภาษาที่ใช้ ควรพิจารณาว่าจะใช้ภาษาร้อยแก้ว หรือร้อยกรอง ควรใช้ภาษาง่าย ๆ สุกภาพ เหมาะสมกับวัยและระดับชั้น เขียนให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของการใช้ภาษาไทย
6. ลักษณะภาพประกอบ ควรมีลักษณะดังนี้ ภาพที่มีลักษณะง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ภาพที่แสดงการกระทำและการผจญภัย ควรใช้ภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ ควรใช้ภาพใหญ่ ๆ มากกว่าภาพเล็ก ภาพประกอบควรมีคำบรรยาย
7. ขั้นตอนในการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก
 - 7.1 ศึกษาหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรให้เข้าใจ กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของเนื้อหา
 - 7.2 ศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ให้ได้รายละเอียด
 - 7.3 กำหนดลักษณะการเขียนว่าจะเขียนหนังสืออ่านในลักษณะใด เช่น หนังสือสารคดี นิทาน นิยายเกี่ยวกับสัตว์ ฯลฯ
 - 7.4 กำหนดแนวคิดหรือสารัตถะของเรื่อง
 - 7.5 กำหนดเค้าโครงเรื่องตั้งแต่ตอนเริ่มต้น ตอนกลางเรื่องและตอนจบเรื่อง
 - 7.6 กำหนดชื่อเรื่องให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
 - 7.7 ดำเนินการเขียนตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของเนื้อหา
 - 7.8 อ่านทบทวน ตรวจสอบความถูกต้อง ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจเนื้อหาและ

ปรับปรุงแก้ไข

ถวัลย์ มาศจรัส (2539, หน้า 77–80) อธิบายเรื่องการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า พื้นฐานในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น ใช้พื้นฐานเดียวกับการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน ต่างกันอยู่บ้างเล็กน้อย ตรงที่หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยทั่ว ๆ ไปจะมีเรื่องของจินตนาการเข้ามาเกี่ยวข้องและใช้วิธีในรูปของบันทึงคดี ที่มีความสนุกสนานได้อย่างเต็มที่ ส่วนหนังสืออ่านเพิ่มเติมส่วนใหญ่จะเน้นเนื้อหาสาระ กลวิธีการเขียนเคร่งขรึม โดยใช้กลวิธีการเขียนในรูปของสารคดีเป็นหลัก สารคดี คืองานเขียนที่ยึดถือเรื่องราวจากความเป็นจริงนำมาเขียนเพื่อมุ่งแสดงความรู้ความจริง ทรรศนะความคิดเห็นเป็นหลัก ด้วยการจัดระเบียบความคิดในการนำเสนอผสมผสานกับศิลปะในการถ่ายทอดต่ออารมณ์ใจใฝ่รู้ของผู้อ่านเพื่อเกิดคุณค่าทางด้านปัญญาในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยใช้วิธีการเขียนในรูปของสารคดี ต้องมีองค์ประกอบของการเขียนสารคดีดังนี้

1. เนื้อหา

ต้องยึดหลักดังนี้

- 1.1 เป็นงานเขียนที่มุ่งแสดงข้อมูล
- 1.2 ให้ความรู้แก่ผู้อ่าน
- 1.3 สาระและเรื่องราวสามารถตรวจสอบได้
- 1.4 มีแง่คิดต่อผู้อ่านประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

2. ภาษาสารคดี

ภาษาที่เป็นแบบแผนนั้น สามารถตรวจสอบได้ ดังนี้

- 2.1 เป็นคำสุภาพ
- 2.2 ใช้ภาษาที่มีศักดิ์ของคำในระดับเดียวกันไม่นำภาษาแสดงเข้ามาปะปนในงาน

เขียน

- 2.3 ไม่มีการตัดหรือลดทอนรูปประโยค
- 2.4 น้ำเสียงของคำจะมีลักษณะเคร่งขรึม เป็นกลางไม่ตลกขบขัน เยาะเย้ยถาก

ถาง

- 2.5 ภาษาจะไม่แสดงออกถึงความรุนแรง
- 2.6 หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่เป็นโวหาร ยืดเยื้อ
- 2.7 มีความเคร่งครัด และรักษามาตรฐานของภาษา

เมื่อจะเขียนสารคดีควรเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับประเภทของงานเขียนด้วย และพึงระวังอยู่เสมอว่า งานเขียนที่เป็นแบบแผนนั้น มิได้หมายถึงภาษาที่แข็งกระด้าง ถึงจะเป็นภาษาที่เป็นแบบแผน ก็สามารถทำให้นุ่มนวลน่าอ่านได้ด้วยสำนวนภาษาของเรา

3. ภาพประกอบ

งานเขียนประเภทสารคดีต้องมีภาพประกอบ เพราะภาพถ่ายจะช่วยเสริมเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และยังช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้สึกว่าได้รับรู้เรื่องราวดังกล่าวนั้นด้วยตนเองเพื่อให้งานเขียนมีความสมบูรณ์ น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการเรียกความสนใจจากผู้อ่าน ภาพที่ถ่ายควรมีลักษณะดังนี้

3.1 เสริมให้เนื้อหาเด่นชัดยิ่งขึ้น

3.2 ภาพกับเนื้อหาเป็นเรื่องเดียวกัน

3.3 เป็นภาพถ่ายเรื่องราวจากแหล่งข้อมูลโดยตรง หรือก็อปปีมาจากภาพในอดีต

ที่เกี่ยวข้อง

กับเนื้อหา

3.4 มีมุมถ่ายหลาย ๆ มุม ทั้งมุมกว้าง (เพื่อแสดงเรื่องราว) และมุมแคบ (เพื่อเน้นความสำคัญ) มุมสูง (เพื่อให้ภาพแปลกตา) มุมต่ำ (เพื่อแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่)

3.5 ถ้าใช้ภาพเขียนประกอบ ต้องเขียนถูกต้องตามความเป็นจริง

3.6 มีคำบรรยายภาพที่ถูกต้องชัดเจน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527, หน้า 4-21) กล่าวถึงขั้นตอนการทำหนังสือสำหรับเด็ก ดังนี้

1. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการทำหนังสือ จากหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก เพื่อดูแนวทางจัดทำหนังสือ ทั้งโครงเรื่อง แก่นของเรื่อง วิธีเขียน ภาษาที่ใช้ ลักษณะดีเด่นและจุดบกพร่องของหนังสือแต่ละเล่ม และศึกษาผลงานของนักเขียนหนังสือสำหรับเด็กที่มีชื่อเสียง

2. เขียนโครงเรื่อง (Plot) เนื้อเรื่อง ตั้งชื่อเรื่อง กำหนดแก่นของเรื่อง เมื่อเขียนเสร็จแล้วอาจนำไปเล่าหรือไปให้เด็กอ่าน เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของเด็กว่าชอบหรือไม่ชอบเพียงใดถ้าเด็กชอบก็แสดงว่าเรื่องที่เขียนน่าจะใช้ได้ และถ้าเด็กไม่ชอบก็ให้เด็กวิจารณ์แล้วนำไปแก้ไขการเขียนบทสคริปต์ (Script) เป็นการนำเรื่องราวที่ได้จากเค้าโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องย่อมาเขียนบอกขั้นตอนของเนื้อเรื่องและรูปภาพ โดยบอกแต่ละหน้าของหนังสือตั้งแต่หน้าปก ใบบรองปกหน้า

3. ปกใน จนถึงหน้าสุดท้ายจะมีภาพและคำบรรยายอย่างไรบ้าง เป็นภาพเกี่ยวกับอะไร และคำบรรยายจะเขียนว่าอย่างไร อยู่ส่วนใดของหน้าหนังสือ เริ่มตั้งแต่หน้าปกเป็นต้นไป

4. การทำดัมมี่ คือ การทำหนังสือจำลองสำหรับเด็กที่จะทำขึ้นมา อาจจะทำเป็นเล่มเล็กๆก็ได้ แล้วนำรายละเอียดจากบทสคริปต์มาเขียน และวาดรูปลงไปทีดัมมี่ตั้งแต่ปกจนถึงหน้าสุดท้าย วาดภาพและเขียนคำบรรยายให้กับบทสคริปต์ สำหรับการวาดภาพนั้น ถ้าวาดไม่ได้ก็ให้เขียนเป็นวงกลมแทน และบอกว่าเป็นภาพอะไรก็ได้

5. การทำรูปเล่ม คือ การทำหนังสือจริง ๆ ได้แก่ การวาดภาพ คำบรรยาย รวมทั้งการวางหน้า การจัดภาพของหนังสือให้เหมาะสม โดยดูจากดัมมี่ สำหรับขนาดของรูปเล่ม มีหลายชนิดที่นิยม คือ ขนาดเล็ก 13x18.5 เซนติเมตร หรือ 16 หน้ายก ขนาดกว้าง 14.6x21 เซนติเมตรหรือ 16 หน้ายกใหญ่ ลักษณะรูปเล่มจะวางในแนวนอนหรือแนวตั้งก็ได้ การเย็บเล่มจะเย็บจากตรงกลางหนังสือ หรือเย็บข้าง

6. การตั้งชื่อเรื่องที่น่าสนใจ น่าตื่นเต้น น่าติดตามและทำให้เดาได้ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร รู้จักใช้ถ้อยคำสำนวนที่เด็กติดใจ ซึ่งเป็นกลวิธีหรือเทคนิคหนึ่งต้องตั้งชื่อให้เด็กเกิดภาพพจน์
ถวัลย์ มาศจรัส (2539: 41- 42) ได้แนะนำและให้เริ่มปฏิบัติตามขั้นตอนด้วยคำถามต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ปัจจุบันสอนกลุ่มประสบการณ์อะไร

ขั้นที่ 2 จะเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านขั้นใด

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องอะไร แล้วตอบคำถามเหล่านี้ให้ได้ว่าเขียนทำไม เพื่ออะไร เนื้อหาเป็นอย่างไร สาระที่ได้คืออะไร รูปแบบการเขียนเป็นอย่างไร ร้อยแก้วหรือร้อยกรอง

ขั้นที่ 4 หาข้อมูลจากที่ไหน

ขั้นที่ 5 วางแผนการเขียนไว้อย่างไร

ขั้นที่ 6 จะลงมือเขียนเมื่อไร และกำหนดจะให้แล้วเสร็จเมื่อใด

ขั้นที่ 7 ลงมือเขียน

ทั้ง 7 ขั้นตอนคือ จุดเริ่มต้นที่ครูจะต้องจัดระเบียบไว้เพื่อให้การปฏิบัติมีแบบแผนทั้งยังเป็น การสร้างวินัยให้กับตนเองอีกด้วย

จากข้อความข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ขั้นตอนในการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก ผู้สร้างต้องบอกได้ว่าต้องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด เพื่อจะได้จำกัดวงในการทำผลงานหนังสือส่งเสริมการอ่านให้แคบเข้า และตัดสินใจได้ง่ายยิ่งขึ้น การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านหรือหนังสืออ่านเพิ่มเติม ต้องคำนึงถึงวัยของนักเรียน และจิตวิทยาของนักเรียน เพื่อให้หนังสือที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ภาพประกอบ รูปเล่ม ขนาด สี สัน สำนวนภาษาที่ใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นจึงจะมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

วิริยะ สิริสิงห์ (2524, หน้า 82) กล่าวถึงหลักการประเมินคุณค่าหนังสือเด็ก ควรพิจารณา ดังนี้

1. มีจุดคิดที่แน่นอน
2. คำโครงเรื่องติดต่อกันจนเด็กติดตามได้อย่างสนุกสนาน
3. สำนวน ภาษา สำคัญมาก ควรให้ถูกต้องมีศิลปะการเขียนและเขียนได้ตรงรสนิยมของเด็ก

4. การจัดรูปเล่มเหมาะสมสวยงามดี
5. ภาพประกอบถือว่าสำคัญที่สุดจะขาดไม่ได้ และภาพจะต้องตรงกับเนื้อเรื่องด้วย
6. ตรงตามความสนใจ ความนิยมและพื้นความรู้ของเด็กในแต่ละระดับ

ปราณี เชียงทอง (2526, หน้า 78-79) ได้กล่าวถึงหลักการประเมินคุณค่าหนังสือสำหรับเด็กว่าต้องพิจารณาดังต่อไปนี้

1. ฉากต้องชัดเจน น่าเชื่อถือ ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์และชีวประวัติ
2. ฉากของเรื่องต้องตรงความเป็นจริง
3. การดำเนินเรื่องต้องสอดคล้องกับเหตุการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องเป็นอย่างดี
4. ตัวละครต้องสมจริง น่าเชื่อถือ และเป็นไปตามธรรมชาติของคนจริง ๆ และต้องมีตัวละครที่เด็กสามารถลอกเลียนแบบได้

ลักษณะที่เด็กสามารถลอกเลียนแบบได้

5. คำโครงเรื่อง ควรให้มีข้อขัดแย้ง มีปัญหา มีฝ่ายตรงข้ามและการสิ้นสุดแห่งปัญหาหรือข้อขัดแย้งในที่สุด

6. แนวคิดของเรื่อง ไม่ควรเป็นเรื่องลึกซึ้งหรือซับซ้อน ควรเป็นเรื่องง่าย ๆ ในชีวิตประจำวันตามประสบการณ์ของเด็ก

7. สำนวนและคำศัพท์ต่าง ๆ เหมาะกับวัยและประสบการณ์ของเด็ก
8. รูปเล่มและภาพประกอบ รูปเล่มควรจะเหมาะสมมือ สะดวกต่อการหยิบถือของเด็ก

ลักษณะ รูปเล่มภายนอกดึงดูดใจเด็กเป็นสำคัญ ความหนาและความใหญ่เกินของหนังสือไม่เป็นที่
 ถูกใจเด็ก กระดาษมีคุณภาพดี ขนาดตัวหนังสือต้องพอเหมาะกับวัยและสายตาของเด็ก มีความ
 ชัดเจนไม่เลอะเลือน การเว้นวรรคตอนต้องถูกต้อง สะกดการันต์ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์
 ภาพประกอบควรเป็นภาพสี ลักษณะเป็นภาพง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และเป็นภาพที่แสดงการกระทำ
 และความเคลื่อนไหว คุณภาพในการพิมพ์ การเข้าเล่มและการจัดหน้า เป็นส่วนสำคัญมากสำหรับ

หนังสือเด็ก การเย็บเล่มต้องคงทนถาวร ควรเป็นปกแข็งหรือปกที่ใช้กระดาษมีคุณภาพดี การจัดหน้าควรให้มีที่ว่างเพื่อเป็นการพักสายตาของเด็ก

หทัย ตันหยง (2529, หน้า 91-95) ให้หลักเกณฑ์ในการประเมินคุณค่าและการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสำหรับไว้ดังนี้

1. โครงเรื่อง ควรเป็นการถ่ายทอดสิ่งที่เกิดจากเค้าโครงที่มีจินตนาการ ประสบการณ์ชีวิตที่ได้ผ่านพบ สิ่งที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นในชีวิต เรื่องราวที่มีเค้าเดิมมาปรับปรุงแต่ง อุบัติการณ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และเหตุจูงใจ หรือบันดลใจต่าง ๆ เป็นเนื้อหาให้ดำเนินเรื่องซึ่งมีตัวละครแสดงบทบาทอยู่ในเหตุการณ์ด้วยสภาพชีวิตที่มีข้อคิด เนื้อหาสาระ ปมปัญหา มโนทัศน์ เข้มขันหรือคลี่คลายไปสู่จุดสิ้นสุดของเรื่องเพื่อสร้างให้สนุกและจบลงด้วยผลอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. สาระแนวคิด คือแก่นแท้ของเรื่องนั้น ๆ ว่าเป็นเรื่องอะไร เกี่ยวกับใครสภาพอย่างไรและให้แนวคิดอะไร แก่นของเรื่องประกอบด้วยแก่นแห่งทรรณะ อารมณ์ พฤติกรรมและสภาพเหตุการณ์ ซึ่งมีแนวโน้มไปตามลักษณะปรัชญาชีวิตของผู้เขียน เป็นคตินิยม เช่น จิตนิยม สัจนิยม วัตถุนิยม เป็นต้น สาระแนวคิดในหนังสือสำหรับเด็ก ควรมีลักษณะตรงไปตรงมา ไม่ซับซ้อน มุ่งเน้นมโนทัศน์เดียว และจะต้องมีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาเด็กทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

ถวัลย์ มาศจรัล (2548, หน้า 164) ได้อธิบายถึงหลักเกณฑ์การประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ ดังนี้

1. เนื้อหาสอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถูกต้องตามหลักวิชาและเป็นปัจจุบัน ยากง่ายเหมาะสมกับช่วงชั้น มีความยาวของเนื้อหาพอเหมาะ มีแหล่งอ้างอิงค้นคว้า ไม่ขัดต่อความมั่นคงและศีลธรรมอันดีงาม
2. การนำเสนอเนื้อหา มีรูปแบบการเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมและน่าสนใจ ส่งเสริมการอ่านเพิ่มพูนทักษะการคิด
3. การใช้ภาษา สื่อความหมายชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา ใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ใช้ศัพท์เฉพาะถูกต้อง(ถ้ามี)
4. ภาพ ตาราง แผนภูมิ ถูกต้อง ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาชัดเจน

จากหลักเกณฑ์การประเมินข้างต้นของหนังสืออ่านเพิ่มเติม พอจะสรุปการประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ได้เป็น 5 ด้านคือ

1. เนื้อหา สอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน ถูกต้องตามหลักวิชาและเป็นปัจจุบัน เนื้อหามีความเหมาะสมและน่าสนใจ ส่งเสริมการอ่านเพิ่มพูนทักษะการคิด ยากง่ายเหมาะสมกับช่วงชั้น มีความยาวของเนื้อหา พอเหมาะ มีแหล่งอ้างอิงค้นคว้า ไม่ขัดต่อความมั่นคงและศีลธรรมอันดีงาม
2. รูปเล่มและการพิมพ์ รูปเล่มควรเหมาะสมมือ สะดวก ต่อการหยิบถือ กระดาษต้องมี คุณภาพดี การเย็บเล่มคงทนถาวร ความหนาของหนังสือเหมาะกับวัย มีสีสันสดใส มีความน่าสนใจ การพิมพ์ ตัวอักษร พอเหมาะกับวัยและสายตาของเด็ก มีความชัดเจนเว้นวรรคตอนถูกต้องสะกด ตัวการ์นต์ถูกต้องตามหลักภาษาไทย สีของตัวอักษรเหมาะสมไม่วางอักษรทับบนภาพ ซึ่งจะทำให้ ภาพดูย่ำแย่ลงไป
3. การใช้ภาษา สื่อความหมายชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา ใช้ ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ใช้ศัพท์เฉพาะถูกต้อง
4. ภาพประกอบ มีขนาดเหมาะสม สีสดใสสวยงาม เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา มี รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาชัดเจน
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ต้องวางจุดมุ่งหมายว่าจะให้อะไรกับผู้อ่าน เรื่องจะต้อง สอนให้รู้จักคิด มีพฤติกรรมที่ดีงาม แฝงคุณธรรม ปลูกฝังทัศนคติที่ดี พัฒนาความสนใจในการ อ่านชดเชยในด้านอารมณ์ได้ดี

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่าเป็น ความพอใจ ความชอบ พฤติกรรมเกี่ยวกับความพึงพอใจของมนุษย์ที่จะพยายามขจัดความตึงเครียดหรือความกระวนกระวายหรือสภาวะที่ไม่สมดุลในร่างกาย ซึ่งเมื่อมนุษย์สามารถขจัดสิ่งต่างๆ ดังกล่าวได้แล้วมนุษย์ย่อมได้รับความพึงพอใจในสิ่งที่ตนต้องการ

คันธชาติ ชูสินธ์ (2543) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกตามทัศนะของ บุคคลที่เกิดขึ้นต่อในสิ่งหนึ่งสิ่งใด และจะแสดงออกทางกาย วาจา และจิตใจ จะทำให้มีความสุข ทางกายภาพและมีเจตคติที่ดี

นพรัตน์ เตชะวณิช (2544) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มี ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับในสิ่งที่ต้องการ หรือบรรลุจุดหมายใน ระดับหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่นั้น เกิดขึ้นจากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้น ได้รับการตอบสนอง

อุทัยพรรณ สุดใจ (2545, หน้า 7) กล่าวถึง ความพึงพอใจว่า ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาจจะเป็นไปได้ในเชิงประเมินค่าว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

กาญจนา อรุณสุขขรจี (2546, หน้า 35) กล่าวว่า ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนและต้องมีสิ่งเร้าที่ตรง

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดีส่วนตัวของบุคคลหรือเป็นการแสดงความชื่นชอบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ซึ่งแสดงออกได้ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

1. ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's theory motivation)

อับราฮัม มาสโลว์ ค้นหาวิธีที่จะอธิบายว่าทำไมคนจึงถูกผลักดัน โดยความต้องการบางอย่าง ณ เวลาหนึ่ง ทำไมคนหนึ่งจึงทุ่มเทเวลาและพลังงานอย่างมากเพื่อให้ได้มาซึ่งความปลอดภัยของตนเองแต่อีกคนหนึ่งกลับทำสิ่งเหล่านั้น เพื่อให้ได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น คำตอบของมาสโลว์ คือ ความต้องการของมนุษย์จะถูกเรียงตามลำดับจากสิ่งที่กดดันมากที่สุดไปถึงน้อยที่สุด ทฤษฎีของมาสโลว์ได้จัดลำดับความต้องการตามความสำคัญ คือ

1.1 ความต้องการทางกาย (physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐาน คืออาหาร ที่พัก อากาศ ยารักษาโรค

1.2 ความต้องการความปลอดภัย (safety needs) เป็นความต้องการที่เหนือกว่า ความต้องการเพื่อความอยู่รอด เป็นความต้องการในด้านความปลอดภัยจากอันตราย

1.3 ความต้องการทางสังคม (social needs) เป็นความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

1.4 ความต้องการการยกย่อง (esteem needs) เป็นความต้องการการยกย่องส่วนตัว ความนับถือและสถานะทางสังคม

1.5 ความต้องการให้ตนประสบความสำเร็จ (self – actualization needs) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล ความต้องการทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จบุคคลพยายามที่สร้างความพึงพอใจให้กับความต้องการที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกก่อนเมื่อความต้องการนั้นได้รับความพึงพอใจ ความต้องการนั้นก็หมดลงและเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลพยายามสร้างความพึงพอใจให้กับความต้องการที่สำคัญที่สุดลำดับต่อไป ตัวอย่าง เช่น คนที่อดอยาก (ความต้องการทางกาย) จะไม่สนใจต่องานศิลปะชั้นล่าสุด (ความต้องการสูงสุด) หรือไม่ต้องการยกย่องจากผู้อื่น

หรือไม่ต้องการแม้แต่อากาศที่บริสุทธิ์ (ความปลอดภัย) แต่เมื่อความต้องการแต่ละชั้นได้รับความพึงพอใจแล้วก็จะมีความต้องการในชั้นลำดับต่อไป

2. ทฤษฎีแรงจูงใจของฟรอยด์

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (S. M. Freud (1856-1938) ตั้งสมมุติฐานว่าบุคคลมักไม่รู้ตัวมากนักว่าพลังทางจิตวิทยามีส่วนช่วยสร้างให้เกิดพฤติกรรม ฟรอยด์พบว่าบุคคลเพิ่มและควบคุมสิ่งเร้าหลายอย่าง สิ่งเร้าเหล่านี้อยู่นอกเหนือการควบคุมอย่างสิ้นเชิง บุคคลจึงมีความฝัน พูดคำที่ไม่ตั้งใจพูด มีอารมณ์อยู่เหนือเหตุผลและมีพฤติกรรมหลอกลอนหรือเกิดอาการวิตกกังวลอย่างมาก

สรุปได้ว่าทฤษฎีความพึงพอใจ แบ่งออกเป็น 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์และทฤษฎีแรงจูงใจของฟรอยด์ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการด้านต่างๆ เช่นความต้องการทางกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการทางสังคม ความต้องการการยกย่องและความต้องการให้ตนประสบความสำเร็จ แต่เมื่อความต้องการแต่ละชั้นได้รับความพึงพอใจแล้วก็จะมีความต้องการในชั้นลำดับต่อไป

การวัดความพึงพอใจ

อารี พันธุ์ณี (2546, หน้า 145) กล่าวว่า มาตรวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ
2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้
3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่าง มีระเบียบแบบแผน

สุมาลี จันทรชะลอ (2547, หน้า 50) อธิบายว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวัดด้านความรู้สึกมีหลายชนิด เช่นแบบทดสอบโดยใช้สถานการณ์ บันทึกการสังเกต และเครื่องมือหนึ่งที่นิยมใช้ก็คือแบบวัดทัศนคติ รูปแบบมาตรวัดทัศนคติของ Linkert มาตรานี้ประกอบด้วยข้อความทัศนคติ ซึ่งเป็นความรู้สึกต่อสิ่งที่จะวัด ข้อความดังกล่าวจะมีทั้งในทางบวกและทางลบ การสร้างมาตรวัดทัศนคติ มีวิธีการดังนี้

1. กำหนดคุณลักษณะที่ต้องการประเมินโดยระบุว่าคุณลักษณะใดต่อสิ่งใด

2. นิยามความหมายของทัศนคติให้ชัดเจนว่าประกอบด้วยลักษณะใดบ้างซึ่งจะใช้เป็นกรอบสำหรับวัด

3. รวบรวมข้อความที่แสดงทัศนคติในระดับต่างๆของบุคคลข้อความนี้ควรครอบคลุมคุณลักษณะทั้งหมดที่ต้องการวัด โดยการเขียนข้อความมากกว่าจำนวนข้อที่ต้องการใช้ ข้อความควรแสดงทัศนคติในทางที่ดี (บวก) และในทางที่ไม่ดี (ลบ) จำนวนที่ใกล้เคียงกัน

4. ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้นโดยพิจารณาเกี่ยวกับความครอบคลุมครบถ้วนตามคุณลักษณะทั้งหมดที่ต้องการวัดตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของภาษาแต่ละข้อความกับระดับของความเห็น โดยปกติมาตรวัดทัศนคติของ Linkert จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างมาก เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างมาก

5. ทดลองใช้ข้อความที่ผ่านการตรวจสอบเบื้องต้นอาจมีบางข้อความที่ยังไม่ชัดเจนหรือกำกวมจึงควรนำไปทดลองใช้ในกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งเพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยของข้อความตรวจสอบว่ายังมีข้อความใดต้องแก้ไข

6. กำหนดน้ำหนักคะแนนแต่ละตัวเลือก วิธีที่ง่ายคือกำหนดตามน้ำหนักสมมติ เช่น กำหนดให้แต่ละตัวเลือกมีน้ำหนักเป็น 5 4 3 2 และ 1 สำหรับข้อความในทางบวก ส่วนข้อความในทางลบให้น้ำหนักกลับกัน

7. ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด โดยวิเคราะห์ความตรงของแบบทดสอบ หรืออาจใช้วิธีให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบก็ได้

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2547, หน้า 76-77) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจมีหลักเบื้องต้น 3 ประการ ดังนี้

1. เนื้อหา (Content) การวัดความพึงพอใจต้องมีสิ่งเร้าไปกระตุ้นให้แสดงกิริยาท่าทีแสดงออก สิ่งเร้า โดยทั่วไปได้แก่ สิ่งเร้าที่ต้องการทำ

2. ทิศทาง (Direction) การวัดความพึงพอใจ วัดโดยทั่วไปกำหนดให้ความพึงพอใจมีทิศทางเป็นเส้นตรงและต่อเนื่องกันในลักษณะเป็นซ้าย – ขวา และบวก – ลบ

3. ความเข้ม (Intensity) กิริยาท่าทีความพึงพอใจและความรู้สึกที่แสดงออกต่อสิ่งเร้า นั้นมีปริมาณมากหรือน้อยแตกต่างกัน ถ้ามีความเข้มสูงไม่ว่าจะเป็นไปในทิศทางใดก็ตามจะรู้สึกหรือท่าทีรุนแรงมากกว่าที่มีความเข้มปานกลาง

สรุปได้ว่าการวัดความพึงพอใจ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดด้านเนื้อหา ทิศทางหรืออารมณ์ความรู้สึก โดยใช้แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการใช้ที่เหมาะสม มาตราวัดเจตคติแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 109)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิตติยา กิตติมงคล (2551, หน้า 89) พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่อง ประเพณีไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.10 / 85.30 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สาวิตรี สิ้นสันธิเทศ (2551, หน้า 71) พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ตำนานเมืองลพบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่ามีประสิทธิภาพ 85.39 / 82.89 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

สุกฤษีร์ จรัสศรีสุนทร (2551, หน้า 108) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมของไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลความตระหนักต่อการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมของไทย และผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 93.91/84.83 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความตระหนักต่อการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมของไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในระดับมากที่สุด

อมรรัตน์ ทรัพย์ดี (2552) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องวังนารายณ์ราชานิเวศน์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง วังนารายณ์ราชานิเวศน์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องวังนารายณ์ราชานิเวศน์ ผลการศึกษาพบว่า 1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องวังนารายณ์ราชานิเวศน์มีประสิทธิภาพ 82.84/83 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องวังนารายณ์ราชานิเวศน์ หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิตรา ศรีมงคล. (2552). ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องนิทานไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้ากบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องนิทานไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และศึกษาผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ผลการศึกษา พบว่า 1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการ
เรียนรัฐภาษาไทยเรื่องนิทานไทยมีประสิทธิภาพ 82.16 / 86.78 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง
นิทานไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระ
การเรียนรัฐภาษาไทย เรื่อง นิทานไทย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01

ปราณี โกวิวัฒน์. (2552). ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรัฐภาษาไทย เรื่อง
ตามรอยนิราศเมืองแกลง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังจันทร์วิทยา โดยมีความ
มุ่งหมายเพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรัฐภาษาไทยเรื่อง ตามรอยนิราศเมืองแกลง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังจันทร์วิทยาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ผลการศึกษาพบว่า 1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรัฐ
ภาษาไทย เรื่องตามรอยนิราศเมืองแกลงมีประสิทธิภาพ 80.49/81.11 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตามรอยนิราศเมืองแกลง หลังการเรียนสูงกว่า
ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน ตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาตามกระบวนการของการ วิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเกี่ยวกับรายละเอียด แนวคิด และ หลักการเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย

2. ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในส่วนของ สาระการเรียนรู้แกนกลางและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของโรงเรียน

3. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมารยาทไทย

4. สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยแบ่งออกเป็น 5 เล่ม ดังนี้

4.1 มารยาทการแสดงความเคารพ

4.2 มารยาทในการสนทนา

4.3 มารยาทในการแต่งกาย

4.4 การมีสัมมาคารวะ

4.5 มารยาทในที่สาธารณะ

5. นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอ คำแนะนำแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่อง และนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย ที่ได้ปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอนะของ อาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว พร้อมแบบประเมินความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในแต่ละองค์ประกอบ

7. นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมแล้ว มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ระดับความเหมาะสม และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ความเหมาะสม แล้วนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

8. นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพ ดังนี้

8.1 ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งยังไม่เคยเรียน เรื่องมารยาทไทย มาก่อน จำนวน 3 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 1 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ค่าร้อยละตามเกณฑ์ 80/80

8.2 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย ที่ปรับปรุงแก้ไขไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งยังไม่เคยเรียนเรื่องมารยาทไทย มาก่อน จำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ค่าร้อยละตามเกณฑ์ 80/80

9. จัดพิมพ์หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะพานหิน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 10 ห้องเรียน จำนวน 427 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/10 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 1 ห้องเรียน จำนวน 49 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling) โดยการจับฉลากห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม จากหนังสือหลักการวัดและประเมินผลการศึกษา ของ พิชิต ฤทธิ์จรรยา

2. วิเคราะห์เนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติม

3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ที่จะวัด โดยเป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก (Multiple Choice) จำนวน 66 ข้อ มีคำตอบที่ถูกต้อง เพียงคำตอบเดียว เกณฑ์การให้คะแนนข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดให้ 0 คะแนน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มารยาทไทย แบบปรนัย 4 ตัวเลือกก่อนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม

4. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างไปเสนอบริการที่ปรึกษาเพื่อตรวจพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แก้ไขปรับปรุงเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องโดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

6. นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC (เทียมจันทร์ พา นิษฐ์ผลินไชย, มปป, หน้า 181) เลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50

7. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปหาคุณภาพ โดยนำไปทดลองกับนักเรียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนตะพานหิน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน ซึ่งผ่านการเรียนในเนื้อหาแล้ว

8. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาตรวจความสมบูรณ์และรวมคะแนนของนักเรียนแต่ละคนและทำการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้วิธีของ แบรินแนน (Brennan) ทำการคัดเลือกข้อที่มีความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 โดยได้ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.48 - 0.93 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.21 - 0.71

9. คัดข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก สูงสุดตามโครงสร้างของเนื้อหา โดยคัดเลือกข้อสอบให้ครอบคลุมเนื้อหา มาสร้างเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 40 ข้อ

10. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนตะพานหิน ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเดิม นำกระดาษคำตอบมาตรวจเพื่อวิเคราะห์หาความเที่ยงทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของโลเวท (Lovett Method) ได้ค่าความเที่ยงฉบับ 0.81

11. นำข้อสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

แบบแผนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบพัฒนา ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบ One group Pretest – Posttest Design (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 240) ลักษณะของแบบแผนการทดลองแสดงสัญลักษณ์ ดังนี้

การทดสอบก่อนการ ทดลอง	ทดลอง	การทดสอบหลังการ ทดลอง
T1	X	T2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

X	คือ	การสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม
T ₁	คือ	การทดสอบก่อนได้รับการสอนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม
T ₂	คือ	การทดสอบหลังได้รับการสอนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การดำเนินการทดลอง

การทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนตะพานหินเพื่อขออนุญาตทำการทดลองสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย
3. ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย ให้นักเรียนกลุ่มทดลองรับทราบ
4. ดำเนินการทดลอง ตามแบบแผนการทดลอง ดังนี้
 - 4.1 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest)
 - 4.2 ดำเนินการทดลองหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนตะพานหิน จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 49 คน โดยทำการทดลองสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง เป็นเวลา 4 สัปดาห์
 - 4.3 ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาตรวจให้คะแนน มาตรวจให้คะแนนโดยให้ข้อที่ตอบถูก 1 คะแนน ข้อที่ผิดหรือข้อที่ไม่ตอบ หรือตอบเกินกว่า 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน และนำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย ก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้ $t - test$ แบบ Dependent

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอน ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/10 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 49 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มรยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีขั้นตอนของการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนโดยหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มรยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนจากหนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมิน

3. สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยวัดความพึงพอใจ 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านภาพประกอบและด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 15 ข้อ

4. นำแบบสอบถามความพึงพอใจ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำในส่วนที่ต้องปรับปรุงและมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คนเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยประเมินความสอดคล้องระหว่างรายการกับคุณลักษณะที่ต้องการวัดความพึงพอใจของนักเรียนว่ารายการแต่ละข้อสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยใช้คะแนนประเมิน ดังนี้ (กาญจนา วัฒนอายุ, 2548, หน้า 187-188)

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับลักษณะความพึงพอใจต่อการเรียน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับลักษณะความพึงพอใจต่อการเรียน

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับลักษณะความพึงพอใจต่อการเรียน

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

7. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ผ่านการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมมาแล้ว คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนตะพานหิน จำนวน 30 คน

8. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบราค (Cronbach) กำหนดค่าความเชื่อมั่นมีค่า 0.70 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.86

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย ฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. หลังจากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

2. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 มาตรวจนับคะแนนเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม มาตรวจให้คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับมาก
3 หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
1 หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ กำหนดค่าเฉลี่ยไว้ 5 ระดับ ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ของ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533, หน้า 138)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ยใช้สูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2548, หน้า 176)

ใช้สูตร
$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของข้อมูล
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตรดังนี้ (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2539, หน้า 81)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	กำลังสองของคะแนนผลรวม
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3 สูตรที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม คำนวณได้จากสูตร

E_1 / E_2 (สุทธิธรรมมาริราช, 2540, หน้า 495)

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

และ

$$E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_1	คือ	คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนในแต่ละเล่ม
	E_2	คือ	คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในการสอบย่อยหลังใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม
	$\sum X$	คือ	ผลรวมของคะแนนระหว่างใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม
	$\sum F$	คือ	ผลรวมของคะแนนสอบหลังใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม
	A	คือ	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม
	B	คือ	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียนในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม
	N	คือ	จำนวนนักเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน t - test แบบ Dependent (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 109)

สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
	n	แทน	จำนวนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

2. สูตรที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, หน้า 181)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาค่าความยาก (P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรดังนี้ (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2539, หน้า 218)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากของข้อสอบแต่ละข้อ
	R	แทน	จำนวนนักเรียนที่ทำข้อนั้นถูก
	N	แทน	จำนวนนักเรียนที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

2.3 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์ตามวิธีของ Brennan (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 87) ดังนี้

$$B = \frac{u}{n_1} - \frac{l}{n_2}$$

เมื่อ	B	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	u	แทน	จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	l	แทน	จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก

n_1 แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือผู้สอบผ่านเกณฑ์

n_2 แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

2.4 การหาค่าความเที่ยง ตามวิธีของโลเวตต์ โดยใช้สูตร ดังนี้ (เทียมจันทร์ พานิชย์
ผลิตินไชย, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, หน้า199)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum X - \sum X^2}{(k-1) \sum (X-c)^2}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ค่าความเที่ยง
	X	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

3. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนโดยการ
หาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (วา
โร เพ็งสวัสดิ์, 2546, หน้า 91) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนการตอบแต่ละข้อ
	s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและ พัฒนาซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ผลการพิจารณาความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และสำหรับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมขององค์ประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ที่	รายการประเมิน	n = 5		ระดับความเหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
1. เนื้อหา				
1.1	เนื้อหาสอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย สาระ มาตรฐาน การเรียนรู้และผลการเรียนรู้	4.6	0.55	มากที่สุด
1.2	เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชาและเป็นปัจจุบัน	4.6	0.55	มากที่สุด
1.3	เนื้อหา มีความเหมาะสมและน่าสนใจ	4.2	0.45	มาก
1.4	เนื้อหาส่งเสริมการอ่านและเพิ่มพูนทักษะการคิด	3.6	0.55	มาก
1.5	เนื้อหา มีความยากง่ายเหมาะสมกับช่วงชั้น	4.6	0.55	มากที่สุด
1.6	เนื้อหา มีความยาวเหมาะสม	4.6	0.55	มากที่สุด
1.7	มีแหล่งอ้างอิงค้นคว้า	5	0	มากที่สุด
1.8	เนื้อหาไม่ขัดต่อความมั่นคงและศีลธรรมอันดีงาม	5	0	มากที่สุด
2. ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์				
2.1	การจัดทำรูปเล่มมีขนาดเหมาะสม สะดวกต่อการหยิบถือ	4.8	0.45	มากที่สุด
2.2	กระดาษมีคุณภาพดี การเย็บคงทนถาวร	4.6	0.55	มากที่สุด
2.3	มีสีสันสดใส มีความน่าสนใจ	5	0	มากที่สุด
2.4	ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยและสายตาของเด็ก	5	0	มากที่สุด
2.5	ตัวอักษร มีความชัดเจน เว้นวรรคตอนถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง	4.4	0.55	มาก
2.6	สีของตัวอักษรเหมาะสม ไม่วางอักษรทับบนภาพ	4.8	0.45	มากที่สุด
3. การใช้ภาษา				
3.1	ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.6	0.55	มากที่สุด
3.2	ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย	5	0	มากที่สุด
3.4	ใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.6	0.55	มากที่สุด

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	n = 5		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
4. ภาพประกอบ				
4.1	ภาพประกอบมีขนาดเหมาะสม สีสันทวยงาม	4.6	0.55	มากที่สุด
4.2	ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	3.8	0.45	มาก
4.3	ภาพประกอบน่าสนใจ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน	3.4	0.55	ปานกลาง
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ				
5.1	ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องมารยาทไทย	5	0	มากที่สุด
5.2	ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดีงาม	5	0	มากที่สุด
5.3	แฝงคุณธรรม	4.4	0.55	มาก
5.4	ปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้แก่ผู้เรียน	5	0	มากที่สุด
5.5	พัฒนาความสนใจในการอ่าน	4	0.71	มาก
5.6	สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	5	0	มากที่สุด
รวม		4.58	0.35	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (4.58) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ 80/80 ปรากฏผล ดังนี้

ตาราง 2 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
นักเรียนจำนวน 3 คน

	คะแนนการทดสอบระหว่างการให้					คะแนนการทดสอบ หลังการใช้
	หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย					
	เล่ม 1	เล่ม 2	เล่ม 3	เล่ม 4	เล่ม 5	
	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย
ค่าเฉลี่ย	8.67	8.33	8.00	8.00	8.67	33.67
ร้อยละ	86.67	83.33	80.00	80.00	86.67	84.17
ค่าเฉลี่ยรวม			8.33			(E2)
ค่าเฉลี่ยร้อยละ (E1)			83.33			84.17

จากตาราง 2 พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักเรียนทำ
แบบฝึกหัดท้ายบทได้คะแนนเฉลี่ยดังนี้

เล่มที่ 1 ร้อยละ 86.67 เล่มที่ 2 ร้อยละ 83.33 เล่มที่ 3 ร้อยละ 80.00 เล่มที่ 4 ร้อยละ
80.00 และเล่มที่ 5 ร้อยละ 86.67 เมื่อนำคะแนนร้อยละของการทำแบบฝึกหัดท้ายบทในแต่ละเล่ม
มาหาค่าเฉลี่ยปรากฏว่าได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 83.33 และนักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.17 แสดงว่าหนังสืออ่าน
เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.33 /84.17 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่
กำหนดไว้

ตาราง 3 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนจำนวน 30 คน

	คะแนนการทดสอบระหว่างการให้					คะแนนการทดสอบ หลังการใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย
	หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย					
	เล่ม 1	เล่ม 2	เล่ม 3	เล่ม 4	เล่ม 5	
	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	
ค่าเฉลี่ย	8.60	8.70	8.70	8.60	8.60	32.40
ร้อยละ	86.00	87.00	87.00	86.00	86.00	81.00
ค่าเฉลี่ยรวม	86.40					(E2)
ค่าเฉลี่ยร้อยละ (E1)	86.40					81.00

จากตาราง 3 พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทได้คะแนนเฉลี่ยดังนี้

เล่มที่ 1 ร้อยละ 86.00 เล่มที่ 2 ร้อยละ 87.00 เล่มที่ 3 ร้อยละ 87.00 เล่มที่ 4 ร้อยละ 86.00 และเล่มที่ 5 ร้อยละ 86.00 เมื่อนำคะแนนร้อยละของการทำแบบฝึกหัดท้ายบทในแต่ละเล่มมาหาค่าเฉลี่ยปรากฏว่าได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 86.40 และนักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.00 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.40 /81.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังแสดงใน ตาราง 4

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	49	21.00	4.32	20.052 **	.000
หลังเรียน	49	32.43	2.02		

**P<.05

จากตาราง 4 พบว่า การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 21 คะแนน และ 32.43 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่าง คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ผลการประเมิน ดังนี้

ตาราง 5 แสดงความพึงพอใจต่อเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อที่	รายการประเมิน	n = 49		ระดับความพึงพอใจ
		\bar{X}	S.D.	
1. เนื้อหา	1.1 ลำดับเนื้อหาต่อการเข้าใจ	4.63	0.49	มากที่สุด
	1.2 เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.57	0.50	มากที่สุด
	1.3 ช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้เรียน	4.51	0.51	มากที่สุด
2. การใช้ภาษา	2.1 ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.51	0.51	มากที่สุด
	2.2 ใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.51	0.51	มากที่สุด
	2.3 ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย	4.47	0.50	มาก
3. ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์	3.1 การจัดทำรูปเล่มมีขนาดเหมาะสม เปิดอ่านได้ง่าย	4.49	0.51	มากที่สุด
	3.2 ลักษณะหนังสือสีสดใส มีความน่าสนใจ	4.53	0.50	มากที่สุด
	3.3 รูปแบบและขนาดตัวอักษรเหมาะสม ชัดเจน อ่านง่าย	4.49	0.51	มากที่สุด
4. ภาพประกอบ	4.1 ภาพประกอบมีขนาดเหมาะสม สีสันสวยงาม	4.53	0.50	มากที่สุด
	4.2 ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.33	0.72	มาก
	4.3 ภาพประกอบช่วยส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	4.33	0.66	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	n = 49		ระดับความพึงพอใจ
		\bar{X}	S.D.	
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	5.1 ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องมารยาทไทย	4.49	0.51	มากที่สุด
	5.2 ปลุกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของมารยาทไทย	4.45	0.50	มาก
	5.3 สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.53	0.50	มากที่สุด
	รวม	4.49	0.54	มากที่สุด

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (4.49) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม อยู่ในระดับ มากที่สุด ส่วนด้านภาพประกอบ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม อยู่ในระดับ มาก

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสรุปเป็นขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้าและสรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะพานหิน โดยแบ่งได้ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเกี่ยวกับรายละเอียด แนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย
2. ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในส่วนของสาระการเรียนรู้แกนกลางและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของโรงเรียน
3. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมารยาทไทย
4. สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยแบ่งออกเป็น 5 เล่ม ดังนี้

4.1 มารยาทการแสดงความเคารพ

4.2 มารยาทในการสนทนา

4.3 มารยาทในการแต่งกาย

4.4 การมีสัมมาคารวะ

4.5 มารยาทในที่สาธารณะ

5. นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่อง และนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย ที่ได้ปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วพร้อมแบบประเมินความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในแต่ละองค์ประกอบ

7. นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมแล้ว มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ระดับความเหมาะสม และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ความเหมาะสม (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533, หน้า 138) แล้วนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

8. นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพ ดังนี้

8.1 ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งยังไม่เคยเรียน เรื่องมารยาทไทย มาก่อน จำนวน 3 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 1 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ค่าร้อยละตามเกณฑ์ 80/80

8.2 ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งยังไม่เคยเรียน เรื่องมารยาทไทย มาก่อน จำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ค่าร้อยละตามเกณฑ์ 80/80

9. จัดพิมพ์หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pretest) เพื่อวัดความรู้พื้นฐาน และ เก็บผลการทดสอบไปเปรียบเทียบกับผลการทดสอบหลังเรียน

2. ผู้วิจัยแนะนำการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำและบันทึกคะแนน พร้อมทั้งอธิบายแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย ในคาบเรียนรายวิชา ส22101 สังคมศึกษา จำนวน 3 คาบต่อสัปดาห์ โดยใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่วิจัยสร้างขึ้นร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องมารยาทในการแสดงความเคารพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องมารยาทในการสนทนา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง มารยาทในการแต่งกาย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการมีสัมมาคารวะ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องมารยาทในที่สาธารณะ รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง

4. นักเรียนทำกิจกรรมหลังจากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม จนครบ 5 ชุด และผู้วิจัยบันทึกคะแนนเก็บไว้

5. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเรียน (Posttest) ให้นักเรียนทำ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปรายผล การวิจัย ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุดมารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีขั้นตอนของการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนโดยหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนจากหนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมิน
3. สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
4. นำแบบสอบถามความพึงพอใจ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำในส่วนที่ต้องปรับปรุงและมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยประเมินความสอดคล้องระหว่างรายการกับคุณลักษณะที่ต้องการวัดความพึงพอใจของนักเรียนว่ารายการแต่ละข้อสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยใช้คะแนนประเมิน ดังนี้ (กาญจนา วัฒนอายุ, 2548, หน้า 187-188)
 - +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับลักษณะความพึงพอใจต่อการเรียน
 - 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับลักษณะความพึงพอใจต่อการเรียน
 - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับลักษณะความพึงพอใจต่อการเรียน
6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน
7. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนตะพานหิน จำนวน 30 คน
8. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) กำหนดค่าความเชื่อมั่นมีค่า 0.70 ขึ้นไป
9. จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย ฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

1. ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีประสิทธิภาพ 86.40 / 81.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมา มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.40 / 81.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการอ่านสรุปความ เนื้อหาเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน ทั้งเรื่องของมารยาทการแสดงความรัก มารยาทการสนทนา มารยาทในการแต่งกาย การมีสัมมาคารวะ และมารยาทในที่สาธารณะ โดยเป็นสิ่งที่นักเรียน จะต้องมีการใช้ในการดำเนินชีวิตในทุกๆวัน

เมื่อพิจารณาภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จะเห็นได้ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประเมินที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด มารยาทไทย เนื้อหามีสาระประโยชน์ น่าสนใจ สำนวนภาษาเข้าใจง่าย ปก - ภาพประกอบสะท้อน เนื้อเรื่อง ทำให้นักเรียนสนใจอ่าน รูปภาพมีสีสันสวยงาม มีตัวการ์ตูนประกอบ ทำให้นักเรียนสรุป เรื่องและใจความสำคัญของเรื่องได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สารภี พงษ์พันธ์ (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 เล่ม มีคุณภาพอยู่ในระดับมากและมีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.78/84.43 นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนเรียน ร้อยละ 49.07 และ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดเศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริประภา จังพานิช (2558: บทคัดย่อ) เรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ชุมชนคนไร่ชิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ชุมชนคนไร่ชิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 88.80/84.48 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนมีผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ชุมชนคนไร่ชิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยผลการเรียนรู้ หลังใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่าผลการเรียนรู้ก่อนใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ชุมชนคนไร่ชิง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้าน ภาพประกอบ รองลงมา ด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านแบบฝึกหัดท้ายบท ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ และด้านเนื้อหา และการใช้ภาษา ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนใช้และหลังใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ ก่อนและหลังใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย ผลการเรียนรู้หลังใช้สูงกว่าผลการเรียนรู้ก่อนใช้ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้เป็นผลจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนที่ถูกต้อง โดยคำนึงถึงความสนใจในการอ่านหนังสือของนักเรียนเป็นสำคัญ ผ่านการทดลองหาคุณภาพและการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ในด้านความถูกต้องของเนื้อหา ความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของนักเรียน ความเหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้ ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นเมื่อนักเรียนได้อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ฝึกปฏิบัติจริง จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน นอกจากนี้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นยังเป็นหนังสือที่ช่วยขยายความรู้ตามข้อเท็จจริงของ

มารยาทในสังคมต่างๆ ผู้วิจัยรวบรวม เรียบเรียงได้เหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก เมื่อนักเรียนได้อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงมีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ รวมทั้งหนังสืออ่านเพิ่มเติมมี ภาพถ่ายประกอบเนื้อเรื่องที่มีสีสันสวยงาม ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งในการวิจัยครั้งนี้ยังใช้แผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 แผน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องมารยาทในการ แสดงความเคารพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องมารยาทในการสนทนา แผนการจัดการ เรียนรู้ที่ 3 เรื่อง มารยาทในการแต่งกาย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการมีสัมมาคารวะ และ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องมารยาทในที่สาธารณะ ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นระบบ ตามลำดับขั้นตอนยิ่งขึ้น สอดคล้อง กับงานวิจัยของภาวณี ด่านศิริวานิชย์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำ การวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ย่าถิ่นแดนครึ่ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ย่าถิ่นแดนครึ่ง สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราชที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 88.24/80.76 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนมีผลการเรียนรู้ก่อนและหลังอ่านหนังสืออ่าน เพิ่มเติม เรื่อง ย่าถิ่นแดนครึ่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลการเรียนรู้ หลังอ่านสูงกว่าผลการเรียนรู้ก่อนอ่าน และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ย่าถิ่น แดนครึ่ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณค่าและ ประโยชน์ที่จะได้รับ ด้านแบบฝึกทำยบท ด้านการใช้ภาษา ด้านภาพประกอบและแผนที่ ด้าน ลักษณะรูปลักษณ์และการพิมพ์ และด้านเนื้อหาตามลำดับ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อหนังสืออ่าน เพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย พบว่า นักเรียนมีความ คิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการ ออกแบบลักษณะรูปลักษณ์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีสีสันสวยงามตั้งแต่ปกนอกจนถึงภายในเล่ม สอดคล้องกับเนื้อหาช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียน เกิดจินตนาการ เสริมสร้าง ความคิด รวมทั้งความบันเทิงใจในการอ่าน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกด้าน โดย เรียงลำดับจากมากไป นาน้อยได้แก่ ด้านการใช้ภาษา รองลงมาด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ด้านเนื้อหา ด้านลักษณะรูปลักษณ์และการพิมพ์และภาพประกอบตามลำดับความคิดเห็นของ

นักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์สูงสุดอันดับแรก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการออกแบบลักษณะรูปเล่มของหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีสีสันสวยงาม ตั้งแต่ปกนอกจนถึงภายในเล่ม ตัวอักษรที่พิมพ์อ่านง่ายและชัดเจน มี การใช้สีแบ่งตามเล่มให้สะดวกต่อการอ่านและการเลือกใช้คู่มือที่ง่ายแก่การอ่าน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้กระดาษคุณภาพดี สวยตาในการพิมพ์ เพื่อให้ นักเรียนรู้สึกสบายตาขณะอ่านเพราะว่ามันลดการสะท้อนแสง ซึ่งสอดคล้ององค์ประกอบ การพัฒนาหนังสือแห่งชาติ(2546: 13-15) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการประเมินหนังสือประเภทสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ12-14ปี) ด้านรูปเล่มนั้นต้องคำนึงถึงประเด็นขนาดของเล่มเหมาะสมกับผู้อ่าน รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน การออกแบบมีความน่าสนใจ การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา ส่วนประกอบของหนังสือตรงตามประเภทของ หนังสือ กระดาษคุณภาพดี ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และการเข้าเล่มแข็งแรงทนทาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวันจินต ทองเกลียวทวี (2555: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ของดีเมืองสุพรรณบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ของดีเมืองสุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 82.32/83.60 ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องของดี เมืองสุพรรณบุรี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องของดีเมือง สุพรรณบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปข้อเสนอแนะทั่วไปในการนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปใช้และข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

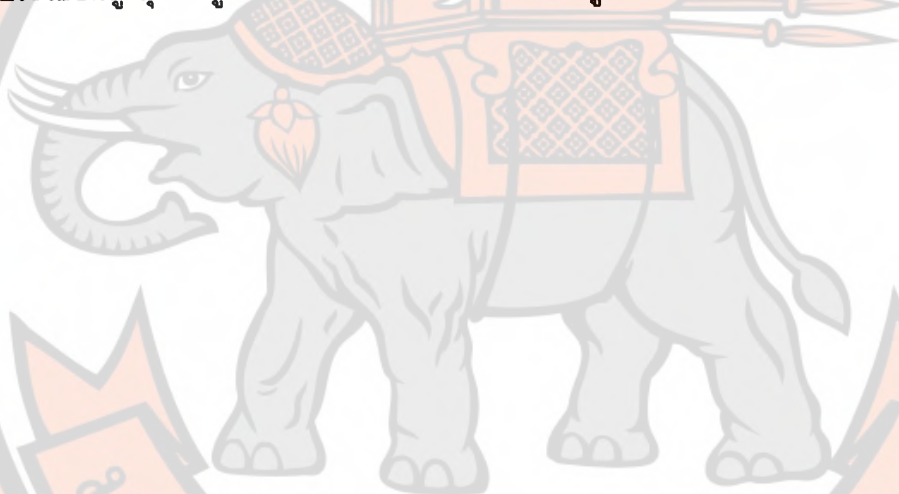
ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรนำหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปจัดการเรียนการสอนบูรณาการกับสาระหรือกลุ่มสาระอื่น
2. ควรเพิ่มกิจกรรมท้ายบทในแต่ละเล่ม เช่น ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ การแสดง บทบาทสมมุติ เพื่อเพิ่มความเข้าใจในเนื้อเรื่องมากยิ่งขึ้น
3. ควรเพิ่มการจัดกิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ด้วยการศึกษาค้นคว้าจากของจริงในท้องถิ่นของตน

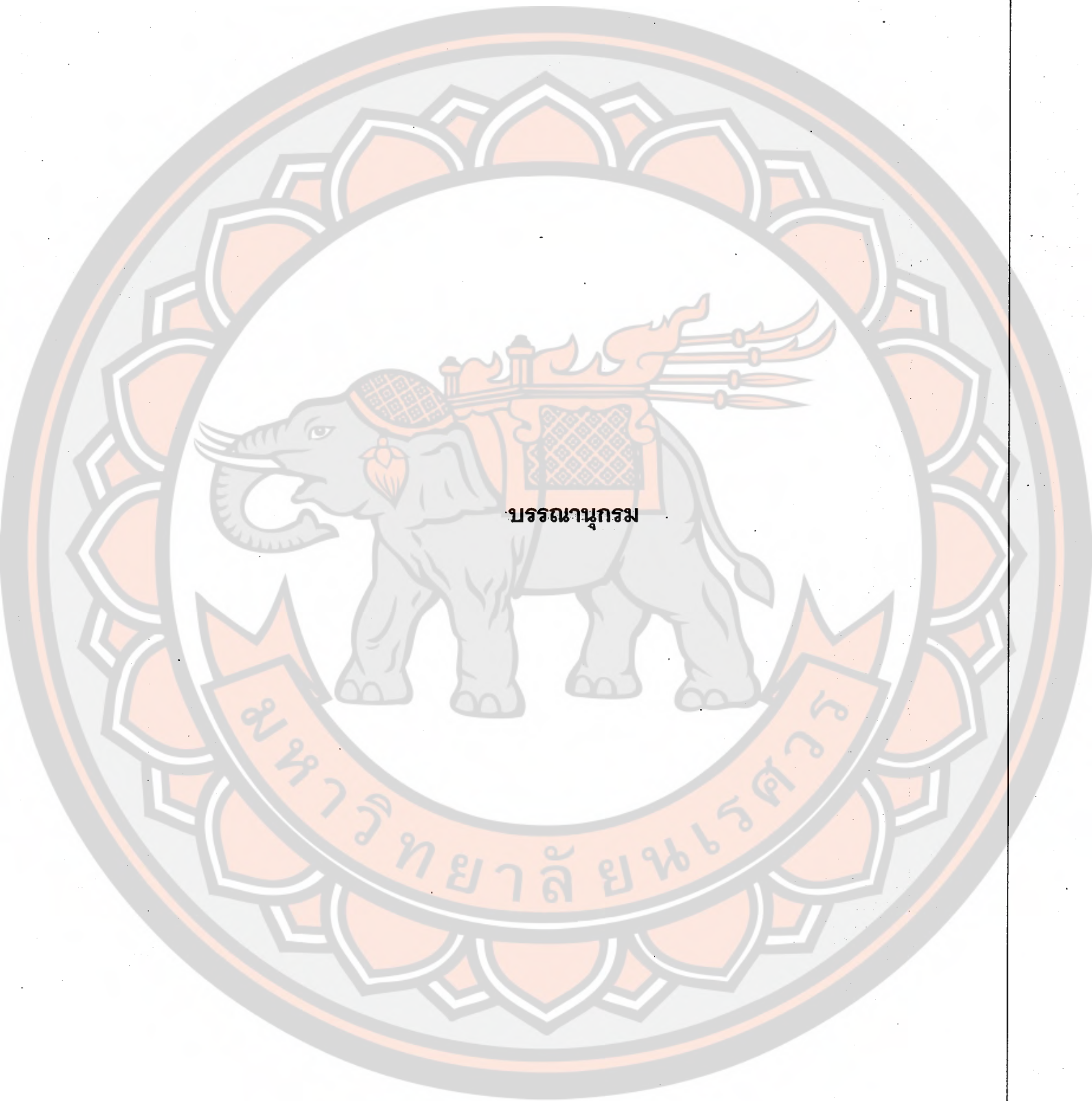
ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสร้างและการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในรูปแบบใหม่ๆ เช่น ภาพเคลื่อนไหว หนังสือในรูปแบบหนังสือสามมิติ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความ สนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน และได้รับความรู้จากการอ่าน ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการศึกษา ค้นคว้า ด้วยตนเองเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และสามารถ นำไปใช้ เป็นหนังสือประกอบการเรียนได้ต่อไป

2. ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเนื้อหาใหม่ๆ หรือเนื้อหาที่เป็น ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะทำได้สื่อการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพเกิด ประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตรงกับความสนใจของผู้เรียน

มหาวิทยาลัยนเรศวร

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยพระเวศวรร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2522). เรื่อง กำหนดหนังสือเรียนสำหรับใช้ในโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา. คำสั่งที่ วก.419/2522.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤษกร เพชรนอก. (2550). มารยาทไทย. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊กส์.
- กวี วรกวิน, บุษบา คุณาศีรินทร์ และวรพิทย์ มากมี. (2554). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคม
ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนา.
- กาญจนา วัฒนาย. (2548). การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ธนพรการพิมพ์.
- กาญจนา อรุณสุขจุฑา. (2546). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: บำรุงสาส์น.
- กิตติยา กิตติมงคล. (2551). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่อง ประเพณีไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์ กรุงเทพมหานคร.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ.
- คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ. (2546). การประกวดหนังสือดีเด่นของคณะกรรมการ
พัฒนาหนังสือแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คันธชิต ชูสินธ์. (2543). พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารและความพึงพอใจต่อการ
บริหาร ของบุคลากร ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอดีเด่น ในภาคใต้.วิทยานิพนธ์
ปริญญา มหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จารุณี ยอดกันทา. 2540. การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาจริยศึกษา เรื่อง ความซื่อสัตย์
สุจริต สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- จิตรา ศรีมงคล. (2552). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระภาษาไทย เรื่อง นิทาน
ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
กบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จินตนา ไบกาชฎี. (2534). การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- จินตนา ไบกาซูยี. (2542). หลักเกณฑ์ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมในเอกสารประกอบการประชุมการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). การทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณการ.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). เทคโนโลยีการศึกษา: ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- ณรงค์ ทองปาน. (2526). การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู.
- ถวัลย์ มาศจรัส (2539). การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มิติใหม่.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2548). คู่มือความคิดสร้างสรรค์ในการจัดทำนวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อารักษ์พร.
- เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (2539). ระเบียบวิธีวิจัย. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย.(ม.ป.ป.). ระเบียบวิธีวิจัย. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นพรัตน์เดชะวณิช. (2544). ความพึงพอใจของพนักงานธนาคารกสิกรไทยที่มีต่อวารสารกิจการสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บันลือ พฤกษ์วัน . (2521). วรรณกรรมสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). หลักการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2547). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ. (2547). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ปราณี โกวิพัฒน์. (2552). "การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ตามรอย นิราศเมืองแกลง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังจันทร์วิทยา". ปรินญา นิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ปราณี เชียงทอง. (2525). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. ชลบุรี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

ผะอบ โปชะกฤษณะ. (2532). *ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บำรุงสาสน.

พั้ว อนุรักษ์ราชมณเฑียร. (2530). *วัฒนธรรมและประเพณีไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์.

พิชิต ฤทธิจรรณ. (2548). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เฮาส์ออฟเคอร์รี่ มีสท.

ภาวณี ด้านศิระวานิชย์. (2553). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ย่ำถิ่นแดนแครง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2540). *เอกสารประกอบการสอนวิชาพัฒนาการเด็กและการเลี้ยงดู*. พิมพ์ครั้งที่ 11. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2544). *ศาสตร์และศิลป์แห่งวรรณคดี*. กรุงเทพฯ: ประพันธ์สาส์น.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

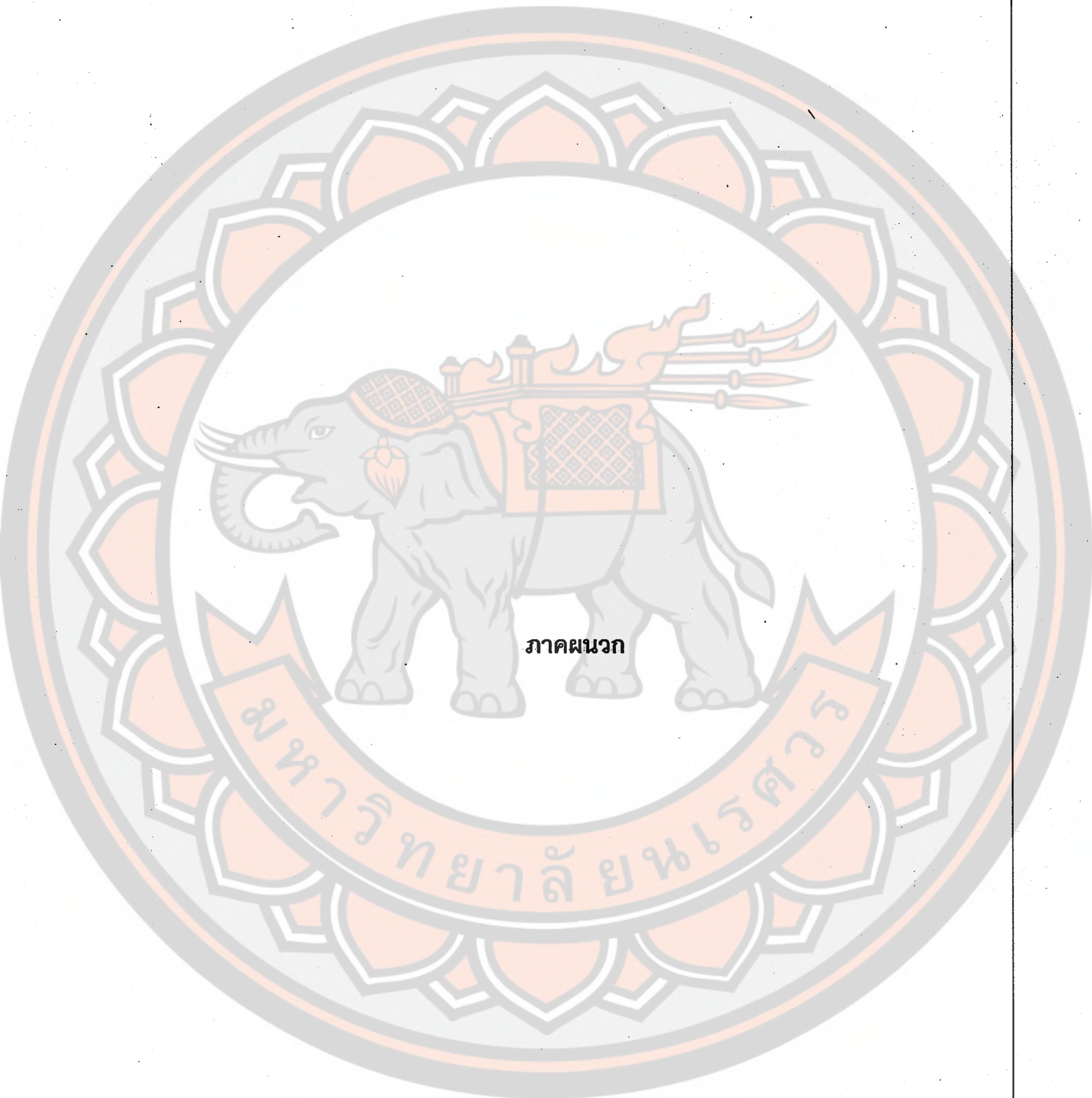
ลาวัญญ์ วิทยาอุทมิกุล. (2533). *การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยม*. กรุงเทพฯ: คณะครู ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วัฒนจินต ทองเกลียวทวี. (2555). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ของดีเมืองสรรคบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2546). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย สุธีรขานนท์. (2538). มารยาทไทย. ลพบุรี: ภาควิชาปรัชญาและศาสนา วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี.
- วิริยะ สิริสิงห์. (2524). การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์.
- ศิริประภา จังพานิช. (2558). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ชุมชนคนไร่ชิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2550). แผนแม่บทปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย พ.ศ. 2537. กรุงเทพฯ : สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- สมทรง ปุญญฤทธิ์. (2539). มารยาทชาวพุทธ. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา.
- สมจินตนา ภัคดีศรีวงศ์. (2538). มารยาทในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ.
- สารภี พงษ์พันธ์. (2557). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สาโรจน์ เกษมสุขโชติกุล. (2552). “ชะตากรรม “หนังสือกระดาษ” จะอยู่หรือไปในยุค “อีบุ๊ก” เพื่อองฟู. กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ.
- สาวิตรี สิ้นสันธิเทศ. (2551). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ดำเนินเมืองลพบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ฯ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุกุลธีร์ จรัสศรีสุนทร. (2551). สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “การอนุรักษ์มรดกโลก ทางวัฒนธรรมของไทย” สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 .ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธิ ภิบาลแทน. (2539). มารยาทไทยและราชาศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- สุภรณ์ สภาพงศ์. (2529). “หนังสืออ่านเพิ่มเติมกบการเรีียนรู้ของเด็กรประถม”. สารพัฒนา หลักสูตร 48 (มีนาคม) : 66-69 กระทบวง.
- สุมาลี จันทร์ชะลอ. (2547). สถิติ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อส่งเสริมกรุงเทพฯ.
- หทัย ต้นหยง. (2529). การสร้างวรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. (2536). ผลการใช้ตำนานพื้นบ้านล้านนาเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. พะเยา: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา.
- อมรรัตน์ หรดดี. (2552). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง วิจารณ์ราชนิเวศน์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: ไยใหม่ เอ็ดดูเคท.
- อุทัยพรรณ สูดใจ. (2545). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการขององค์การโทรศัพท์ แห่งประเทศไทย จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศิลปะศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาสังคมวิทยาประยุกต์. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพระนคร

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องและความเที่ยงตรงเนื้อหาของ
แบบสอบถาม ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ดร.วิเชียร อ่างใสตติสกุล ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. นางสาวสุมาลี ศิริวัลย์ ครู คศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
โรงเรียนตะพานหิน อ.ตะพานหิน จ. พิจิตร
4. นางสุชศรี แจ็กมา ครู คศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
โรงเรียนตะพานหิน อ.ตะพานหิน จ. พิจิตร
5. นางบุญทริกกา บุญเกษม ครู คศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
โรงเรียนตะพานหิน อ.ตะพานหิน จ. พิจิตร

ภาคผนวก ข แบบประเมินความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แบบประเมินความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เล่มที่ 1 มารยาทในการแสดงความเคารพ

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประเมินความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ว่ามีความเหมาะสมตามองค์ประกอบด้านต่างๆ ที่กำหนดหรือไม่ ขอให้ท่านพิจารณา โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับความคิดเห็น” ตามความคิดเห็นของท่าน ตามเกณฑ์ของระดับความคิดเห็นดังนี้

5	หมายถึง	ระดับความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	ระดับความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการประเมินความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในครั้งนี้

อรนุช พวงทอง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหา					
1.1 เนื้อหาสอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย สาระ มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้					
1.2 เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชาและเป็นปัจจุบัน					
1.3 เนื้อหามีความเหมาะสมและน่าสนใจ					
1.4 เนื้อหาส่งเสริมการอ่านและเพิ่มพูนทักษะการคิด					
1.5 เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับช่วงชั้น					
1.6 เนื้อหามีความยาวเหมาะสม					
1.7 มีแหล่งอ้างอิงค้นคว้า					
1.8 เนื้อหาไม่ขัดต่อความมั่นคงและศีลธรรมอันดีงาม					
2. ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์					
2.1 การจัดทำรูปเล่มมีขนาดเหมาะสม สะดวกต่อการ หยิบถือ					
2.2 กระดาษมีคุณภาพดี การเย็บคงทนถาวร					
2.3 มีสีสันสดใส มีความน่าสนใจ					
2.4 ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยและสายตาของเด็ก					
2.5 ตัวอักษรมีความชัดเจน เว้นวรรคตอนถูกต้อง สะกด คำถูกต้อง					
2.6 สีของตัวอักษรเหมาะสม ไม่วางอักษรทับบนภาพ					
3. การใช้ภาษา					
3.1 ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย					
3.2 ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย					
3.3 ใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
4. ภาพประกอบ					
4.1 ภาพประกอบมีขนาดเหมาะสม สีสันสวยงาม					
4.2 ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา					
4.3 ภาพประกอบน่าสนใจ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ ชัดเจน					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1 ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องมารยาทไทย					
5.2 ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดีงาม					
5.3 แฝงคุณธรรม					
5.4 ปลุกฝังทัศนคติที่ดีให้แก่ผู้เรียน					
5.5 พัฒนาความสนใจในการอ่าน					
5.6 สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เขียนรายงาน
 (.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ค คะแนนประเมินความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ที่	รายการประเมิน	n = 5		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
1. เนื้อหา				
1.1	เนื้อหาสอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย สาระ มาตรฐาน การเรียนรู้และผลการเรียนรู้	4.6	0.55	มากที่สุด
1.2	เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชาและเป็นปัจจุบัน	4.6	0.55	มากที่สุด
1.3	เนื้อหา มีความเหมาะสมและน่าสนใจ	4.2	0.45	มาก
1.4	เนื้อหาส่งเสริมการอ่านและเพิ่มพูนทักษะการคิด	3.6	0.55	มาก
1.5	เนื้อหา มีความยากง่ายเหมาะสมกับช่วงชั้น	4.6	0.55	มากที่สุด
1.6	เนื้อหา มีความยาวเหมาะสม	4.6	0.55	มากที่สุด
1.7	มีแหล่งอ้างอิงค้นคว้า	5	0	มากที่สุด
1.8	เนื้อหาไม่ขัดต่อความมั่นคงและศีลธรรมอันดีงาม	5	0	มากที่สุด
2. ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์				
2.1	การจัดทำรูปเล่มมีขนาดเหมาะสม สะดวกต่อการหยิบ ถือ	4.8	0.45	มากที่สุด
2.2	กระดาษมีคุณภาพดี การเย็บคงทนถาวร	4.6	0.55	มากที่สุด
2.3	มีสีสันสดใส มีความน่าสนใจ	5	0	มากที่สุด
2.4	ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยและสายตาของเด็ก	5	0	มากที่สุด
2.5	ตัวอักษร มีความชัดเจน เว้นวรรคตอนถูกต้อง สะกดคำ ถูกต้อง	4.4	0.55	มาก
2.6	สีของตัวอักษรเหมาะสม ไม่วางอักษรทับบนภาพ	4.8	0.45	มากที่สุด
3. การใช้ภาษา				
3.1	ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.6	0.55	มากที่สุด
3.2	ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย	5	0	มากที่สุด
3.4	ใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.6	0.55	มากที่สุด

ที่	รายการประเมิน	n = 5		ระดับความเหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
4. ภาพประกอบ				
4.1	ภาพประกอบมีขนาดเหมาะสม สีสันสวยงาม	4.6	0.55	มากที่สุด
4.2	ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	3.8	0.45	มาก
4.3	ภาพประกอบน่าสนใจ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน	3.4	0.55	ปานกลาง
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ				
5.1	ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องมารยาทไทย	5	0	มากที่สุด
5.2	ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดีงาม	5	0	มากที่สุด
5.3	แฝงคุณธรรม	4.4	0.55	มาก
5.4	ปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้แก่ผู้เรียน	5	0	มากที่สุด
5.5	พัฒนาความสนใจในการอ่าน	4	0.71	มาก
5.6	สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	5	0	มากที่สุด
รวม		4.58	0.35	มากที่สุด

ภาคผนวก ง แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา หน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 1 เรื่อง มารยาทไทย

แผนการสอนที่ 1 เรื่อง มารยาทในการแสดงความเคารพ เวลาที่ใช้ 2 ชั่วโมง

เกณฑ์การประเมิน

- ระดับการประเมิน 5 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมมากที่สุด
ระดับการประเมิน 4 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมมาก
ระดับการประเมิน 3 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมปานกลาง
ระดับการประเมิน 2 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อย
ระดับการประเมิน 1 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อยมาก

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	แผนการจัดการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ เหมาะสมและมีรายละเอียดที่ สอดคล้องสัมพันธ์กัน					
2	แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้					
3	แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนสัมพันธ์กัน					
4	การเขียนสาระสำคัญในแผนถูกต้อง					
5	จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมสาระการเรียนรู้					
6	จุดประสงค์การเรียนรู้พัฒนานักเรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติ					
7	จุดประสงค์การเรียนรู้เรียงลำดับพฤติกรรมจากง่ายไปยาก					
8	กำหนดสาระการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลาเรียน					
9	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และสาระการเรียนรู้					
10	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับระดับชั้นของนักเรียน					
11	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง					
12	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
13	กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง					

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
14	กิจกรรมการเรียนรู้สอดแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม					
15	สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย					
16	สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้					
17	นักเรียนได้ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง					
18	นักเรียนทำภาระงานที่ได้ใช้ความรู้ ความคิดมากกว่าการทำตามที่ได้รับกำหนด					
19	มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
20	การวัดและประเมินผล ระบุเครื่องมือวัดและประเมินไว้อย่างชัดเจน					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

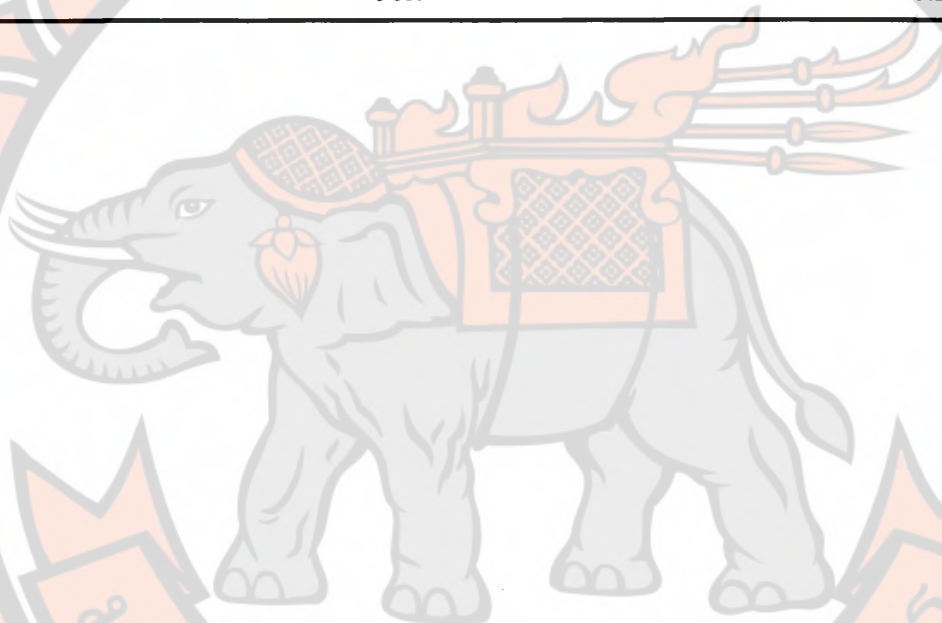
(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ๑ ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

ที่	รายการประเมิน	n = 5		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
1	แผนการจัดการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ เหมาะสมและมี รายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน	5	0	มากที่สุด
2	แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ที่กำหนด ไว้	5	0	มากที่สุด
3	แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนสัมพันธ์กัน	4.96	0.08	มากที่สุด
4	การเขียนสาระสำคัญในแผนถูกต้อง	4.56	0.27	มากที่สุด
5	จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมสาระการเรียนรู้	4.56	0.23	มากที่สุด
6	จุดประสงค์การเรียนรู้พัฒนานักเรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและ เจตคติ	4.52	0.32	มากที่สุด
7	จุดประสงค์การเรียนรู้เรียงลำดับพฤติกรรมจากง่ายไปยาก	4.72	0.16	มากที่สุด
8	กำหนดสาระการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลาเรียน	4.72	0.16	มากที่สุด
9	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และสาระการเรียนรู้	4.72	0.16	มากที่สุด
10	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับระดับชั้นของนักเรียน	4.44	0.15	มาก
11	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง	4.72	0.16	มากที่สุด
12	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.52	0.10	มากที่สุด
13	กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	4.84	0.15	มากที่สุด
14	กิจกรรมการเรียนรู้สอดแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่พึงงาม	4.76	0.15	มากที่สุด
15	สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย	4.68	0.20	มากที่สุด
16	สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	4.68	0.16	มากที่สุด
17	นักเรียนได้ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.56	0.23	มากที่สุด
18	นักเรียนทำภาระงานที่ใช้ความรู้ ความคิดมากกว่าการทำตามที่ครู กำหนด	4.84	0.08	มากที่สุด

ที่	รายการประเมิน	n = 5		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
19	มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.72	0.23	มากที่สุด
20	การวัดและประเมินผล ระบุเครื่องมือวัดและประเมินไว้อย่าง ชัดเจน	4.88	0.16	มากที่สุด
รวม		4.72	0.24	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ภาคผนวก ข แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
เรื่อง มารยาทไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

จงพิจารณาจุดประสงค์การเรียนรู้ว่ามีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

มารยาทในการแสดงความเคารพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมารยาทในการแสดงความเคารพที่ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามมารยาทในการแสดงความเคารพได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสามารถเป็นแบบอย่างและแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้
3. นักเรียนเห็นคุณค่า อนุรักษ์และสืบสานมารยาทไทยในการแสดงความเคารพได้

มารยาทในการสนทนา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมารยาทการสนทนาที่ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามมารยาทการสนทนาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสามารถเป็นแบบอย่างและแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้
3. นักเรียนเห็นคุณค่า อนุรักษ์และสืบสานมารยาทการสนทนาได้

มารยาทการแต่งกาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมารยาทการแต่งกายที่ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามมารยาทการแต่งกายได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสามารถเป็นแบบอย่างและแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้

3. นักเรียนเห็นคุณค่า อนุรักษ์และสืบสานมรดกการแต่งกายได้

การมีสัมมาคารวะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีสัมมาคารวะที่ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามมารยาทในการมีสัมมาคารวะได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถเป็นแบบอย่างและแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้
3. นักเรียนเห็นคุณค่า อนุรักษ์และสืบสานมารยาทในการมีสัมมาคารวะได้

มารยาทในที่สาธารณะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมารยาทในที่สาธารณะที่ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามมารยาทในที่สาธารณะได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถเป็นแบบอย่างและแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้
3. นักเรียนเห็นคุณค่า อนุรักษ์และสืบสานมารยาทไทยในที่สาธารณะได้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
มารยาทในการแสดงความเคารพ 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมารยาทในการแสดงความเคารพที่ถูกต้อง	1. การกราบเบญจางคประดิษฐ์ หมายถึง ข้อใด ก. การที่อวัยวะทั้ง 5 คือ เข้าทั้ง 2 แขนทั้ง 2 และหน้าผากจรดพื้น ข. การที่อวัยวะทั้ง 5 คือ ข้อศอกทั้ง 2 มือทั้ง 2 และหน้าผากจรดพื้น ค. การที่อวัยวะทั้ง 5 คือ ปลายเท้าทั้ง 2 มือทั้ง 2 และหน้าผากจรดพื้น ง. การที่อวัยวะทั้ง 5 คือ แขนทั้ง 2 มือทั้ง 2 และหน้าผากจรดพื้น				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
มารยาทในการ แสดงความ เคารพ 1. นักเรียนมี ความรู้ความ เข้าใจมารยาท ในการแสดง ความเคารพที่ ถูกต้อง	2. โอกาสใดที่แสดงความเคารพโดยการ ไหว้ ก. เมื่อพบผู้ใหญ่ ข. เมื่อทักทายกัน ค. เมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่ ง. เมื่อคำนับพระมหากษัตริย์				
	3. การไหว้ โดยให้หัวแม่มือจรดระหว่างคิ้ว ปลายนิ้วชี้จรดหน้าผาก คือการไหว้ในข้อใด ก. การไหว้พ่อแม่ ข. การไหว้พระสงฆ์ ค. การไหว้ปู่ย่าตายาย ง. การไหว้บุคคลเสมอกัน				
	4. ข้อใดเป็นการไหว้บิดามารดา ครูบา อาจารย์ และปู่ย่า ตายาย อย่างมีสัมมา คารวะ ก. ผู้ชายค้อมตัวลงเล็กน้อย ประนม มือ นิ้วหัวแม่มือ จรดปลายจมูก ข. ผู้ชายค้อมตัวลงเล็กน้อย ประนมมือ นิ้วหัวแม่มือ ระหว่างหน้าอก ค. ผู้หญิงย่อตัวพองาม ประนมมือ นิ้วหัวแม่มือจรด ปลายคาง ง. ผู้หญิงย่อตัวพองาม ประนมมือ นิ้วหัวแม่มือจรด ระหว่างคิ้ว				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
<p>มารยาทในการ แสดงความ เคารพ</p> <p>1. นักเรียนมี ความรู้ความ เข้าใจมารยาท ในการแสดง ความเคารพที่ ถูกต้อง</p>	<p>5. การนั่งพับเพียบกับปลายเท้า ทอดมือทั้งสองข้างลงพร้อมกัน ให้แขนทั้งสองคร่อมเข่าที่อยู่ด้านล่างเพียงเข่าเดียว พนมมือค้อมตัวลง ให้นำผากแตะส่วนบนของมือที่พนม กราบเพียงครั้งเดียว เป็นการเคารพบุคคลใด</p> <p>ก. กราบพระสงฆ์ ข. กราบครูอาจารย์ ค. กราบพ่อแม่ ง. ถูกทั้ง ข และ ค</p>				
<p>2. นักเรียน สามารถปฏิบัติ ตนตามมารยาท ในการแสดง ความเคารพได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสมและ สามารถเป็น แบบอย่างและ แนะนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามได้</p>	<p>6. หากนักเรียนเป็นชาย ลักษณะการปฏิบัติในท่าเทพบุตรคือข้อใด</p> <p>ก. นั่งคุกเข่าปลายเท้าตั้ง นั่งบนสันเท้า มือทั้งสองวางบนหน้าขาทั้งสองข้าง</p> <p>ข. นั่งคุกเข่าปลายเท้าตั้ง นั่งบนสันเท้า มือทั้งสองประสานกันบนหน้าขา</p> <p>ค. นั่งคุกเข่าปลายเท้าราบ นั่งบนสันเท้า มือทั้งสองวางบนหน้าขาทั้งสองข้าง</p> <p>ง. นั่งคุกเข่าปลายเท้าราบ นั่งบนสันเท้า มือทั้งสองประสานกันบนหน้าขา</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
2. นักเรียน สามารถปฏิบัติ ตนตามมารยาท ในการแสดง ความเคารพได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสมและ สามารถเป็น แบบอย่างและ แนะนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามได้	7. การยกมือขึ้นพร้อมก้มศีรษะ ให้ปลาย นิ้วชี้จรดหน้าผาก เป็นลักษณะของการ กราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ในจังหวัดใด ก. จังหวัดที่ 1 ทำอัญชลี ข. จังหวัดที่ 2 ทำวันทา ค. จังหวัดที่ 3 ทำอัญชลี ง. จังหวัดที่ 4 ทำอภิวาท				
	8. ถ้านักเรียนต้องการจะกราบแบบ เบญจางคประดิษฐ์ในจังหวัดที่ 1 ทำอัญชลี ควรปฏิบัติอย่างไร ก. ยกมือขึ้นพร้อมก้มศีรษะ ให้ปลาย นิ้วชี้จรดหน้าผาก ข. ทอดมือลงกราบ ให้มือและแขนทั้ง สองข้างลงพร้อมกัน มือคว่ำห่างกัน เล็กน้อย พอให้หน้าผากจรดพื้นระหว่างมือ ได้ ทำ 3 จังหวัดให้ครบ 3 ครั้ง แล้วยกมือ ขึ้นจบ โดยให้ปลายนิ้วชี้จรดหน้าผาก แล้ว ปล่อยมือลง ค. ยกมือขึ้นประนมระหว่างอก ปลายนิ้วชิดกันเบนออกจากตัว พอประมาณ ตั้งขึ้น แขนบตัวไม่กางศอก ง. ยกมือขึ้นพร้อมก้มศีรษะ ให้ปลาย นิ้วชี้จรดระหว่างคิ้ว				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
2. นักเรียน สามารถปฏิบัติ ตนตามมารยาท ในการแสดง ความเคารพได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสมและ สามารถเป็น แบบอย่างและ แนะนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามได้	9. หากเจอผู้ที่นักเรียนเคารพนับถือทั่วไป หรือผู้ที่มีฐานะเสมอกับตนเอง ควรทำ ความเคารพในลักษณะใด ก. ประนมมือ นิ้วหัวแม่มือจรดปลาย จมูก ข. ประนมมือ นิ้วหัวแม่มือจรดปลาย คาง ค. ประนมมือ นิ้วหัวแม่มือจรดระหว่าง อก ง. ประนมมือ นิ้วหัวแม่มือจรดระหว่าง หน้าผาก				
	10. ทำนั้งของผู้หญิงในการเตรียมตัวกราบ แบบเบญจางค์ประดิษฐ์คือข้อใด ก. ทำนั้งแบบเทพบุตร ข. ทำนั้งแบบเทพธิดา ค. ทำนั้งชันเข่า ง. ทำนั้งขัดสมาธิ				
3. นักเรียนเห็น คุณค่า อารักขา และสืบสาน มารยาทไทยใน การแสดงความ เคารพได้	11. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์การ ไหว้ได้อย่างไร ก. ฝึกปฏิบัติให้ถูกต้อง ข. ทำเอกสารแจกให้ผู้ที่สนใจ ค. รณรงค์เชิญชวนผู้อื่นช่วยกันอนุรักษ์ ง. จัดตั้งมูลนิธิและประชาสัมพันธ์เพื่อ ขอเงินบริจาค				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
3. นักเรียนเห็น คุณค่า อนุรักษ์ และสืบสาน มรดกไทยใน การแสดงความ เคารพได้	12. กิจกรรมใดที่นักเรียนสามารถช่วยสืบ สานมรดกไทยการไหว้ได้ง่ายที่สุด ก. เชิญวิทยากรมาบรรยาย ข. จัดตั้งชมรมอนุรักษ์มรดกไทย ค. จัดป้ายนิทรรศการหน้าห้องเรียน ง. เดินรณรงค์ประกาศเชิญชวน				
	13. การแสดงความเคารพเป็นการ แสดงออกถึงสิ่งใดของบุคคล ก. ความมีวินัย ข. ความซื่อสัตย์ ค. ความมีน้ำใจ ง. ความกตัญญูกตเวที				
	14. ข้อใดคือความสำคัญของมรดกไทย ก. มีคนยกย่องชื่นชม ข. ได้ชื่อว่าเป็นคนไทยที่แท้จริง ค. เป็นการสืบทอดวงศ์ตระกูล ง. แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่เป็น เอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
<p>มารยาทในการสนทนา</p> <p>1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมารยาทการสนทนาที่ถูกต้อง</p>	<p>15. ข้อใดเป็นการเลือกเรื่องพูดที่ไม่เหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์</p> <p>ก. การนำเรื่องตลกมาพูดในคืนไปฟังสวดศพ</p> <p>ข. การนำข่าวเรื่องเศร้าโศกมาพูดในงานแต่งงาน</p> <p>ค. การนำเรื่องส่วนตัวมาพูดคุยมากกว่าเรื่องอื่นในการสนทนา</p> <p>ง. ไม่เหมาะสมทั้ง ก. ข. และ ค.</p>				
	<p>16. ข้อใดเป็นการเลือกเรื่องพูดที่ไม่เหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์</p> <p>ก. การนำเรื่องตลกมาพูดในคืนไปฟังสวดศพ</p> <p>ข. การนำข่าวเรื่องเศร้าโศกมาพูดในงานแต่งงาน</p> <p>ค. การนำเรื่องส่วนตัวมาพูดคุยมากกว่าเรื่องอื่นในการสนทนา</p> <p>ง. ไม่เหมาะสมทั้ง ก. ข. และ ค.</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
มารยาทในการสนทนา 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมารยาทการสนทนาที่ถูกต้อง	17. ข้อใดกล่าวถูกต้องในเรื่องมารยาทการสนทนา ก. ควรจ้องหน้าคู่สนทนาตลอดเวลา ข. พูดด้วยน้ำเสียงปกติเป็นธรรมชาติ ค. สนทนาเรื่องส่วนตัวเพื่อให้คู่สนทนารู้ว่าเราสนใจ ง. ควรสนทนาในเรื่องเหตุการณ์บ้านเมือง รัฐบาล				
	18. สิ่งไม่ควรหลีกเลี่ยงในการสนทนาคือข้อใด ก. คิดก่อนพูด ข. มีอารมณ์ขัน ค. แสดงความเป็นกันเองกับคนที่ต่ำกว่า ง. คุยเรื่องกีฬาต่อหน้ากลุ่มคนที่เล่นกีฬาไม่เป็น				
	19. หลักการสนทนาที่ดีคือข้อใด ก. ยึดความถูกต้องของเพื่อนเป็นสำคัญ ข. พูดเรื่องของตนเองให้มากเพื่อให้เกิดความสนิทสนม ค. สร้างบรรยากาศที่ดีในการสนทนาโดยไม่พูดเรื่องที่ทำให้ขัดแย้ง ง. ควรเปลี่ยนเรื่องคุยบ่อย ๆ เพื่อให้บรรยากาศครึกครื้น				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
2. นักเรียน สามารถปฏิบัติ ตนตามมารยาท การสนทนาได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสมและ สามารถเป็น แบบอย่างและ แนะนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามได้	20. เรื่องที่นักเรียนควรหยิบยกมาคุยในวง สนทนากับผู้อื่น ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ก. เรื่องส่วนตัวของแต่ละคน ข. เรื่องหนังสือ กีฬา ภาพยนตร์ ค. เรื่องพรรคการเมือง ศาสนา สถาบันการศึกษา ง. เรื่องความคับอกคับใจเพื่อช่วย ผ่อนคลายความเครียด				
	21. นักเรียนจะสร้างบรรยากาศที่ดีในการ สนทนาได้อย่างไร ก. หน้าตาบึ้งตึงสลับกับยิ้มแย้ม ข. แสดงไมตรีจิตต่อผู้ร่วมสนทนา ค. แสดงให้รู้ว่ากำลังคุยกันสองคน ง. ยิ้มแย้ม แจ่มใส หัวเราะตลอด การสนทนา				
	22. ถ้านักเรียนสนทนากับผู้ใด โดย มารยาทต้องมองคู่สนทนาอย่างไร ก. มองตาผู้พูด ข. มองไหล่ผู้พูด ค. มองอกผู้พูด ง. มองข้ามไหล่ซ้ายหรือไหล่ขวาผู้พูด				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
2. นักเรียน สามารถปฏิบัติ ตนตามมารยาท การสนทนาได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสมและ สามารถเป็น แบบอย่างและ แนะนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามได้	23. ถ้านักเรียนต้องการแนะนำเพื่อนให้รู้จัก กับน้องสาวของตน นักเรียนควรทำตามข้อ ใด ก. แนะนำน้องสาวให้รู้จักเพื่อน เพราะน้อยอาวุโสน้อยกว่า ข. แนะนำเพื่อนให้รู้จักน้องสาว เพราะ เพื่อนเป็นสุภาพบุรุษ ค. แนะนำเพื่อนให้รู้จักน้องสาว เพราะ เพื่อนอาวุโสมากกว่าน้องสาว ง. แนะนำให้รู้จักกัน ด้วยการพูดว่า รู้จักกันไว้ นี้น้องสาวเรา ส่วนนี้เพื่อนที่				
	24. คุณครูประจำชั้นโทรศัพท์มาหา นักเรียน และขอพูดกับผู้ปกครอง นักเรียน จะปฏิบัติอย่างไรเป็นลำดับแรก ก. ครับ คณาจารย์ พูด ข. สวัสดี...จากใครครับ ค. สวัสดีครับ คณาจารย์พูดครับ ง. คุณครูหรือครับ แม่ไม่ว่างครับ				
3. นักเรียนเห็น คุณค่า อนุรักษ์ และสืบสาน มารยาทการ สนทนาได้	25. สำนวนในข้อใดเน้นความสำคัญของ การพูด ก. ปลาหมอตายเพราะปาก ข. ปากเป็นเอก เลขเป็นโท ค. ละเลงขนมเบื้องด้วยปาก ง. พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
3. นักเรียนเห็น คุณค่า อนุรักษ์ และสืบสาน มารยาทการ สนทนาได้	26. ข้อใดไม่ใช่สิ่งที่นักเรียนต้องคำนึงถึงใน เรื่องมารยาทในการสนทนาให้เหมาะสมกับ ความเป็นไทย ก. สำนวน ข. สำเนียง ค. กิริยา ง. หน้าตา				
	27. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ มารยาทในการสนทนาได้อย่างไร ก. พูดคุยกับเพื่อนให้มากๆ ข. ใช้ภาษาให้ถูกต้องชัดเจน ค. เข้าร่วมอบรมการเป็นนักพูดที่ดี ง. สมัครแข่งขันประกวดการพูดสุนทร พจน์				
มารยาทการ แต่งกาย 1. นักเรียนมี ความรู้ความ เข้าใจมารยาท การแต่งกายที่ ถูกต้อง	28. ผู้ที่แต่งกายไม่เรียบร้อยเน้นโชว์สัดส่วน บ่งบอกถึงนิสัยของผู้แต่งอย่างไร ก. เป็นคนหยาบค้าย ข. ขาดการอบรม ค. เป็นคนกล้าหาญ ง. เป็นคนก้าวร้าว อวดดี				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
มารยาทการ แต่งกาย 1. นักเรียนมี ความรู้ความ เข้าใจมารยาท การแต่งกายที่ ถูกต้อง	29. ความสุภาพเรียบร้อยของการแต่งกาย พิจารณาจากข้อใด ก. โอกาส สถานที่ และลักษณะงาน ข. สีสัณ ค. รูปแบบ ง. ถูกทุกข้อ				
	30. บุคคลอันควรสวมเสื้อผ้าย่างไร ก. เสื้อผ้าเส้นนอน ข. เสื้อผ้าเส้นเฉียง ค. เสื้อผ้าเส้นตั้ง ง. เสื้อผ้าลายสก๊อต				
	31. นาย ก ไปงานศพญาติผู้ใหญ่ แต่งกาย อย่างไรจึงจะเหมาะสม ก. กางเกงขาว เสื้อลายน้ำเงิน ข. กางเกงดำ เสื้อขาว ค. กางเกงเทา เสื้อดำ ง. กางเกงดำ เสื้อดำ				
	32. ข้อใดให้ความหมายของคำว่าแต่ง กายได้ดีที่สุด ก. กาคาบพริก ข. ตูทองเคลือบที่ ค. ห้างทองเพชร ง. ไก่งามเพราะขน คนงามเพราะ แต่ง				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
2. นักเรียน สามารถปฏิบัติ ตนตามมารยาท การแต่งกายได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสมและ สามารถเป็น แบบอย่างและ แนะนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามได้	33. นักเรียนควรแต่งกายตามแนวข้อใด ก. ใส่เสื้อผ้าสีม่วง ดำ หรือสีเข้ม เพื่อ พรางรูปร่าง ข. เสื้อผ้าสีขรึม ๆ เนื้อผ้าหนาเพื่อช่วย เพิ่มความสง่า ค. เสื้อผ้าสีอ่อน ผ้าค่อนข้างเบา ทำ ให้ดูสวยงาม อ่อนวัย ง. เสื้อผ้าสีสดใสให้สมกับวัยและสีผิว				
	34. นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ ของโรงเรียน มาเรียนแต่เช้าและเข้าเรียน ตรงเวลา แสดงว่านักเรียนมีคุณสมบัติใน ข้อใด ก. เกรงกลัวครูเวร ข. เกรงใจครูประจำชั้น ค. ไม่ต้องการถูกตัดคะแนน ง. คุณสมบัติเป็นนักเรียนที่ดีและ มีความเป็นสุภาพชน				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
2. นักเรียน สามารถปฏิบัติ ตนตามมารยาท การแต่งกายได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสมและ สามารถเป็น แบบอย่างและ แนะนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามได้	35. นักเรียนควรแนะนำเพื่อนเรื่องการแต่ง กายอย่างไร จึงจะเหมาะสมและมีมารยาท มากที่สุด ก. เลือกสวมเสื้อผ้าที่สีสุภาพ ตัดเย็บ เรียบร้อย สะอาดและเหมาะกับกาลเทศะ ข. เลือกสวมเสื้อผ้าที่ตัดเย็บจากผ้าไทย และใช้ผ้าในการตัดเย็บเพียงชิ้นเดียว ค. เลือกสวมเสื้อผ้าที่เป็นสีเข้ม เพื่อสุขภาพและน่าเกรงขาม ง. เลือกสวมเสื้อผ้าที่สวมใส่สบายและมี สีสันสดใส				
	36. การแต่งกายไปร่วมงานศพในข้อใดไม่ เหมาะสม ก. ใส่เสื้อแขนยาว ผูกเนคไทสีดำติด แขนทุกข้อมือ ข. แต่งชุดไทยพระราชทานสีขาว ค. ผู้หญิงสวมชุดดำไม่สวมถุงน่อง ง. สวมเสื้อไทยสีดำกับกางเกงสีดำ				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตามมารยาทการแต่งกายได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสามารถเป็นแบบอย่างและแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้	37. ข้อใดเป็นการแต่งกายไปฟังสวดพระอภิธรรมศพญาติผู้ใหญ่ได้เหมาะสมที่สุด ก. สวมกางเกงขายาวสีดำ เสื้อแขนสั้นสีดำแบบสุภาพ ข. สวมชุดเดรสดำาววสั้นเนื้อเข้า ค. สวมกางเกงขายาวรัดรูปสีดำ เสื้อเชิ้ตลายทางสีน้ำเงิน ง. สวมกระโปรงสั้นสีดำเนื้อเข้า 3 นิ้ว เสื้อยืดคอกกลมสีขาว				
3. นักเรียนเห็นคุณค่า อนุรักษ์ และสืบสานมารยาทการแต่งกายได้	38. สิ่งใดมีความสำคัญที่สุดในการแต่งกายไปร่วมงานต่างๆ ก. การให้เกียรติกับเจ้าภาพเสมอ ข. การระลึกถึงความเหมาะสมกับวัย ค. การแต่งกายให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ง. การแต่งกายให้ทันสมัยเสมอ				
	39. เหตุผลจากข้อใดที่คนเราให้ความสำคัญกับการแต่งกาย ก. ช่วยเสริมสร้างบุคลิก ข. ช่วยสร้างมนุษยสัมพันธ์ ค. ทำให้เข้าสังคมชั้นสูงได้ ง. ช่วยทำให้คนจนดูเป็นคนรวย				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
3. นักเรียนเห็นคุณค่า อนุรักษ์ และสืบสานมารยาทการแต่งกายได้	40. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มารยาทการแต่งกายได้อย่างไร ก. เข้าร่วมการประกวดการแต่งกายตามงานต่างๆ ข. เลือกเรียนสาขาการออกแบบเครื่องแต่งกาย ค. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ง. สวมชุดไทยไปทุกสถานที่ทุกเวลา				
การมีสัมมาคารวะ 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง	41. ข้อใดแสดงถึงการไม่มีสัมมาคารวะ ก. กล่าวถึงพ่อแม่ ข. ยืนค้ำหัวพ่อแม่ ค. ยกมือไหว้พ่อแม่ ง. ค้อมหัวให้พ่อแม่				
การมีสัมมาคารวะที่ถูกต้อง	42. ข้อใดไม่ใช่ ลักษณะของการมีสัมมาคารวะ ก. การใช้วาจาสุภาพ เหมาะสม ข. การแสดงกิริยาอ่อนน้อมต่อมตน ค. การแต่งกายเหมาะสมถูกต้องตามกาลเทศะ ง. การบริจาคเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆ				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
<p>การมีสัมมา คารวะ</p> <p>1. นักเรียนมี ความรู้ความ เข้าใจในเรื่อง การมีสัมมา คารวะที่ถูกต้อง</p>	<p>43. นักเรียนคนใดมีสัมมาคารวะ</p> <p>ก. วรพร อยากซื้อโทรศัพท์แต่จะ คิดถึงความจำเป็นของตนเองอยู่เสมอ ใ้ สิ่งของให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า</p> <p>ข. สุภาพร เป็นคนเรียบร้อย อ่อนโยน มีกิริยามารยาทงาม อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ ก้าวร้าว</p> <p>ค. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มี ความพร้อมเพรียง ความกลมเกลียว</p> <p>ง. อุเทน มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ให้ ความสนใจความทุกข์สุขของเพื่อนในห้อง ทุกคนและพร้อมจะให้ความช่วยเหลือ</p>				
	<p>44. บุคคลในข้อใดปฏิบัติตนไม่เหมาะสม เกี่ยวกับการมีสัมมาคารวะ</p> <p>ก. ปิติขออนุญาตคุณครูทุกครั้งก่อนเข้า ห้องพักครู</p> <p>ข. ปิยะรีบเดินเข้าห้องเรียน ขณะ คุณครูกำลังสอน</p> <p>ค. วิชาหยุดเดินเข้าห้องเรียน ขณะ คุณครูกำลังสอน</p> <p>ง. กิตติเดินค้อมหลังขณะผ่านคุณครูซึ่ง กำลังนั่งรับประทานอาหารในโรงอาหาร</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
<p>การมีสัมมา คารวะ</p> <p>1. นักเรียนมี ความรู้ความ เข้าใจในเรื่อง การมีสัมมา คารวะที่ถูกต้อง</p>	<p>45. การส่งเสริมให้เด็กมีสัมมาคารวะ ควร เริ่มต้นจากที่ใด</p> <p>ก. วัด</p> <p>ข. โรงเรียน</p> <p>ค. ครอบครัว</p> <p>ง. นโยบายของรัฐบาล</p>				
<p>2. นักเรียน สามารถปฏิบัติ ตนตามมารยาท ในการมีสัมมา คารวะได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสมและ สามารถเป็น แบบอย่างและ แนะนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามได้</p>	<p>46. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้มี สัมมาคารวะทางกายได้อย่างไร</p> <p>ก. การคิดถึงด้านดีๆของบุคคลอื่น</p> <p>ข. การไหว้บุคคลต่างๆได้อย่าง ถูกต้อง</p> <p>ค. การสำนึกในบุญคุณของผู้มีพระคุณ</p> <p>ง. การใช้วาจาที่สุภาพ ไพเราะ อ่อนหวาน</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
2. นักเรียน สามารถปฏิบัติ ตนตามมารยาท ในการมีสัมมา คารวะได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสมและ สามารถเป็น แบบอย่างและ แนะนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามได้	47. ข้อใดไม่ใช่การปฏิบัติตนเป็นผู้มีสัมมา คารวะในขณะที่นักเรียนอยู่โรงเรียน ก. แต่งกายถูกต้อง ข. ใช้วาจาที่สุภาพ ค. ไม่คุยหรือเล่นขณะที่ครูกำลังสอน ง. ทำความเคารพทุกคนที่พบเจอทั้ง ครูและนักเรียน				
	48. ข้อใดไม่ใช่สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติตน เป็นผู้มีสัมมาคารวะทางใจ ก. การคิดถึงในด้านดีของคนอื่น ข. การสำนึกในบุญคุณของคนอื่น ค. การพูดความจริง ซื่อสัตย์ไม่ โกหก ง. การรู้สึกเคารพบุคคลที่อาวุโสกว่าตน				
	49. ขณะที่นักเรียนอยู่ที่บ้าน นักเรียนควร ปฏิบัติตนเป็นผู้มีสัมมาคารวะอย่างไร ก. ทำอาหารให้พ่อแม่รับประทาน ข. ช่วยสอนการบ้านน้องแทนพ่อแม่ ค. แสดงความเคารพพ่อแม่อย่าง สม่ำเสมอ ง. ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านเป็นประจำ ทุกวัน				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
2. นักเรียน สามารถปฏิบัติ ตนตามมารยาท ในการมีสัมมา คารวะได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสมและ สามารถเป็น แบบอย่างและ แนะนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามได้	50. สิ่งมีนักเรียนจะได้รับจากการปฏิบัติตน เป็นผู้มีสัมมาคารวะคือข้อใด ก. มีชื่อเสียงโด่งดัง ข. มีฐานะร่ำรวยขึ้น ค. เป็นที่รักแก่บุคคลทั่วไป ง. มีผลการเรียนดีขึ้นเรื่อยๆ				
3. นักเรียนเห็น คุณค่า อนุรักษ์ และสืบสาน มารยาทในการมี สัมมาคารวะได้	51. ข้อใดคือความสำคัญของการมีสัมมา คารวะ ก. แสดงให้เห็นถึงการได้รับ การศึกษาจากสถาบันที่มีชื่อเสียง ข. แสดงให้เห็นถึงการได้รับการอบรม จากผู้ที่เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ ค. แสดงให้เห็นถึงฐานะเกียรติยศ ชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล ง. แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้ผ่านการ ฝึกตนมาดี มีวัฒนธรรมอันเจริญ				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
3. นักเรียนเห็น คุณค่า อนุรักษ์ และสืบสาน มรดกทางในการมี สัมมาคารวะได้	52. ข้อใดที่นักเรียนสามารถเป็นแบบอย่าง ในการอนุรักษ์การมีสัมมาคารวะได้อย่าง เหมาะสมที่สุด ก. จัดอบรมเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ เรื่องการมีสัมมาคารวะ ข. ศึกษาและฝึกปฏิบัติ ให้เกิดความ เข้าใจอย่างถ่องแท้และชำนาญ ค. บริจาคเงินให้กับมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับ การส่งเสริมการมีสัมมาคารวะ ง. ส่งหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีให้กระตุ้น คนไทยทั้งประเทศให้มีสัมมาคารวะ				
	53. ข้อใดไม่ใช่การอนุรักษ์การมีสัมมา คารวะ ก. เข้าร่วมกิจกรรมค่ายคุณธรรม ข. การลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ ค. สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตน เป็นผู้มีสัมมาคารวะ ง. จัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมการ แสดงความเคารพของไทย				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
มารยาทในที่ สาธารณะ 1. นักเรียนมี ความรู้ความ เข้าใจมารยาท ในที่สาธารณะที่ ถูกต้อง	54. การเข้าคิวหลีกเลี่ยงเรื่องใด ก. ความเป็นระเบียบ ข. การซื้อของลดราคา ค. การซื้อของนาฬิกาทอง ง. ความเห็นแก่ตัวและการแก่งแย่ง กัน				
	55. การยืนบนบันไดเลื่อนควรยืนที่จุดใด ก. ตรงกลาง ข. ชิดซ้าย ค. ชิดขวา ง. ก้าวถึงตรงไหนยืนอยู่ตรงนั้น				
	56. ข้อใดเสียมารยาทมากที่สุด ในการใช้ โทรศัพท์สาธารณะ ก. พูดในเรื่องที่จำเป็นเท่านั้น ข. วางหูเบา ๆ เมื่อจบการสนทนา ค. มีเรื่องด่วนรีบลดคิวในกรณีที่มีผู้ กำลังใช้อยู่ ง. การต่อโทรศัพท์หากคู่สายไม่ว่างให้ วางหู ให้โอกาสแก่คนอื่นใช้				
	57. การขับรถในข้อใดเสียมารยาท ก. รถช้าขับชิดซ้าย ข. รถเร็วขับชิดขวา ค. ขับแซงต้องรีบขับและปาดหน้า ง. ทิ้งระยะห่างจากคันหน้ามาก				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
<p>มารยาทในที่ สาธารณะ</p> <p>1. นักเรียนมี ความรู้ความ เข้าใจมารยาท ในที่สาธารณะที่ ถูกต้อง</p>	<p>58. มารยาทการใช้โทรศัพท์มือถือบนรถ ประจำทางคือข้อใด</p> <p>ก. กดตัดสายทิ้ง</p> <p>ข. รับสายแต่ไม่พูด</p> <p>ค. ปิดโทรศัพท์ก่อนขึ้นรถประจำ ทาง</p> <p>ง. รับพูดธุระด้วยเสียงดังฟังชัดแข่งกับ เสียงรถ</p>				
<p>2. นักเรียน สามารถปฏิบัติ ตนตามมารยาท ในที่สาธารณะ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและ สามารถเป็น แบบอย่างและ แนะนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามได้</p>	<p>59. นักเรียนปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายจราจรได้ อย่างไร</p> <p>ก. ข้ามถนนตรงได้สะพานลอย</p> <p>ข. ข้ามถนนตรงที่มีคนข้ามหลาย ๆ คน</p> <p>ค. ข้ามถนนตรงที่มีสัญญาณไฟ เขียวสำหรับคนข้าม</p> <p>ง. ข้ามถนนตรงหน้าตลาดสดเพราะรถ จะชะลอและหยุดให้</p>				
	<p>60. นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรเมื่ออยู่ใน ลิฟต์</p> <p>ก. รีบก้าวขึ้นชิดใน</p> <p>ข. รีบยืนข้างหน้าประตู</p> <p>ค. รีบยืนข้างปุ่มกด</p> <p>ง. รีบสำรวจความเรียบร้อยของตนเอง</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
2. นักเรียน สามารถปฏิบัติ ตนตามมารยาท ในที่สาธารณะ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและ สามารถเป็น แบบอย่างและ แนะนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามได้	61. นักเรียนควรปฏิบัติตามข้อใดเมื่ออยู่บน รถประจำทาง ก. รีบแทรกคนอื่นเพื่อก้าวขึ้นรถ ข. รีบนั่งเก้าอี้ด้านใน เพื่อให้คนขึ้น ทีหลังสะดวก ค. เมื่อนั่งเรียบร้อยแล้ว เขยียดแขน ขา ให้หายเมื่อย ง. ถ้ามีเด็ก คนชรา หรือหญิงมีครรภ์ ขึ้นมาควรรีบหลบ				
	62. หากนักเรียนขึ้นรถประจำทาง ควร ปฏิบัติตามมารยาทการใช้โทรศัพท์มือถือ ข้อใด ก. รับสายเพื่อบอกคู่สนทนาว่าจะติดต่อ กลับ ข. รีบพูดธุระด้วยเสียงดังฟังชัด ค. รีบพูดธุระที่จำเป็นไม่ดังจน รบกวนคนข้างเคียง ง. เมื่อใช้อารมณ์และคำพูดกับคู่สนทนา พูดดัง ๆ เพราะคนรอบข้างจะได้ยินและ เป็นพยานได้				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
2. นักเรียน สามารถปฏิบัติ ตนตามมารยาท ในที่สาธารณะ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและ สามารถเป็น แบบอย่างและ แนะนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามได้	63. มารยาทข้อใดที่นักเรียนไม่ควรปฏิบัติ ในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ ก. เข้าคิวตามลำดับ ข. รักษาความสะอาดให้เรียบร้อย ค. ทิ้งขยะหรือสิ่งที่ใช้แล้วลงในที่ ๆ จัดไว้ ให้ ง. เมื่อทำธุระหนักเสร็จเรียบร้อย ก่อนกดชักโครก ไม่ต้องปิดฝา เพื่อ ความรวดเร็ว				
3. นักเรียนเห็น คุณค่า อนุรักษ์ และสืบสาน มารยาทไทยใน ที่สาธารณะได้	64. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ มารยาทในที่สาธารณะได้อย่างไร ก. เดินรณรงค์ให้ทุกคนตระหนักถึง การมีมารยาทในที่สาธารณะ ข. แจ้งตำรวจจับเมื่อพบเห็นผู้ที่กระทำ ผิดมารยาทในที่สาธารณะ ค. จัดทำป้ายคำคมเกี่ยวกับมารยาทไป ติดตามที่ต่างๆ ง. ปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสม				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
3. นักเรียนเห็น คุณค่า อนุรักษ์ และสืบสาน มรดกไทยใน ที่สาธารณะได้	65. หากเจอผู้ที่ไม่มียานพาหนะในที่สาธารณะ นักเรียนจะทำอย่างไร ก. เข้าไปต่อว่าและเรียกคนอื่นให้เข้ามา ช่วยกันต่อว่า ข. ทำเป็นไม่สนใจเพราะไม่ใช่เรื่องของ เรา ค. เข้าไปชี้แจงและอธิบายให้เขา เข้าใจในมรดกที่ถูกต้อง ง. แจ้งตำรวจให้มาจับเพราะสร้างความ เดือดร้อนให้ผู้อื่น				
	66. สิ่งที่สำคัญที่สุดของมรดกในที่ สาธารณะคือข้อใด ก. ความตรงต่อเวลา ข. ความมีน้ำใจ ค. ความซื่อสัตย์ ง. ความอดทน				

ภาคผนวก ข ผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC)

ข้อ ที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปล ผล
	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 5		
1	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4	1	1	0	1	0	0.60	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6	1	1	0	0	1	0.60	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
19	1	1	0	0	1	0.60	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปล ผล
	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 5		
24	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
25	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
26	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
28	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
31	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
32	1	1	0	1	0	0.60	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
35	1	1	0	1	0	0.60	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
38	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
40	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
41	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
42	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
43	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
44	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
45	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
46	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
47	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
48	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

លេខ ស្រ	ឈ្មោះ ស្រ	ការស្ថិតស្ថេរនៃស្រ					សរុប
		អ្នកលក់ លេខ ១	អ្នកលក់ លេខ ២	អ្នកលក់ លេខ ៣	អ្នកលក់ លេខ ៤	អ្នកលក់ លេខ ៥	
49	ស្រ	1	1	0	1	0	3
50	ស្រ	1	1	1	1	1	5
51	ស្រ	1	1	1	1	1	5
52	ស្រ	1	1	1	1	1	5
53	ស្រ	1	1	1	1	1	5
54	ស្រ	1	1	1	1	1	5
55	ស្រ	1	1	1	1	1	5
56	ស្រ	1	1	1	1	1	5
57	ស្រ	1	1	1	1	1	5
58	ស្រ	1	1	1	1	1	5
59	ស្រ	1	1	0	1	1	4
60	ស្រ	1	1	1	1	1	5
61	ស្រ	1	1	0	1	1	4
62	ស្រ	1	1	1	1	1	5
63	ស្រ	1	1	1	0	1	4
64	ស្រ	1	1	1	1	1	5
65	ស្រ	1	1	0	1	1	4
66	ស្រ	1	1	1	1	1	5

ข้อที่	จำนวนคนที่ตอบถูก	กลุ่มสูง	กลุ่มต่ำ	ค่าความยากง่าย	
				(P)	(B)
1	7	14	0.53	0.45	
2	8	15	0.58	0.35	
3	8	14	0.55	0.30	
4	10	14	0.60	0.21	
5	8	15	0.58	0.35	
6	9	16	0.63	0.35	
7	8	14	0.55	0.30	
8	7	15	0.55	0.40	
9	8	16	0.60	0.40	
10	9	17	0.65	0.50	
11	6	14	0.50	0.40	
12	8	15	0.58	0.35	
13	5	13	0.48	0.31	
14	6	14	0.50	0.40	
15	8	14	0.55	0.30	
16	9	16	0.63	0.55	
17	9	16	0.63	0.35	
18	8	16	0.60	0.40	
19	7	14	0.53	0.65	
20	9	16	0.63	0.35	
21	8	15	0.58	0.35	
22	7	14	0.53	0.35	
23	8	14	0.55	0.30	

ตารางรายงานผล

ภาคผนวก ข ค่าความยากง่าย (P) ค่าความยากง่าย (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ข้อที่	จำนวนคนหูตอเบือก		กลุ่มต้อ	กลุ่มต้อ	(r)
	ค่าความชันจากซ้าย	ค่าจำนวนจุดแนบ			
24	0.35	9	20	9	0.35
25	0.35	8	15	8	0.35
26	0.31	8	14	8	0.31
27	0.60	7	15	7	0.60
28	0.33	6	13	6	0.33
29	0.35	9	16	9	0.35
30	0.71	10	18	10	0.71
31	0.35	7	14	7	0.35
32	0.35	9	16	9	0.35
33	0.65	8	15	8	0.65
34	0.35	7	14	7	0.35
35	0.35	8	15	8	0.35
36	0.35	9	19	9	0.35
37	0.55	8	15	8	0.55
38	0.35	9	16	9	0.35
39	0.35	10	17	10	0.35
40	0.45	8	15	8	0.45

34	16	23
32	13	22
31	20	21
34	16	20
30	18	19
33	20	18
34	23	17
31	24	16
30	18	15
32	17	14
29	14	13
33	12	12
32	22	11
31	20	10
32	19	9
29	24	8
29	23	7
33	25	6
31	16	5
33	21	4
32	19	3
34	18	2
33	15	1
คณะผู้บริหาร	คณบดี	
คณาจารย์		

ภาคผนวก ข 2 วิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

คณะมนตรี		คณบดี
นายก	ที่ปรึกษา	รองคณบดี
24	12	30
25	18	32
26	19	29
27	25	34
28	24	36
29	22	32
30	27	35
31	25	33
32	21	33
33	20	32
34	25	31
35	26	34
36	23	35
37	24	36
38	27	35
39	28	34
รองคณบดี	21	32,43
S.D.	4,32	2,020

ภาคผนวก ก แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

แบบประเมินความพึงพอใจหนังสืออ่านเพิ่มเติมฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประเมินได้
ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด มารยาทไทย โดยแบบประเมินความพึงพอใจ
ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

เพศ ชาย หญิง

ตอนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจหนังสืออ่านเพิ่มเติม

โปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดและโปรด
กรอกข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหา					
1.1 ลำดับเนื้อหาถ่ายทอดการเข้าใจ					
1.2 เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
1.3 ช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้เรียน					
2. การใช้ภาษา					
2.1 ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย					
2.2 ใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
2.3 ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย					
3. ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์					
3.1 การจัดทำรูปเล่มมีขนาดเหมาะสม เปิดอ่านได้ง่าย					
3.2 ลักษณะหนังสือสีสันสดใส มีความน่าสนใจ					
3.3 รูปแบบและขนาดตัวอักษรเหมาะสม ชัดเจน อ่านง่าย					
4. ภาพประกอบ					
4.1 ภาพประกอบมีขนาดเหมาะสม สีสันสวยงาม					
4.2 ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา					
4.3 ภาพประกอบช่วยส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น					
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1 ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องมารยาทไทย					
5.2 ปลุกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของมารยาทไทย					
5.3 สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

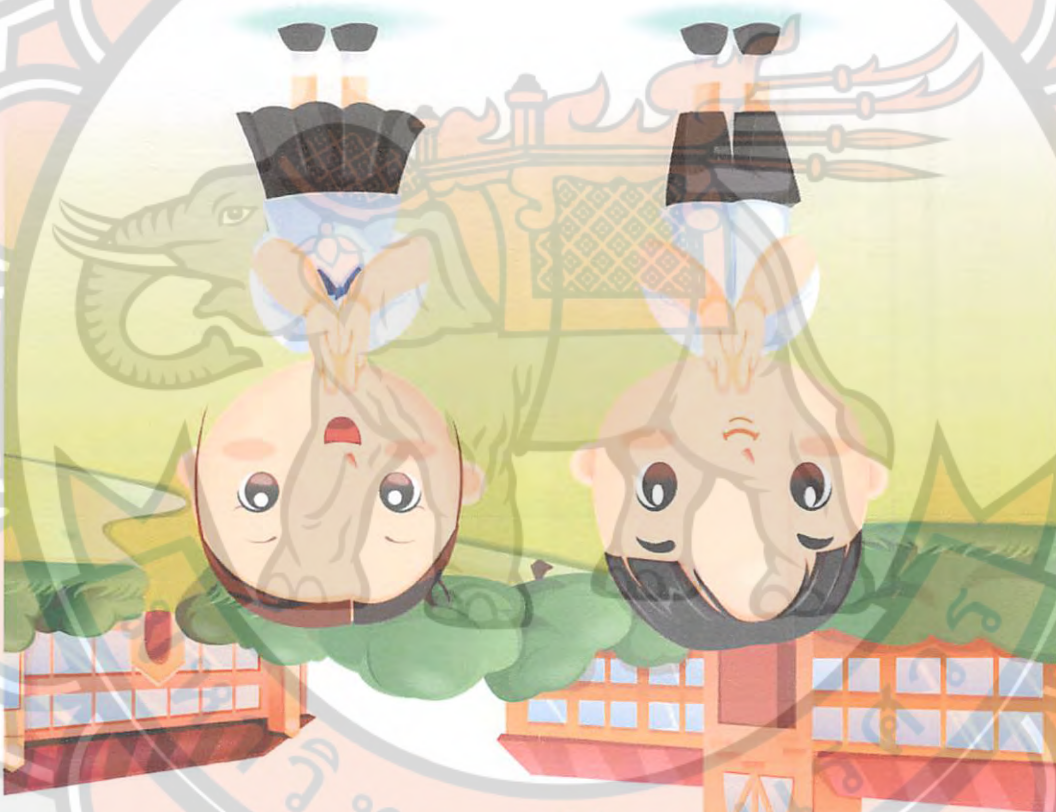
ขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ก ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ชุด มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการประเมิน	n = 49		ระดับ ความพึง พอใจ
	\bar{X}	S.D.	
1. เนื้อหา			
1.1 ลำดับเนื้อหาต่อการเข้าใจ	4.63	0.49	มากที่สุด
1.2 เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.57	0.54	มากที่สุด
1.3 ช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้เรียน	4.51	0.51	มากที่สุด
2. การใช้ภาษา			
2.1 ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.51	0.51	มากที่สุด
2.2 ใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.51	0.51	มากที่สุด
2.3 ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย	4.47	0.50	มาก
3. ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์			
3.1 การจัดทำรูปเล่มมีขนาดเหมาะสม เปิดอ่านได้ง่าย	4.49	0.51	มากที่สุด
3.2 ลักษณะหนังสือสีสันสดใส มีความน่าสนใจ	4.53	0.50	มากที่สุด
3.3 รูปแบบและขนาดตัวอักษรเหมาะสม ชัดเจน อ่านง่าย	4.49	0.51	มากที่สุด
4. ภาพประกอบ			
4.1 ภาพประกอบมีขนาดเหมาะสม สีสันสวยงาม	4.53	0.50	มากที่สุด
4.2 ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.33	0.72	มาก
4.3 ภาพประกอบช่วยส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	4.33	0.66	มาก
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ			
5.1 ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องมารยาทไทย	4.49	0.51	มากที่สุด
5.2 ปลุกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและตระหนักถึง ความสำคัญของมารยาทไทย	4.45	0.50	มาก
5.3 สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.53	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.49	0.53	มากที่สุด

● ឆ្នាំទី១០០០នៃសតវត្សរ៍ទី២១ គ្រប់គ្រងសង្គមប្រជាជន ●

សេដ្ឋកិច្ច វប្បធម៌ និងសង្គម

ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ និងសិក្សា

คำนำ

มารยาทไทย นับเป็นเอกลักษณ์สำคัญอย่างหนึ่ง ที่แสดงถึงความเป็นชาติไทยได้เป็นอย่างดี มารยาทไทย หมายถึงกิริยาอาการที่ควรประพฤติปฏิบัติอย่างมีขอบเขตหรือมีระเบียบแบบแผนอันเหมาะสมแก่กาลเทศะและสังคม

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “มารยาทไทย” จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับมารยาทไทย ซึ่งได้แก่

๑. มารยาทในการแสดงความเคารพ
๒. มารยาทในการสนทนา
๓. มารยาทในการแต่งกาย
๔. การมีสัมมาคารวะ
๕. มารยาทในที่สาธารณะ

ในการจัดทำหนังสือครั้งนี้ ได้นำเสนอเนื้อหา สาระ ในรูปแบบของหนังสือสำหรับเด็ก โดยการใช้สีสันตัวอักษรและตัวการ์ตูนเพื่อให้มีความน่าสนใจมากขึ้น ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ครู และสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการศึกษา ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นไทย และตระหนักและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย

อรนุช พวงทอง
ผู้จัดทำ

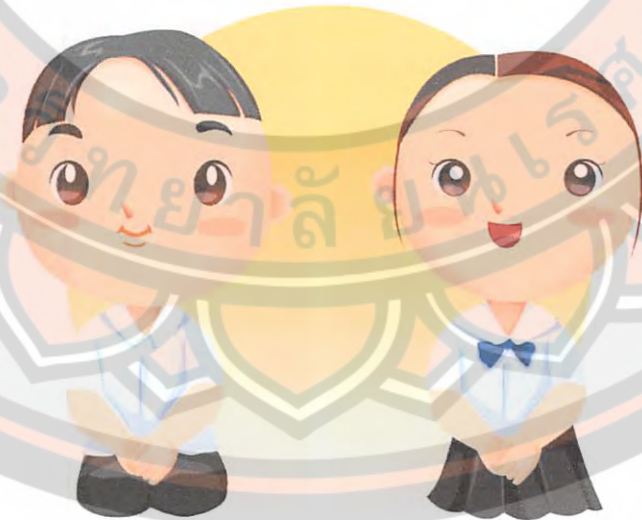
สารบัญ

การแสดงความเคารพ	๑
การไหว้ (อัญชลี)	๒
การไหว้ (วันทนา หรือวันทา)	๓
การไหว้ระดับที่ ๑	๔
การไหว้ระดับที่ ๒	๕
การไหว้ระดับที่ ๓	๖
การกราบ (อภิวาท)	๘
การกราบเบญจางคประดิษฐ์ (ท่าเตรียม) ชาย	๙
การกราบเบญจางคประดิษฐ์ (ท่าเตรียม) หญิง	๑๐
การกราบเบญจางคประดิษฐ์ อัญชลี	๑๑
การกราบเบญจางคประดิษฐ์ วันทา	๑๒
การกราบเบญจางคประดิษฐ์ อภิวาท	๑๓
การกราบเบญจางคประดิษฐ์	๑๔
การกราบผู้ใหญ่	๑๕

การแสดงความเคารพ

การเคารพนับว่าเป็นมารยาทไทยซึ่งแสดงถึงความกตัญญูกตเวทีของบุคคล เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงสายสัมพันธ์ให้ชาวไทยที่มียึดเหนี่ยวระหว่างบุคคลที่อยู่ชั้นเดียวกันหรือต่างชั้น ในวัยเดียวกันหรือต่างวัยได้เป็นอย่างดีการแสดง ความเคารพมีหลายลักษณะเช่น การประนมมือ การไหว้ การกราบ การคำนับ การถวายความเคารพ เป็นต้น การที่จะแสดงความเคารพในลักษณะใดนั้น ต้องพิจารณาผู้ที่รับความเคารพด้วยว่าอยู่ในฐานะเช่นใด หรือในโอกาสใด แล้วจึงแสดงความเคารพให้ถูกต้องและเหมาะสม ในที่นี้จะขอแบ่งการแสดง ความเคารพออกเป็น ๒ ลักษณะคือ

๑. การไหว้ (วันทนา หรือ วันทา)
๒. การกราบ

๑. การไหว้

การปฏิบัติในท่าไหว้ประกอบด้วยกิริยา ๒ ส่วน คือการประนมมือและการไหว้

๑.๑ การประนมมือ (อัญชลี)

เป็นการแสดงความเคารพ โดยการประนมมือให้นิ้วมือทั้งสองข้างชิดกันฝ่ามือทั้งสองประกบเสมอกันแนบหว่างอกปลายนิ้วเฉียงขึ้นพอประมาณ แขนแนบตัว ไม่กางศอกทั้งชายและหญิง ปฏิบัติเหมือนกัน การประนมมือนี้ใช้ในการสวดมนต์ ฟังพระสวดมนต์ ฟังพระธรรมเทศนาขณะสนทนากับพระสงฆ์ รับพรจากผู้ใหญ่ แสดงความเคารพผู้เสมอกันและรับความเคารพจากผู้อ่อนอาวุโสกว่า เป็นต้น

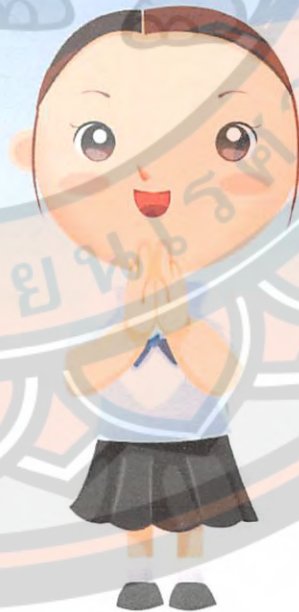
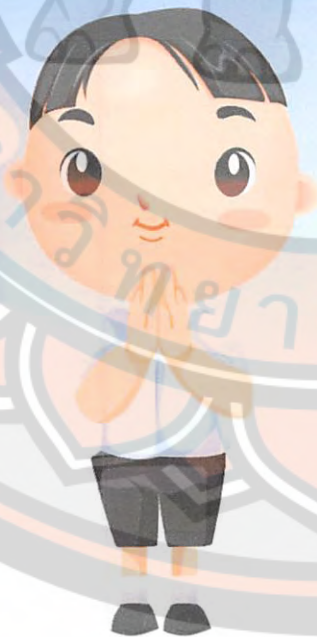
๑.๒ การไหว้ (วันทนา หรือ วันทา)

เป็นการแสดงความเคารพ โดยการประนมมือแล้วยกมือทั้งสองขึ้นจรดใบหน้าให้เห็นว่าเป็นการแสดงความเคารพอย่างสูง การไหว้แบบไทยแบ่งออกเป็น ๓ แบบ ตามระดับของบุคคล

๑) ระดับที่ ๑ การไหว้พระ

๒) ระดับที่ ๒ การไหว้ผู้มีพระคุณและผู้อาวุโส

๓) ระดับที่ ๓ การไหว้บุคคลทั่วไป ที่เคารพนับถือหรือผู้มีอาวุโสสูงกว่าเล็กน้อย

๑) การไหว้ระดับที่ ๑

ระดับที่ ๑ การไหว้พระ ได้แก่ การไหว้พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ รวมทั้งปูชนียวัตถุ ปูชนียสถาน ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ในกรณีที่ไม่สามารถกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ได้

โดยประนมมือแล้วยกขึ้น พร้อมกับค้อมศีรษะลง ให้หัวแม่มือจรดระหว่างคิ้ว ปลายนิ้วแนบส่วนบนของหน้าผาก

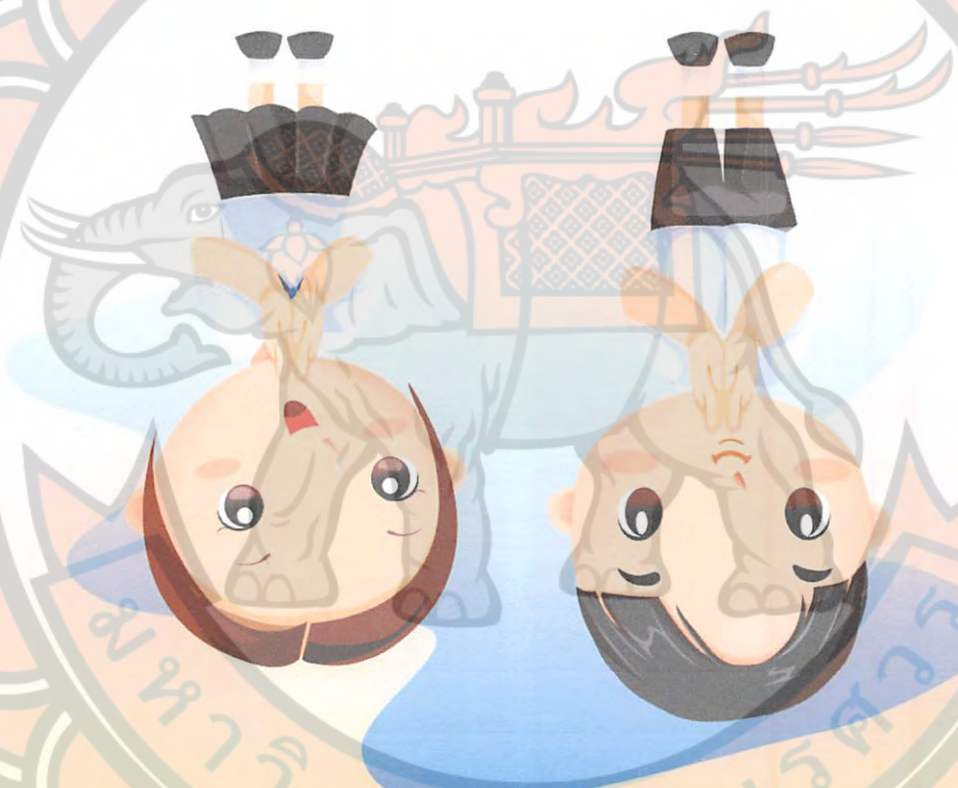
ស្រីស្រស់ស្រាយស្រស់ស្រាយ បង្កើតស្រាយ

ស្រីស្រស់ស្រាយស្រស់ស្រាយ ស្រីស្រស់ស្រាយស្រស់ស្រាយ ស្រីស្រស់ស្រាយស្រស់ស្រាយ

ចម្លងចេញផ្សាយដោយស្ថាប័នស្រីស្រស់ស្រាយ ឆ្នាំ២០២០ ទំព័រ ៧
 ០៧ ស្រី ស្រស់ ស្រាយ ស្រស់ ស្រាយ ស្រី ស្រស់ ស្រាយ ស្រស់ ស្រាយ ៣ ស្រីស្រស់ស្រាយ
 ៣ ស្រីស្រស់ស្រាយស្រស់ស្រាយ (៣)

បង្កើនសេចក្តីស្រឡាញ់ស្នេហា និងសេចក្តី
ច្នៃប្រឌិត ច្នៃសម្រស់ និងសេចក្តីស្រឡាញ់ស្នេហា ច្នៃសេចក្តីស្រឡាញ់

ណែនាំសម្រាប់សិស្ស និងសិស្សាធិការ
៣ ណែនាំសម្រាប់សិស្ស (៣)

សិស្សាធិការ

សិស្សាធិការ

๒๒ | วัฒนธรรมของเชียงใหม่

๒. การกราบ

การกราบ (อภิวาท) เป็นการแสดงความเคารพอย่างสูง มี ๒ แบบ คือ

๒.๑ การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ เป็นการใช้อวัยวะทั้ง ๕ คือ หน้าผาก ซึ่งเป็นตัวแทนของส่วนบนของร่างกาย มือและข้อศอกทั้ง ๒ เป็นตัวแทนส่วนกลางของร่างกาย เข่าทั้ง ๒ ซึ่งเป็นตัวแทนส่วนล่างของร่างกาย จรดพื้น

๒.๒ การกราบผู้ใหญ่ กราบผู้ใหญ่ที่มีอาวุโสรวมทั้งผู้มีพระคุณได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ครู อาจารย์ และผู้ที่เราเคารพ

๒.๑ การกราบเบญจางคประดิษฐ์

๑) ทำเตรียม

ชาย (ท่าเทพบุตร)

นั่งคุกเข่าตัวตรงปลายเท้าตั้ง ปลายเท้าและส้นเท้าชิดกัน
นั่งบนส้นเท้าเข้าทั้งสองข้าง พอประมาณ มือทั้งสองวางคว่ำ
บนหน้าขาทั้งสองข้าง นิ้วชิดกัน

๒.๑ การกราบเบญจางคประดิษฐ์

๑) ท่าเตรียม

หญิง (ท่าเทพธิดา)

นั่งคุกเข่าตัวตรง ปลายเท้าราบ เข้าถึงปลายเท้าชิดกัน นั่งบน
สันเท้า มือทั้งสองวางคว่ำ บนหน้าขา ทั้งสองข้าง นิ้วชิดกัน

ឧប្បត្តិករក្នុងស្ថានភាព (ឧប្បត្តិករ)

ឧប្បត្តិករ

១ ឧប្បត្តិករ (៣)

និមិត្តសញ្ញាស្ថានភាពក្នុងស្ថានភាព ១៣

๒.๑ การกราบเบญจางคประดิษฐ์

๓) จังหวะที่ ๒

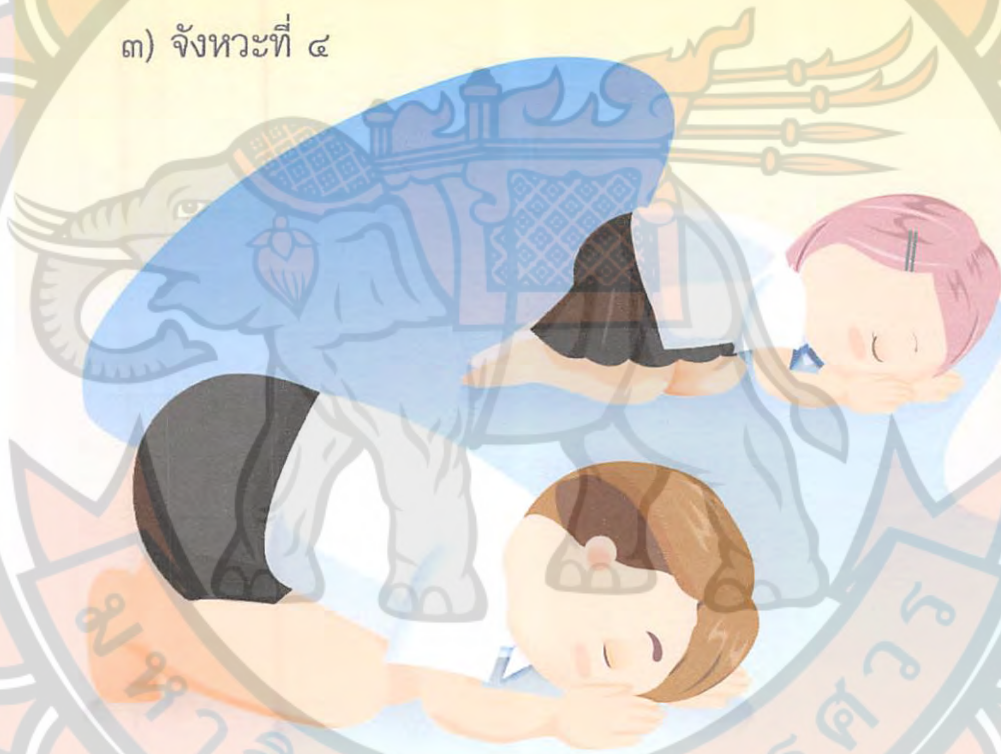

วันทา

ยกมือที่ประนมขึ้นพร้อมกับค้อมศีรษะลงมา ให้ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดระหว่างคิ้ว ปลายนิ้วชี้แนบหน้าผาก

๒.๑ การกราบเบญจางคประดิษฐ์

๓) จังหวะที่ ๔

อภิวาท

ทอดมือทั้งสองลงพร้อมๆ กัน ให้มือและแขนทั้งสองข้างราบกับพื้น คว่ำมือห่างกันเล็กน้อยพอให้หน้าผากจรดพื้นระหว่างมือได้
ชาย คอทั้งสองข้างต่อจากเข่าราบไปกับพื้น หลังไม่โก่ง
หญิง คอทั้งสองข้างคร่อมเข่าเล็กน้อย ราบไปกับพื้น หลังไม่โก่ง
จากนั้นก้มศีรษะลงให้หน้าผากจรดพื้นระหว่างมือทั้งสอง

๒.๑ การกราบเบญจางคประดิษฐ์

ทำสามจังหวะให้ครบ ๓ ครั้ง แล้วยกมือขึ้นไหว้ในท่าไหว้พระ
แล้ววางมือคว่ำลงบนหน้าขา ในท่าเตรียมกราบ
จากนั้นให้เปลี่ยนอิริยาบถตามความเหมาะสม

๒.๒ การกราบผู้ใหญ่

ผู้กราบทั้งชายและหญิงนั่งพับเพียบทอดมือทั้งสองข้างลง
พร้อมกันให้แขนทั้งสองคร่อมเข่าที่อยู่ด้านล่างเพียงเข่าเดียวมือประนม
ตั้งกับพื้นไม่แบมือ ค้อมตัวลงให้หน้าผากแตะส่วนบนของมือที่ประนม
ในขณะที่กราบไม่กระดกนิ้วมือขึ้นรับหน้าผาก กราบเพียงครั้งเดียว

อ้างอิง

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม.มารยาทไทย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์

การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,๒๕๕๓

http://www.ilovethaiculture.com/young/ewt_dl_link.php?nid=681

มหาวิทยาลัยพระนคร

“

ឥឡូវនេះក្នុងកំឡុងពេលនៃសង្គ្រាម
 យើងបានឃើញប្រទេសយើងក្លាយជា
 កម្រិតមធ្យមក្នុងតំបន់អាស៊ី
 អាគ្នេយ៍ យើងបានឃើញប្រទេសយើង
 ក្លាយជាប្រទេសមួយក្នុងចំណោមប្រទេស
 ដែលមានសេចក្តីសង្ឃឹមខ្ពស់បំផុត
 ក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍
 យើងបានឃើញប្រទេសយើងក្លាយជា
 ប្រទេសមួយក្នុងចំណោមប្រទេស
 ដែលមានសេចក្តីសង្ឃឹមខ្ពស់បំផុត

”

ภาคผนวก ท ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มารยาทในการแสดงความเคารพ

รายวิชาเพิ่มเติม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย การแสดงความเคารพ การสนทนา การแต่งกาย การมีสัมมาคารวะ และมารยาทในที่สาธารณะได้อย่างถูกต้อง
2. เป็นแบบอย่างและแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย การแสดงความเคารพ การสนทนา การแต่งกาย การมีสัมมาคารวะ และมารยาทในที่สาธารณะ
3. เห็นคุณค่า อนุรักษ์มารยาทไทยและสืบสานขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมารยาทในการแสดงความเคารพที่ถูกต้อง (K)
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามมารยาทในการแสดงความเคารพได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสามารถเป็นแบบอย่างและแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้ (P)
3. นักเรียนเห็นคุณค่า อนุรักษ์และสืบสานมารยาทไทยในการแสดงความเคารพได้ (A)

สาระสำคัญ

การเคารพนับว่าเป็นมารยาทไทยซึ่งแสดงถึงความกตัญญูกตเวทีของบุคคล เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงสายสัมพันธ์ให้ชาวไทยมีที่ยึดเหนี่ยวระหว่างบุคคลที่อยู่ชั้นเดียวกันหรือต่างชั้น ในวัยเดียวกันหรือต่างวัยได้เป็นอย่างดี การแสดงความเคารพมีหลายลักษณะ เช่น การประนมมือ การไหว้ การกราบ การคำนับ การถวายความเคารพ เป็นต้น การที่จะแสดงความเคารพในลักษณะใดนั้น ต้องพิจารณาผู้ที่รับความเคารพด้วยว่าอยู่ในฐานะเช่นใด หรือในโอกาสใด แล้วจึงแสดงความเคารพให้ถูกต้องและเหมาะสม

สาระการเรียนรู้

1. มารยาทในการแสดงความเคารพ
 - การไหว้
 - การกราบ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
3. ความสามารถในการสื่อสาร
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
5. ความสามารถในการแก้ปัญหา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มีจิตสาธารณะ
4. รักความเป็นไทย

ภาระงาน

1. การฝึกปฏิบัติมารยาทในการแสดงความเคารพ

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง มารยาทไทย
2. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของมารยาทไทย
3. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
4. ครูให้นักเรียนดูหนังสือ เรื่อง "มารยาทไทย ใครๆก็ทำได้" จากนั้นครูอธิบายให้นักเรียน

ฟังว่ามารยาทไทยเป็นสิ่งที่คนไทยทุกคนต้องปฏิบัติ เราจึงควรรู้ว่ามารยาทไทยประกอบด้วยอะไรบ้าง เพื่อที่จะปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

5. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม
7. ครูแจกหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง มารยาทในการแสดงความเคารพ ให้กับนักเรียนทุก

กลุ่ม

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษาและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับมารยาทในการแสดงความ

เคารพ

9. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลการศึกษา และฝึกปฏิบัติหน้าชั้นเรียน ให้นักเรียนในชั้นเรียน ช่วยกันวิจารณ์ผลการปฏิบัติ

ชั่วโมงที่ 2

10. ทดสอบฝึกปฏิบัติมารยาทในการแสดงความเคารพรายบุคคล

11. เมื่อนักเรียนนำเสนอผลการปฏิบัติครบทุกกลุ่มแล้ว ครูกล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน

ขั้นสรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้และแนวการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการแสดงความเคารพที่ถูกต้อง

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง มารยาทในการแสดงความเคารพ
2. หนังสือเรื่อง “มารยาทไทย ใครๆก็ทำได้”
3. แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง มารยาทไทย
4. แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านจุดประสงค์	การวัดผล	เครื่องมือ
1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มารยาทในการแสดงความเคารพที่ถูกต้อง (K)	- ประเมินทักษะการปฏิบัติ เป็นรายบุคคล - การทดสอบวัดความรู้	- แบบประเมินทักษะปฏิบัติเป็นรายบุคคล - แบบทดสอบหลังเรียน
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตาม มารยาทในการแสดงความเคารพได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสามารถเป็นแบบอย่างและแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้ (P)	- ประเมินทักษะการปฏิบัติ เป็นรายบุคคล - การทดสอบวัดความรู้	- แบบประเมินทักษะปฏิบัติเป็นรายบุคคล - แบบทดสอบหลังเรียน
3. นักเรียนเห็นคุณค่า อนุรักษ์และสืบสานมารยาทไทยในการแสดงความเคารพได้ (A)	- ประเมินทักษะการปฏิบัติ เป็นรายบุคคล - การทดสอบวัดความรู้	- แบบประเมินทักษะปฏิบัติเป็นรายบุคคล - แบบทดสอบหลังเรียน

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

- ประเมินทักษะปฏิบัติเป็นรายบุคคล ปฏิบัติถูกต้องผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ระดับที่	ระดับที่	ระดับที่	การกีฬา	เบญจางค	การกราบ	คณะ
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								
20								

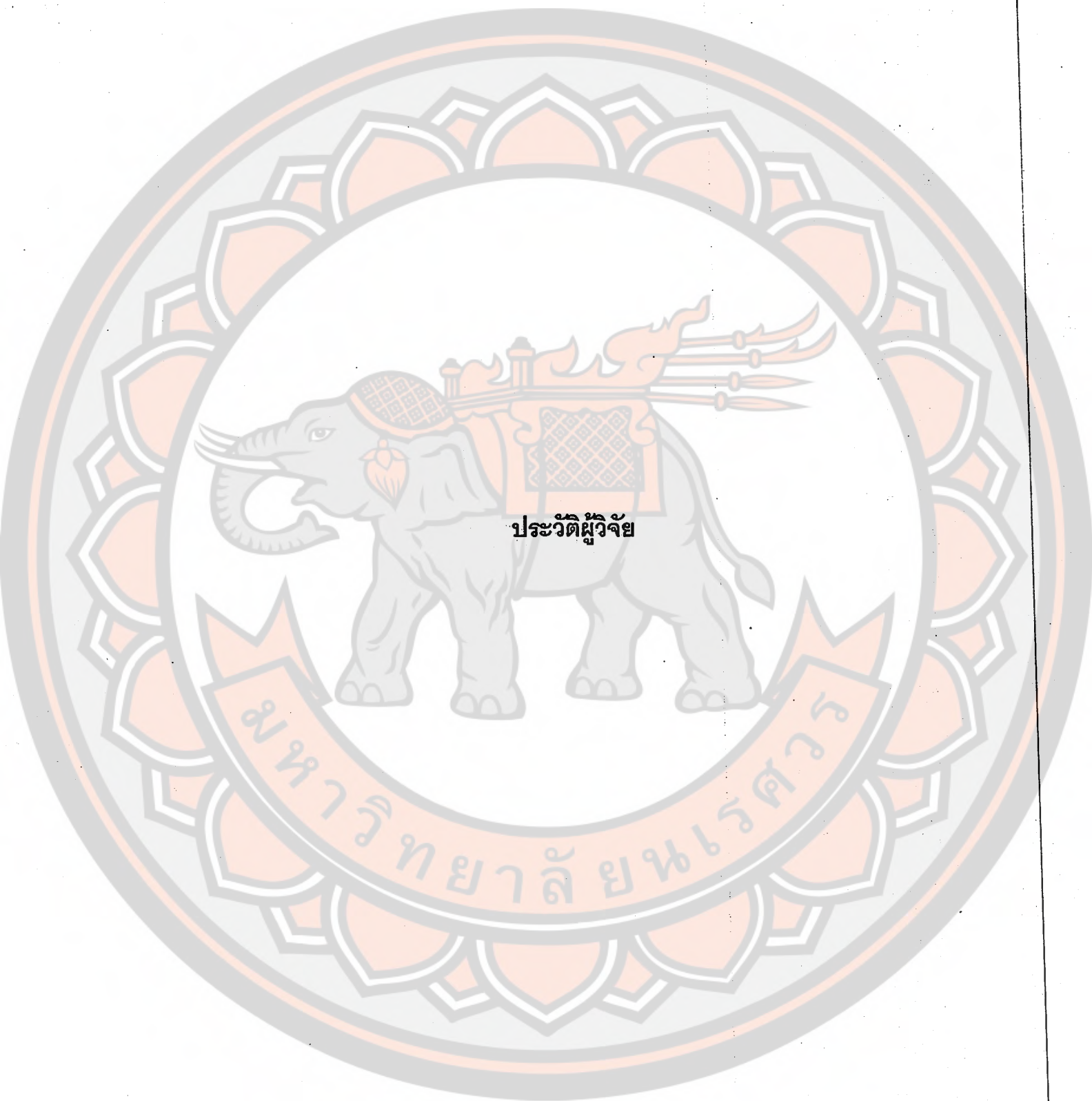
พระเทพญาณมงคลธรรมวิมลญาณเถร

รายละเอียดการให้คะแนน

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ความ ถูกต้อง (5 คะแนน)	ความเป็น ธรรมชาติ (3 คะแนน)	การแต่ง กาย (2 คะแนน)	รวม คะแนน
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

หมายเหตุ : เกณฑ์การให้คะแนน

1. ความถูกต้อง 5 คะแนน
2. ความเป็นธรรมชาติ 3 คะแนน (ความนุ่มนวล ดูไม่แข็งแรง ไม่ซ่าหรือเร็วเกินไป มีความมั่นใจ)
3. การแต่งกาย 2 คะแนน (สุขภาพเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ทรงผมถูกต้อง เล็บไม่ยาว)

ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยพระเวศวรร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล นางสาวอรนุช พวงทอง

วัน เดือน ปี เกิด 4 สิงหาคม 2528

ที่อยู่ปัจจุบัน 65 หมู่ 3 ตำบลไผ่หลวง อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ครู คศ. 1

ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2552 คุรุศาสตร์บัณฑิต (คบ. 5 ปี) สาขาวิชาสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

มหาวิทยาลัยนเรศวร